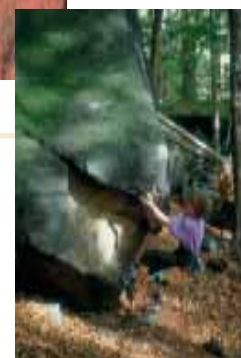

contents obsah

Editorial	Úvodník	2
	Jiří Růžička	
Diff & Rence	Roz & Díl	2
	Vojtěch Dvořák	
Cheap Wine	Cheap Wine	4
Cheap Wine® is a name of the new Czech route at Kongde Ri Nup 6.035 m in central Nepal.	Radek Lienerth	
Větší množství hor vyšších, než malých	Větší množství hor vyšších, než malých	8
Czech expedition at Parchamo (6.245 m)	Mírek Novotný	
Kusum Kanguru	Kusum Kanguru	12
Two new Czech routes on south summit of Kusum Kanguru (6.369 m.)	Slávek Vomáčko	
Léto na Centrálním Kavkazu	Léto na Centrálním Kavkazu	14
Central Caucasus in Sommer. Some tips and infos.	Ondřej Bubník	
Z vyhřátého Friťáku do alpského mrazáku	Z vyhřátého Friťáku do alpského mrazáku	16
Chamonix - Mecca of climbers from all over the world.	Pavel Vrtík	
„Dobré tépek“	„Dobré tépek“	18
Torre Trieste - a tip for nice route.	Vilém Pavelka	
Pohoda	Pohoda	19
Just for pleasure. Winter High Tatras.	Marcel Tlustoš	
Bílý pás až do nebe	Bílý pás až do nebe	20
“Via Linea Blanca” at Pizzo Badile.	Michal Nondek	
Užít si život	Užít si život	21
An interview with Tom Mrázek, the most successful Czech sport-climber in the last time.	Tomáš Roubal	
Bezstarostná jízda	Bezstarostná jízda	24
Easy Ride. Three months in States.	Petr Piechowicz	
Bouldering	Bouldering	32
This title doesn't need translation.	Jirous	
Prima sezóna 2001	Prima sezóna 2001	34
Czech climbing scene in the year 2001.	R. Lienerth, R. Tomanec	
Jehla a Čapka	Jehla a Čapka	36
History of climbing on Czech sandstone. Prachov.	Houmles	
Lilanova dobrodružství	Lilanova dobrodružství	39
Take the backpack and go for hitchhike.	Libor Jenka	
ČHS	ČHS	41
News from the Czech Mountaineers Association.	Jiří Novák	
	Matroš	44
	Vladimír Procházka	
	Jak a s čím?	45
	V. Procházka, Papouš	
	Kýbl	46
	Dalas, J. Puš, J. Juda	
	Knihy	47
	Vladimír Procházka	
	Mix	47
	A jdi...	48
	R. Tomanec, T. Roubal	
	Galerie	50
	Jiří Novák	
	Konec zimy na Strahlhornu	52
	Peter Mathis	
	Rudolf „Tufi“ Tefelner	54
	Rosta Tomanec	
	Závody	55
	R. Tomanec, Houmles, V. Kotasová, T. Roubal	
	Hovory z Montany	60
	Jiří Růžička	

Jiří Růžička

Kdysi před lety, když jsem „bydlel“ na Terynce, byl Silvestr něco jako oslava vítězství celoročního lezení nad zdravým rozumem, takové to „hurá, zase jsme přežili!“ Astronomicky přelomová půlnoc se odehrávala decentně až ospale, protože velmi, ale opravdu velmi často padly zásoby na tréninkový večírek den předem. Konce roku se všichni i tak dočkali ve zdraví, protože jedenatřicátého už téměř nikdo nebyl schopen ničeho, natož hrdinských činů, končících zásahem HS. To jen na vysvětlenou k novoročním výstupům.

Jo, bejvávalo! Mladí, zdatní, i jinak ostří hoši vyrazili do spřátelené země na ledy. Jako zodpovědní a zkušení vše předem domluvili, sálek pro čtyřicetku udatných zajistili i s půlnoční kapustňačkou. Protože silní a draví, stoupali v převislých ledopádech do silvestrovského soumraku zcela střízliví, bohatých zásob se celý den nedotkli. (No...)

A přišla ta doba, jako všude a na všech místech a polednicích, elitní DJ a majitel zásob hudebních rozbil první šňůru tvrdých hitů a večírek se chystal k průběhu. Takže když paní vedoucí se opatrně zeptala, či „nebude vám vadit zopár miestnych tu pri stole“, byli vlastně všichni rádi a že jako paráda, bude větší zábava.

Historická půlnoc už táhla od sedla, hlasy byly silnější a silnější, vzpomínky na odpolední dobrodružství na rampouchu se utápěly v pivkách, červeném i bílém, ba i sem tam nějaká borovička s horcom se do odvážných řečí dostala. Pak už všichni věděli všechno, nikdo o ničem nepochyboval, přelety byly uznány a schváleny, jediná drobnouka potíž nastala při volbě muziky pro tu Velkou Chvilu, co už dupala na schodech.

„Brďo, to tam dej, to je maso!“

„Si sa zblaznel, či čo? Takú chujovinu?“

„Tohle že je chujovina?“

„A nie?“

A najednou tma, teda ne v sále, ale za očima, protože popelník přišel zezadu, jako když dostaneš ulomeným rampouchem do řepy. Pak záblesk poznání, pak pěst zepředu na vyrovnání, a pak už se údaje rozcházejí podle toho, kde kdo stál, kolik měl vypito a na kterém byl břehu. Nejnetypičtější oslavu měli dydžejevové – aspoň myslím, protože tak úplně mladoucký Nový rok potkat na místní chirurgické ambulanci se fakt našinci nepovede často.

A sotva ten sváteční den trochu dospěl, už byli zase všichni v pohodě. Aj miestny. Muziku však k obědu pro jistotu nikdo nepouštěl.

A silvestrovské poučení? Oslavujte zdraví až po půlnoci aneb Nekřič hop, dokud nepřeskočils.

Pěkněj Novej a brzké vyndání stehů přeje

„Zruš! Fix!
Pojď!“

„Jo!“

Povely, nic víc. Všechno ostatní se utopilo v třiceti číslech nového prašanu. Ta zdrbaná jiskřící nádhera z nás vysává všechnu sílu a ke všemu se jazyk začíná lepít na patro žízní. Kdyby ta krysa, co si vlečeme oba na zádech, nebyla tak těžká, poznamenal bych nějakou bajku. Asi na téma své intelligence a termosky v lodgi, ale takhle radši kuš.

„Ten bág! mě zabije!!!“

„To spíš tahle stěnka, nevím jak to s tím novým sněhem půjde.“

„Je půl páté, dáme bivak, a pak se uvidí.“

Police na jeden a půl karimatky se tak na následující noc stane naším domovem.

„Děkujeme vám za důvěru projevenou naší letecké společnosti a těšíme se na váš další let s námi.“

Ještě pár minut, jen co se osazenstvo letadla vykutálí na plochu a do nosu natáhnou první molekuly káthmánského vzduchu. Smog z aut smíšený s pachem odpadků, tisícíhlavý mumraj a ruch Thamelu budou na dva měsíce jedinou připomínkou civilizace, když se do KTM dostanu na pár dní mezi pobyty v horách.

Konečně máme za sebou odbavení a z klimatizovaných prostor nás prosklené dveře vyplivnou přímo do náruče mnoha „naháněčů“ cestovních agentur, taxikářů a tak. Dvě klientky cestovní kanceláře, které se mnou letěly z Frankfurtu, jsou tak trochu překvapené, až lehce vyděšené, ale servis naší nepálské agentury je bezchybný. Pasang nás rychle vysvobozuje a mizíme do hotelu.

Celý první měsíc trekují s klienty v oblasti Everestu a jsem rád, že nemusím spěchat pod kopec, koukat, co kde vylézt a zmizet domů, ale že mám čas vychutnávat kouzelnou atmosféru ma-

Hlavním cílem se tak pro jednodušší BC a přístup stává Nup.

V Lukle je nový asfalt a letiště tak trochu ztratilo z nádechu své dobrodružnosti, ale když přijdou mraky je to pořád stejná sranda. Občas to i některé letadlo točí zpět do KTM, ani GPS záznaky neumí. My našťěstí sedáme v pohodě.

Kluci a Dáša jdou nejprve na trek na Gokyo Peak a Honza se mnou pokračuje do Thame. V lodgi Cho Oyu máme dobré zázemí už od ložiska a tak se cítíme jako doma.

24. října už šlapeme pod stěnu. Na našem pílíři byly podle informací uskutečněny dva pokusy. Jeden japonský a jeden španělský. Obě skupiny to však zkoušely z údolí pod severní stěnou Shar a Lho. Z ložiska vím, že možná bude průchozí i varianta přímo z údolí Thame. Bude tu sice asi víc lezení v severní stěně, ale na nástup je to místo deseti hodin třetinový čas.

Tisíc výškových metrů po nakloněných trávách je docela chuťovka. Kdyby ty namrzlé rododendrony tak neklouzaly. Překrásné výhledy na

Na vrcholu je krásně, ale moc málo času

CHEAP WINE

NEPAL 2001

lebných vesnic v údolí „Dudh Kosi – Mléčné řeky“.

Měsíc utekl jak voda a přesně jak odlétají mí svěřenci do Evropy, jedu čekat na letiště kluky a také, pardon, jedno něžné pohlaví a nejen pohlaví. Biman tradičně přilétá s menším zpožděním, ale jsme v Asii. Dvě hodinky? No problem.

Naše sestava je trochu chudší a tak budeme muset změnit letecké plány. Původně jsme měli fungovat ve dvou skupinkách: Mirek, Mirek, Honza, Karel a Dáša (BC zajištění) měli v plánu Parchamo (6.245 m) a Kongde ri Lho (6.189 m), obě normálkami, na Kongde pokud možno „Marijanku“ (JZ pílíř). Honza, Duce a já jsme měli políčeno na Kusum ze severu a pak na pílíř na Kongde Nup. To když zbude čas. Má to jeden háček, Duce kvůli vážným problémům doma nedorazil.

Teng Kang Poche, Parchamo, Nagpai Gosum a Cho Oyu, každý odpočinek a posazení nám poskytuje tohle úžasné kino. Ve 4.600 m budujeme ABC. Šutr, u něhož byl deponovat věci, které jsme nepotřebovali nahore, nebo dole. Podle toho kde jsme se zrovna nacházeli. Natahujeme modlitební vlaječky a převlékáme se do goráčů. Pár metrů nad námi začíná sníh.

Než stihnul Honza natáhnout první délku, začalo jemně sněžit. Než jsem dokončil druhou, tak už trochu chumelilo. Přisuzujeme to běžnému vývoji počasí, necháváme viset lana a mizíme zpět do údolí.

O dva dny později už je to trochu jiné kafe. Bruslíme po hladkých osněžených plotnách, na zádech skoro dvacetikilové bágličky a blahořečíme vynálezci GORE-TEXU, bez něhož bychom byli z toho hrabání ve sněhu totálně durch. Sluníčko zešikma nasvěcuje stěnu a sníh lehce vlhne, to ale na jeho mizerných „lezních“ vlastnostech nic nemění. Povrchová úprava lan funguje, vůbec neberou sníh a vlhkost, což oceňujeme když slunko zmizí za hřebenem a teplota je zase fest pod nulou. Rozhýbáváme trochu zamrzlé frendy a ka-

rabiny, ale lanům naštěstí téhle procedury netřeba.

„Zruš! Fix! Pojd!“

„Jo!“

Povely, nic víc. Všechno ostatní se utopilo v třiceti číslech nového sněhu, který se sice pod šikmými paprsky sluníčka začíná měnit, ale stále nese. Ta zdrbaná jiskřící nádhra z nás vysává všechny síly a ke všemu se jazyk začíná lepit na

ní už není tak těžké, stěna se víc pokládá a také je členitější. Snad to zítra půjde.

„Shod! Fix!“

„Jdu!“

Sžili jsme se se stěnou. Přijali jsme její řád slunečního svitu, který nám ráno vysoušel spacáky. Už jsme odhadovali správně, co ještě s báglem a co bez, kdy lézt ve skeletech a kdy trošku zatřpět v lezečkách a i přes únavu nám charakter pilíře přiná-

Nup z Thahe

patro žízni. Kdyby ta krysa, co si vlečeme oba na zádech, nebyla tak těžká, poznamenal bych nějakou bajku. Asi na téma o své inteligenci a termosce v lodgi, ale takhle radši kuš.

„Ten bágl mě zabije!!“

„To spíš tahle stěnka, nevím, jak to s tím novým sněhem půjde.“

„Je půl páté, dáme bivak a pak se uvidí.“

Police na jeden a půl karimatky se tak na následující noc stane naším domovem.

Krátce po šesté začíná do stěny svítit sluníčko a bude svítit minimálně dvě tři hodinky. Jakoby nám ty paprsky životodárné energie něco řekly, ale včerejší myšlenky na slaňák, na to, jak to půjde, jsou pryč. Bez báglu Honza přelézá poctivou šestkovou délkou a dolézá na věž, pod níž jsme spali. Definitivně se po lezecké straně loučíme se severní stěnou a po východní straně pilíře popolézáme k šedé věži a hlavě pilíře, která se nyní tyčí něco kolem čtyř, až pěti set metrů nad námi.

Pod začátkem skalních délek je nádherná sněhová police, kde si budujeme ne bivak, ale přímo komfortní hotel. Ještě se napít a s ohromným nadšením se přezouvám do lezeček. Sluníčko už dávno zmizelo za hřeben a stěna se pohroužila do mrazivého stínu.

Pomalou stoupám po místy namrzlé plotně a hledám spárky na zajištění. Zjišťujeme, že odhad vzdáleností nám trochu nefunguje. To, co jsem tipoval na třicet metrů, je ve skutečnosti šedesát. Poctivé sedmičkové lezení, v němž se střídají prstové spárky s rajbasy a na závěr lehce dunivé bloky do mírného převisu.

Honza dojíždí na „žimarech“ a já se svými zcela přemrznutými nohama pokračuji dál. Leze-

Žimary + bágl = otročina
(21. délka)

šel stále větší uspokojení. Už jsme věděli, že je to naše „velká cesta“, taková, jakou jsme skutečně ještě nikdy nelezli. Prvovýstup o jakém jsme poslední dva roky přemýšleli. Červík pochybnosti se někam vytratil a jakoby přestal existovat. To, že bychom nedolezli nahoru, jsme si prostě nepřipouštěli.

Honza v plotnách, 31. délka

Přes několik délek skalních ploten, odporně nesoudržného sněhu a fantastických šedesátistupňových firnů jsme se propracovali až do klíčového místa výstupu, pod hlavu pilíře. Do 5.700 m.

Hlava poskytovala dvě možnosti, které jsme si nahlédli odspodu dalekohledem. Lehčí byla doleva a mixovým koutem do podvrcholových polic a doleva na hřeben. Přímo po hraně však přes převis mizely do neznáma spárky. Navíc jsme nemuseli traverzovat a mohli lézt přímo nahoru. V ideální linii.

Honza jde první, hladkou plotnou traverzuje mírně doleva a nakonec zajištěný pofiderní skobkou doskakuje do začátku ohromného lupenu, který vede zpět nad štand. Po pětadvaceti metrech se raději rozhoduje zatlouct nýt, lupeny jsou příliš volné a neumožňují slušné zajištění.

„Už ho mám, jen ho ještě trochu doťuknu!“

„Ať neurazíš na cepínu kladivo, víš, že u Grivela je to obvyklý!“

„Buch! Křup!“

„Do pr...! Kladivo je v ...!“

„Dobrý, ještě máme moje.“

Ale jestli prdne taky, tak nevím čím budeme zatloukat skoby na slaňácích.

„Mám hrozně zmrzlý nohy! Ta spárka by možná šla volně, ale je to tak za devět.“

„Radši to hákni, chtělo by to do večera ještě jednu délku.“

„Hele, drží jedničky líp než normální skoby?“

„Jasně!“

„Hm, tak jo.“

Možná bylo dobře, že lezl Honza. Je totiž o pár kilo lehčí a nejsem si jistý, jestli ta jednička zatlučená tak na tři milimetry, by udržela i zatížení ode mě. Každopádně zatím nejtěžší délka, poctivý 8 ve spodní plotně a v závěru délky, seriózní A2 uprostřed. Díky kombinaci našich lanexáckých lan BADILE a DUOSTAR může Honza občas propínat jen poloviční BADIL, zmenšuje tření a usnadňuje si manipulaci s lany. To se mu hodí v závěru délky, který musel zase dolézt volně, protože už mu docházel matroš, to jen tak mezi řečí.

V dalších délkách je trochu víc ledu, ale lezečky jsou pořád lepší. Murphyho zákon však má své uplatnění i tady. Štand je na ledové polici a tak než dožímáruji, omrzá Honzovi v lezkách pravá noha. Zítra už v lezečkách rozhodně nic neodleze.

Bivakujeme přímo pod hlavou. Hřebínek jsme stesali do trojúhelníku a přemýšlíme, jak na něj vměstnat žďárák, batohy a pokud možno ještě sebe.

Máme strašnou žízeň, ale jeden ešus znamená minimálně půl hodiny vaření, možná i víc. Strašně blbě se leze ven a tak pro nutková volání přírody používá Honza ešus. Já jsem na straně vchodu a navíc mám větší kousek poličky, tak vařím. Pravidelná výměna tekutin. Obsah ešusu vyleju a nový začnu vařit.

Uprostřed noci začalo foukat a na spaní se tak dalo definitivně zapomenout. Každý poryv větru sklepává na spacáky zkondenzovanou námrazu a tak už někdy kolem druhé začínáme vařit. Na konci lan chceme být s ranním slunkem a pokud možno kolem poledne dolézt na vrchol.

Nad ránem se vítr uklidňuje a noční mraky mizí. Dneska to musí vyjít.

Doufáme, že bude jen jedna těžká délka a pak už se snad stěna trochu položí. Aspoň zespodu to tak vypadalo.

S oranžovou skálou nad bivakem začínáme žímarovat. Poloviční BADIL pruží míň než dvojče a tak je žímarování v mírně převislé stěně psychologicky snesitelnější. Každopádně, ať žije opička na gumičce. Tenký DUOSTAR je až v relativně kratší a ne tolik převislé druhé délce. Nicméně je s podivem, že lana po tolika metrech žímarování nejsou ještě nikde drblá. Oranžově zbarvená žula, bílé vrcholky Cho Oyu, Everestu a Makalu. To je tak neuvěřitelný kýč! Stěna padá pod námi do tisícimetrové hloubky a tam kdesi je i nástup naší cesty. Přes

tři sta metrů pod námi je i věžička, na níž jsme našli španělský slaňák. A mnohem menší úsek nám chybí na vrchol, nějakých dvě stě výškových metrů.

Nazouvám lezky a obcházím částečně vyladěný kout. Jemné kroky na tření střídají nepříjemné mixy na občas oledněných lištách. Cepínem vyseknout led, chytit, zvednout, postavit. Traverz doprava a jsem přímo nad štandem, jen o nějakých dvacet metrů výš. Cesta je uzavřena převiskem, na němž se dá chytit pouze bloku zamrzlého v ledu, opatrně zakládám frend a děj se vůle boží.

Blok vydržel, nevím, jak jsem udělal „velký rusko“, a kupodivu nad ním byly i další chyty. Na začátku kompaktního ledu vrtám šroub, vedle do skály nýt.

„Zruš! Fix!“

Pestrácké mačky jsou po škrábání v plotnách už poněkud jeté, ale přesto jdou do ledu jak po másle a tak zatím co se snažím přivést k životu prsty na nohou a rukou, natahuje Honza další délku v úzké nudli osmdesátistupňového ledu.

„Myslíš, že ta hrana nad námi je začátek vrcholového sněhu?“

„Nevím, ale myslím, že by mohla. Každopádně se to vůbec nepokládá, to bude lezenice až do konce.“

O délku výš se zase soukám do lezeček a po rajbasových plotnách stoupám nahoru. Ještě jeden štand a koukám, kudy na převislou bariéru, nad níž už je až k vrcholu jenom sníh. Mírně vytlačejícím koutem pod hranu, doleva a je to v p...

„Tady není police! Jen sníh!“

Naše jediná sněhovka je samozřejmě v báglu a lezečky nejsou moc vhodnou obuví do sněhu. Nakonec nacházím jakýsi šutr, zpoloviny vyvrtám nýt, obhodím prusíkem.

„Pojd! A moc se v tom nehoupej!“

„A jak to mám asi na žímarech dělat?“

Nohy jsou už zase ve skeletech a najednou mi do tváře zase prosvítá sluníčko. Vrcholek Nupu se tolik liší od sousedního Lho. Loni jsme nevěděli kde si sednou, letos bychom si mohli zahrát fotbal. Trochu fouká a od jihu se lehce zatahuje. Fotíme a nějak nám ani nedochází, že už nemusíme dál nahoru, že ruce už můžeme nechat v rukavicích a lezečky obujeme leda na bouldrování v dolině, nebo doma na stěně. Kousek od nás jsou stopy Australanů, co vylezli normálkou z jihu, koukáme do západní stěny Lho, chvílemi se objevuje Everest, Cho Oyu, Gyachung Kang a úplně na východě Makalu. Čtvrt hodinky uteklo jako voda a začínáme první z mnoha slanění. Je to totiž nejjednodušší a nejrychlejší sestup.

S nastávající tmou jsme chudší o několik let života (k tomu frendu fakt nic přidat nešlo), sadu stoperů, několik frendů a nějakých třicet skob a 120 metrů m fixu. Když tak počítám, zbyla nám jen naše dvě lanexácká lana, sice ne nová, ale bez rakovin a upletených vánoček, jedna jednička, něco frendů a stoperů, prostě nic moc.

Kolem půl desáté jsme se konečně dopotáceli do lodgie. Totálně dehydrovaní, tak trochu mimo si začínáme uvědomovat škody, jež naše tě-

lesné schránky utrpěly. Honzovi cuká v pravé noze a nehet na palci jako by měl barvy duhy. Jen ta fialová trochu převládá. Já mám něco podobného, jenom s tím rozdílem, že na rukách. Jeden třetinkový San Miguel a je nám všechno jedno, slastně se noříme do spacáků.

Ráno jako po kocovině a tak když si zapískám první tóny „Laciného vína“ od Samsona, má cesta i název.

Kluci mezitím vylezli na Parchamo (6.245 m) normálkou po východním hřebeni, a tak se všichni potkáváme v Thame. Třetího listopadu odcházíme do Namche, kde slavíme Honzovy a Karlovy narozeniny.

Co se dělo dalších pět dní moc nevím. Chytil jsem nějakou střevní chřipku. Když jsem se konečně zbráboral natolik, že jsem schopen i myslet, a tudíž bychom se ještě mohli pokusit o severní stěnu Kusum Kanguru, rozhodlo počasí za nás. Od 3.000 m leží nový sníh, nahoře tak kolem 30 cm. „Šlus!“

Ten nový sníh znamenal stop i pro kluky na normálce na Kongde. Sníh zakryl spodní partie hřebene a takřka ho znelezitelnil.

Pro srandu vlezeme s Honzou v Lukle na váhu. Honza má míř o nějaké čtyři kila, já asi o osm. Dost dobrý.

V Káthmándú ještě dokupujeme suvenýry, pohledy a jiné ptákoviny, ale pro mně je to už dlouhé. Dva měsíce jsou docela dost, a tak když konečně po všem tom cestování přijždíme zpátky do Brna, mám takový zvláštní pocit. Asi to bude radost, že jsem doma.

Za pomoc při pořádání expedice děkujeme firmám:

ČHS, DBD systems, Lanex a.s., Treksport, Tlak, Pestr, Triop a Jirkovi Novákovi za konzultace a organizační pomoc v Nepálu

text: R. Lienerth
foto: J. Doudlebský

Resumé :

Vedoucí expedice
Radek Lienerth

Osazenstvo expedice
Mirek Novotný (lékař),
Mirek Heczko, Jan Cimický,
Karel Umlauf, Jan Doudlebský,
Dáša Šimáčková

Termín
17. 10. – 20. 11. 2001

Vylezené výstupy
Parchamo 6.245 m
V – hřeben, normální cesta přes sedlo Trashy Lapcha, obtížnost PD+/do 600 / 31. 10. 2001 Karel Umlauf
1. 11. 2001 Mirek Novotný, Jan Cimický, Mirek Heczko

Kongde ri Nup 6.035 m
SV – pilíř, prvovýstup „Laciné víno“ (Cheap Wine)
37 délek, 1.970 m, klasifikace ABO/8, A2, 800 / 24., 26. – 30. 10. 2001
Jan Doudlebský, Radek Lienerth

Větší
množství
hor
VYŠŠÍCH,
než malých

NEPÁL 2001

Mnoho let jsem odmítal nabídky kamarádů k účasti na expedicích. Moc práce, málo peněz, dlouhá doba. Důvody se nemusely ani vymýšlet. Času však ubývá a fyzických sil, ať dělám, co dělám, také. Takže padesátka rozhodla, dopřeju si dáreček. V létě jsem konečně kývl na návrh Jirky Nováka stát se členem malé expedice na šestitisícovky. Program mladých a neklidných nadějí (Zoban, Doudlebák) byl jasný. Po loňském úspěchu přidat další prásk alpského charakteru, já se stal jádrem umírněné frakce lezců.

Přibral jsem kamaráda z Písku, Jana Cimického, postupně se přidali Karel Umlauf, Dáša Šimáčková z Prahy a Míra Heczko z Frýdlantu nad Ostravicí. O tom, co spáchali mladíci, referuje Zoban, já přidám něco o našem snažení.

Disponovali jsme dvěma permity. Parchamo (to povolení bylo maličko propadlé a na jména, vyjma Zobanova, zcela odlišná) a na Kongde Ri, to bylo nenapadnutelné. Po příletu do Lukly 19.10. jsme promýšleli taktiku a strategii našeho snažení. Porady se zúčastnil i Jirka Novák a dal nám dobrý tip na aklimatizační trek přes Renjo Pass 5.345 m. Potom se automaticky nabízel v prvním sledu výstup na Parchamo 6.245 m a v druhé části pobytu přesun do údolí Lumding a pokus o Kondge Ri Lho 6.187 m.

Jen se tak maličko rozchodit

Společně s Radkem a Honzou se přesouváme do Namče Bazaru 3.440 m. Kluci se pak přesunuli do Thame 3.800 m, kde rozbili základní tábor a další dny se věnovali vý-

Lukla - příprava nákladu pro nosiče

robě „Cheap wine“. My jsme zůstali dvě noci v Namche, jeden den jsme se aklimatizačně prošli po jeho okolí, vystoupili poprvé nad 4.000 m. Další dny jsme se s jedním nosičem přesunuli přes Dole do Gokya 4.750 m. Vesnička na břehu tyrkysově zeleného jezera Tso Rangmo připomíná velrybářskou osadu v Grónsku. Ubytovali jsme se v lodgi Sherpa, pokojík s drnovou podlahou, nocležné 10 Kč, ceny nabízených delikates velmi mírné a při ranním přesunu do kadibudky pohled obdivně spočíval na masivu Cho Oyu 8.153 m v závěru údolí. Pro nás jen na dívání.

25. 10. jsme se přidali k desítkám turistů a vystoupali na Gokyo Peak 5.360 m. V občasných trhlinách mezi mraky jsme mohli obdivovat skupinu Everestu, Míra vydržel na vrcholu nejdéle a dočkal se delšího vyjasnění a lepšího fotoúlovků. Následující den jsme se rozdělili. Karel s Dášou otočili zpět směrem Namche, Honza a já jsme si k již tak těžkým batohům přibalili další kila, protože náš udatný nosič Kajla správně tušil, že přechod Renjo Passem nebude procházka růžovým sadem a anuloval naši úmluvu. Nebyla. Z Gokya do Thame se většinou chodí dva dny, ale za den se to prý také dá. Zvládli jsme to, ale na dveře Cho Oyu lodže jsme bušili v deset večer. Noční pochod po stezce nad běsníci Bhote Kosí, kdy cesta byla co chvíli od eroze propadlá, patřil k mým nejdramatičtějším momentům celé výpravy.

Dlouhý přesun z Gokya nás unavil, Honza dostal i horečku a následně střešní potíže. Zatím co se snažil vyléčit, zašli jsme s Mírou vyfotit pěknou stúpu, kterou jsme včera míjeli za tmy a do gompy zaklíněné ve skalách nad Thame. 28.10. vynášíme stan a zá-

soby do prvního tábora za vesnicí Tengbo do místa, kde nocují karavany nosičů. Výška 4.600 m. Vše ukrýváme pod balvany a vracíme se do útulné a krásně čisté lodgie.

Večer pak na glóbusu ukazujeme dvěma synům majitele odkud že to vlastně jsme a kde je ten Afghánistán.

Zas tak daleko od Nepálu to není, podivila se šerpata.

Lano za permit

V kompletní sestavě vyrazíme směrem Parchamo. Nocujeme v prvním táboře, další den plánujeme přespat v bivaku v 5.100 m. Došli jsme velmi přesné informace od skupiny lezců z Mostu, Kladna a Prahy, s nimiž jsme se setkali v Thame. Poradili nám, že ve vyšších táborech nejsou stany třeba, jak je to s lezeckými obtížemi pod a nad sedlem Taschi Lapcha 5.755 m. Stany v jedničce jsme opět ukryli a ponořili se do nekončící suti. Orientaci usnadňovalo množství mužů. Karel s Dášou zaostávali, ale později se nadupaný Karel přirtil s tím, že se Dáša vrací do Thame a on se pokusí zkrátit výstup o jeden den. Vzal si potřebný lezecký materiál /jedno lano, dvě ledovcové skoby/, vaříč, a zmizel nad námi v suti. Spali jsme pohodlně pod převisem, proti větru chráněni kamennou zídou. 31.10. jsme postupovali směrem sedlo. Té suti bylo nepředstavitelně, téměř nedohledno. V jednom místě jsme šli po ledovci, nebyl strmý, ale tálo a suť na něm občas nedržela. Pod závěrečným suťovým výšvihem, který byl zakončen vysněženým žlabem, jsme potkali vracejícího se Karla. Ráno v devět byl na vrcholku, bylo krásně, zvládl to bez obtíží a pod sedlem u bivačových plo-

šin nám nechal lano a skoby. Rozloučili jsme se. Karel stihl sestoupit týž den až do Thame, my jsme po sesouvajícím se moři balvanů a žlabem vystoupali do míst, kde tábořila skupina Francouzů se svými nosiči. Vybrali jsme si jednu plošinku, chráněnou stometrovou převislou stěnou. Za posledních hřejivých paprsků jsme rozběsnili benziňák a dali se do výroby horkých tekutin. Míra obcházel všechna možná místa, kde by mohl nalézt Karlem zanechaný materiál, ale bezvýsledně. Nejspíš to někdo ukradl a odnesl dolů, poznamenali dva přihlížející Šerповé.

Noc pod širákem v 5.700 metrech. Úplněk a z převislé stěny na mě občas padlo hrubší zrnko písku nebo kapka vody. Co kdyby nezůstalo jen u zrnka, zalezl jsem hlouběji pod převis. Měsíc svítil neskutečně, zima byla snesitelná, ale pět ostrých startů ze spacáku a vypouštění pracně vyrobené a následně vypité tekutiny, kalilo dojem nádherné hvězdné noci. Tentokrát jsme nemohli čekat, až nás probudí a rozehrějí sluneční paprsky. Chtěli jsme být na vrcholu Parchama co nejdříve, abychom mohli vychutnat krásu dalekých výhledů.

Karel byl sám na vrcholu včera, vstával ve čtyři a zpět v kempu pod sedlem byl za šest hodin. My jsme si přece jen přispali, ušetřili jsme čas tím, že jsme ráno nevařili, od večera jsme si ve spacácích temperovali lahev s čajem. Míra s Honzou nesli malé baťůžky, já jsem svoji šedesátilitrovou hyenu nechal pod kamenem plnou věcí, které jsme nepotřebovali. Navlékl jsem se do úvazku, vzal jednu ledovcovou skobu, dvě expresky, dvě fiodorky Opavia, k úvazku jsem připnul lahev v termoobalu. Před námi nikdo nešel stejným směrem, ale stopa byla markantní a v postupu se zdvíhajícím svahu nad sedlem s množstvím poctivě vydupaných stupů.

Zvolna jsme stoupali, vzdálenost mezi námi a Mírou na špici se zvětšovala, čekal jsem, kdy přijde onen okamžik, kdy začnu požadovat vyjmutí lana z kletru, ale nestalo se tak. Asi po dvou stech metrech se svah z maximálně 55 stupňů rychle položil na příjemných 35 a tak jsme jen museli opatrně překročit dvě trhliny a nic, krom krátkého se dechu, nám nestálo v cestě k vrcholu.

Míra byl o půl hodiny rychlejší, ale téměř bezvětří, absolutní viditelnost a radost z prvního dosaženého vrcholu v Himálaji, nemohly překazit delší čekání. Chvilí za námi přivedl na vrchol Šerpa skupinu Francouzů. Navzájem jsme si měnili foťáky, cvakali kolem dokola a bylo nádherně.

Chvilí jsme poklábosili, pokračovali ze sedla do Rolwalingu. Začali jsme sestupovat dříve, využili ke slanění jejich fixu, který v nejstrmějším svahu natáhl Šerpík a za chvíli jsme byli v kempu u našich věcí. Míra šel pomalu podél skal a snažil se přece jen nalézt

Karlem zanechané lano a skoby. Kde jim byl v té době konec. Na slunci jsme se dali do vyvážení dobrot, dvě hodiny hučel vařič a Míra s Honzou vymýšleli z úzkého sortimentu pochutin možné speciality. Dva Šerpíci, kteří nás včera cestou do trojky testovali, kam jako jdeme a jestli jako povolení je v „oukeji“, směle nakukovali přes kamennou bariéru do našeho místa, a zvírali kde jsme byli.

Nemohli jsme tvrdit, že jen tak v sedle, když nás měli celou dobu jako na dlani, ale zásadní větu: „Ukažte povolení, my jsme strážci parku!“, nevyslovili. Kývli jsme směrem k vrcholu a nechali v záloze historku, že ten kamarád, který tu nechal včera pro nás lano, které teda asi někdo ukradl, tak ten to povolení měl u sebe a už je asi dole v Ghatu.

Nalítí a nacpaní jsme museli pod těžké bágly a zavelet k sestupu. I v sutí to jde z kopce rychleji, ale nožičky se nám kvedlaly čím dál víc, hyeny na zádech tlačily, k tomu hustá mlha, Míra kdoví kde vepředu, cesta se různě větvila, ale vždy se zase spojila a tak jsme šťastně došli do místa našeho druhého tábora a něco málo pojedli. Míra na nás čekal a uvolnil něco ze zásob salámu. Byly čtyři hodiny, donutili jsme se pokračovat v našem trmácení. Stmívalo se, nohy dávno sabotovaly svoji odvěkou činnost, nakonec jsme se ocitli na místě, kde jsme měli ukrytý stan, půl litru benzínu a skromné zásoby jídla. Nikdo z nás neměl problém s usínáním. Tak probíhal náš první listopadový den.

Ráno jsme nemuseli pospíchat, počkali jsme na sluníčko, nasušili stany a spacáky, vydatně posnídali a cestou do Thame jsme navštívili gompu. Mladý mnich přerušil vyučování, deset holohlavých klučíků se rozuteklo po areálu kláštera. Prohlédli jsme si v šero zahalenou svatyni s velkou sochou Buddhy, nezbytným portrétem dalajlámy, svitky posvátných textů, velké modlitební mlýny a přístaly. Fotit raději ne! Žádná tragédie. Poklid a povznášející atmosféra toho místa v nás někde zůstanou déle, než mnohé sebestopedenější záběry.

A jak jsou na tom asi naši mladšasové, jestli ještě pořád visí na pilíři? Neviseli, právě dovářeli velký kotel těstovin a tak jsme po nadšeném přivítání zasedli všichni kolem kotlíku a vmžiku nebylo co řešit. Následovalo líčení průběhu uplynulých dní, Zoban s Honzou dostali samozřejmě přednost. Nám nezbyla než slova údivu. Asi nejsou špatní! Dodal bych s chutí něco obdivných a sprostých slov, ta taky někdy potěší, ne?

Táhněte do háje!

Dva dny odpočinku v Thame Cho Oyu Lodge nemá konkurenci, domácí jídlo, domácí pohoda. Najímáme tři zopti /kříženec krávy a jaka/ a sestupujeme do Namche. Po

cestě posedíme v nádherně vyuzené krčmě, kde si náš „jakmen“ lupne další z mnoha džbánek čangu a my nemalý objem čaje s mlékem. V Namche zacházíme opět do Trekker's Inn a po chvíli všichni mizíme v internetových postech, zvěstovat všem, že jsme a navíc v pohodě. Zbytek dne vymetáme několik pekáren a doplňujeme deficit sacharidů. Na plánovaný „yak steak“ již nezbude místo. Večer v lodgi dlouho probíráme vše, co jsme prožili a plánujeme další dny. Zoban sice ošetřuje puchýře na konečcích všech prstů u rukou, ale nevzdává myšlenky na Kusum Kanguru, Doudlebák hlásí poruchu hybnosti a citlivosti přední strany lýtky. To jsou však nepodstatné potíže pro mladé závodníky.

Druhý den najímáme dva nosiče a sestupujeme do Ghatu. Honza s Radkem zůstávají ještě jeden den a poté se přesunou do Monja, kde mají deposit pro Kusum. Zoban hlásí průjmíček a horečku. Oddělují tedy něco ze své lékárničky, co by mohlo zabírat, dávám něco rad, ale Radek to zná, nepodělal se přece v horách poprvé.

Rozloučili jsme se a až po týdnů jsme se dozvěděli, že byl neduhem upoután v Trekker's Innu další tři dny, tím, že nemohl nic jíst, tak s ním přestala mluvit paní správcova a po všech imodiích, endiaronech a reasecích, to byla tradiční moravská slivovica, decák na totálně prázdný žaludek, která ho vyléčila.

Naše pětičlenná skupinka, Karel, Dáša, Míra, Honza Cimický a já, vyrážela z Ghatu 5. listopadu do základního tábora pod jižními srázy masivu Kongde Ri. Najali jsme ještě jednoho nosiče a kolem poledne přešli chatrný, letitý most přes Dudh Kosi a ponořili se do lesa v prudkém svahu, kudy se klikatila cesta do Moro La.

Za čtyři hodiny jsme vystoupali o jedenáct set metrů. Krásné tábořiště na letní pastvině na hranici jedlového lesa a na začátku téměř neprostupného porostu rododendronů a bambusu, mělo výšku 3.600 metrů. Pokud budete chtít vědět, kde je tam pramen vody,

obraťte se na mě! Já vím. Není to blízko, ale voda je tam celý rok.

V dalším dni jsme se probíjeli do Moro La 4.343 m. Nádherný porost azalek všech rozměrů, mohutných jedlí obalených kožichy lišejníků, končil ve výšce 4.200 metrů. Šel jsem si sám, nějak valně mi nebylo, ale cítil jsem se nádherně uprostřed vlhkého pralesa a litoval, že něco takového můj tatík, inženýr zemědělec, vyučený zahradník a v důchodu nadšený pěstitel kytiček, už asi nikdy nevidí. Pro mě to byla jen krása, ale on by ji určitě dokázal pojmenovat. A být tu tak zjara, když všechno kvete!

Přechodem sedla jsme se ocitli v podstatně sušším údolí řeky Lumding. Klesli jsme k jejím břehům jen o tři sta metrů a v místě letních pastvin Lumding Kharka (Kharka je nepálsky pastvina) jsme postavili stany. Nosiči zalezli do blízkého opuštěného obydlí. Počasí bylo stále přívětivé.

V kdysi oslavovaný den 7. listopadu jsme si zatrénovali výstupem z Lumding Kharky do základního tábora pod Kongde. Devět set metrů převýšení kolem nádherných vodopádů, po nakloněných skalních plotnách, za sucha krásně držících, po stupech vykopaných v hustém tvrdém drnu prudkého travnatého svahu, kde by se uplatnil i pikl. S rostoucí únavou přicházela do našich zad od jihozápadu změna počasí. Míra a nosiči byli někde vpředu, když zvolna začalo sněžit. V mlze jsme se drželi vyšlapané stopy, sněhu rychle přibývalo a s posledním světlem jsem se přehoupl ze sutí na prostorné plató. Ideální místo pro tábor. Z větší části bylo obsazené skupinou Francouzů. Tma přicházela rychle, za sněžením dřívě. Bez dlouhého hledání jsme vybrali dvě malé plošinky nad jejich táborem, postavili svoje dva stany a u mírně převyšlého balvanu i stříšku na vaření.

Pozvali nás na čaj, oznamoval Míra, v průběhu horečného snažení, co nejdříve uvařit,

zabezpečit stany a převléknout se. Ke všemu jsme ještě museli co chvíli odhazovat sněh ze stanů. Naši nosiči odešli ve svých teniskách dolů do domku na pastvinách, Šerpové od Francouzů si nás přišli prohlédnout, pozdravit a také zvali na čaj. Byli jsme tak ušlí a rádi, že můžeme zalézt do spacáku, že nás ani ve skrytu duše nenapadlo, co může následovat.

Druhý den ráno bylo opět jasno, mráz dosud nevidaný, musel jsem se dlouho nutit posbírat lahve na vodu, projít táborem souseďů, sestoupit do hlubokého koryta ještě ve stínu zvolna tekoucího potůčku a nabrat vodu. Červené dvoumístné stany, bylo jich sedm i s mobilním WC a dva větší kuchyňské stany byly roztaženy na ploše hříště na kopanou. Vzdáleny od sebe třicet metrů, každý expedičník měl vlastní stan.

Cestou od vody jsem se snažil rozeřhát zmrzlé ruce a navázat hovor s jedním z Francůků. Seděl u stanu na karimatce, pravděpodobně jsem ho vyrušil z vítání slunce, nezdál se být právě nadšen mojí snahou o konverzaci. Z dalekého, výše položeného stanu se ozývaly jakési strohé povely, instruuující jogína, jak se mnou komunikovat. Poznal jsem, že je něco v nepořádku. Postoupil jsem tedy ke stanu, v němž zjevně sídlil velitel tábora, upozornil ho, že hovořím a rozumím vcelku obstojně francouzsky, což ho zřejmě přimělo k tomu, že nazul výškové boty hodné Everestu a přistoupil k mé maličkosti, a jal se mi vysvětlovat, jakou společenskou tragédií jsme vyvolali včerejším faux pas.

Marné byly moje omluvy, marné bylo líčení únavy, boje se sněhem a přípravou jídla. Z desetiminutové konverzace vyplynulo, že jsme se ani nedovolili, zda můžeme kempovat na jejich místě a že by opravdu bylo lépe, kdybychom si postavili tábor na dalším velmi vhodném místě pro základní tábor.

Dokonce nám byl ochoten půjčit velký společenský stan. Nezabralo ujištění, že nejsme zloději, ale horolezci jako oni a že dva tři dny zůstaneme a zase půjdeme. Pochválil Prahu a moji francouzštinu. Pokud se vyčáší, navrhnu svým přátelům přesun jinam. Vyčásit se nemělo a potkat se s ním mi již také nebylo přáno. Nelitoval jsem. Jen snad toho, že byl ohromně podobný Lanšmídrovi. (Fakt, Mirdo, tys byl možná maličko rozčuchanější.)

Zbytek dne jsme se věnovali průzkumu přístupové cesty pod Kongde. Vyšli jsme do 5.100 m a opět začalo sněžit. Po návratu a při večeři se Karel rozhodl, že brzy ráno dá pokus o výstup. Pokud by se mu dařilo, mohl být na vrcholu ještě před dalším odpoledním sněžením, které se v mrazivém počasí dalo očekávat. Vyrazil ve čtyři ráno a v devět, kdy jsme právě končili snídani, byl opět mezi

námi. Líčil dost nebezpečné zážitky z pokusu o překonání zasněžených skalních ploten a nepříznivě vrstvených koutů. Honzu podezřele bolelo stehno, usoudil jsem počínající zánět žil. Vyšli jsme s Mírou na další z průzkumných výprav. Skupina Francouzů odešla na Kongde Ri Nup, my jsme odbočili z jejich stop a sledovali Karlovy. Sněhové mraky nám zakrývaly výhled na náš vrchol Lho, ale občas se na chvíli vynořil ostrý sněhový hřebínek, končící vrcholovou skalní jehlou. Tam by byl postup jasný, ale kudy k němu? Asi hodinu jsme pobíhali a smekali se po zasněžených balvanech, očima hledali slabé místo ve skalních prazích. Teoreticky jsme na to měli. Vrátili jsme se do tábora, nesněžilo, mrzlo více než obvykle.

10. listopadu, den posledního pokusu o Kongde, Honza, Dáša a já sestupujeme na Lumding Kharku. Karel s Mírou berou stan, výzbroj a s úmyslem obejít skály zprava, bivakovat co nejvýše, jdou opačným směrem. Sestupujeme sněhem, který brzy končí, plotny podél vodopádů jsou naštěstí suché a tak se brzy setkáváme s našimi nosiči. Mají zjevnou radost, zdá se, že bychom mohli naše snažení o jeden den zkrátit.

Druhý den je znovu nádherně, zůstává však i přes den citelně chladněji. Jdu do strání pod horou Nupla, zajímá mě protilehlý řetěz hor Karyolug a Khatang. Něco úchvatného, vysokého, ale zatím expedicím zakázaného. Tak alespoň nafotit. Podařilo se jen částečně, hustým porostem jsem jen těžko hledal průstup.

Loudavě jsem se vracel ke stanu. Byly tam dva. Míra s Karlem se vrátili, Kongde Ri odolala našemu obléhání.

Nevím, zda se pod ni ještě někdo z nás vrátí, ale dnes už bychom věděli, jak na ni.

Nosiči předvedli vynikající výkon, vyběhli do základního tábora, vzali lehký náklad a za čtyři hodiny byli zpět. Poslední noc ve čtyřech tisících, poslední vyváření z ubývajících zásob. Ráno vyrážíme v devět hodin, výstup do Moro La není namáhavý, cítíme se dokonale aklimatizovaní. V sedle na nás vybafne Honza Doudlebský, vydal se nám naproti a přinesl i dvě lahve San Miguela (místní pivo). Příjemné setkání. Poslední snímky Everestu, poslední úsek po sněhu. Do večera všichni ve zdraví sestoupíme do Ghatu. Okruh se opět uzavřel.

Před námi bylo několik dní pobytu v Lukle, Káthmándú, shánění dárků, smlouvání, nepálských, indických a tibetských restaurací, několik litrů Everest whisky, přelet himálajským podhůřím a šestnáct hodin letu z Dháky do Frankfurtu, kde nás čekal pan Lienerth (starší) a české pivo. Pět neděl v háji a před každým jeho vlastní bláznec.

text a foto: Mirek Novotný

Dvě nové
české cesty na

KUSUM KANGURU

NEPAL 2001

Tabulka technických údajů

Pořadatel expedice
Krnovský horský spolek

Účastníci expedice
Ivan Foltýn, Slávek Vomáčko,
Roman Kamler, Pavel Chižňák,
Petr Strnadel

Uskutečněné výstupy
„Birthday Cake“, jižní vrchol
Kusum Kanguru (5.805 m),
5.8/M5/80st.,
(Ivan, Pavel, Petr)

„West Buttress“, západní
vrchol Kusum Kanguru
(5.579 m) 5.8/90st.,
(Roman, Slávek)

„No, tý vole! Kdybych tohle viděl před odletem, tak nikam nejedu,“ řekl Roman v Tade Koshi, když poprvé uviděl nádhernou a hrozivou jihozápadní stěnu Kusum Kanguru (6.369 m). Nikdo z nás v té chvíli nemohl tušit, že za tři neděle budeme stát na stejném místě s opojným pocitem autorů dvou nových českých cest na západní a jižní vrchol tohoto krásného masivu.

Kusum Kanguru leží v centrálním Himálaji, v oblasti Solo Khumbu (oblast Everestu). Po přeletu z Káthmándú do Lukly začíná vysněné dobrodružství.

Naše pětičlenná výprava najímá sedm nosičů a vyráží po známé trekařské dálnici směrem k Everestu. Asi po hodině cesty se však naše kroky stočí prudce doprava, a zejména vzhůru. Stoupáme údolím Kusum Khola proti proudu řeky po stezce dřevorubců; ta se však záhy ztrácí v husté džungli.

Několikrát brodíme řeku, která má nezvykle mnoho ledové vody a na obou březích se snažíme najít cestu. Ani naši zkušení Šerpové si však nevědí rady a v některých úsecích musíme cestu bambusovým pralesem prosekávat.

Po třech dnech zakládáme základní tábor ve výšce 3.900 m. Následující dny trávíme únavným a nudným vynášením lezeckých „cajků“ do předsunutého tábora v suťovisku (4.700 m). Spousty hodin čumíme do stěny a nakonec se rozhodujeme pro dvě úplně nové linie. Slávek s Romanem si vybrali prvovýstup strmým hřebenem na západní vrchol a Ivan, Pavel a Petr se rozhodli vylézt také novou cestou jihozápadní stěnou na jižní vrchol.

Po dvoudenním odpočinku v základním táboře nastupujeme 16. října do stěny. Nádherné skalní lezení střídají těžké mixy a náročné úseky ve strmém sněhu a ledu. Roman se Slávkem dosahuje

západního vrcholu 19. a Ivan s Pavlem a Petrem jižního vrcholu 20. října. O den později se již všichni úplně vyzdímání nadšeně objímáme v základním táboře. Na oslavu dopijíme poslední dva litry slivovice a kutálíme se džunglí do Lukly, do Káthmándú, do Prahy, do Krnova, do pr...

Rádi bychom chtěli touto cestou poděkovat našim sponzorům, a to zejména kvalitním jisticím pomůckám RAVELTIK, batohům OK Bag a Bivak Sportu Krnov. Naše žaludky dále děkují firmě KNORR.

Slávek Vomáčko

Na přelomu července a srpna se nám podařilo navštívit Kavkaz. Podívat se na Kavkaz jsem měl tu čest už v létě '97. Tenkrát jsme se rozhodli pro přístup od jihu, čili z Gruzie. Něco se nám podařilo vylézt, ovšem ve Svanetii, pod Ušbou, se někdo z místních rozhodl odlehčit nám naše těžké batohy. Některé věci se podařilo schrastit zpátky. Každopádně jsme Svanetii museli opustit. Proto jsme se letos raději rozhodli pro severní přístup. Tedy z Ruska. Vybrali jsme si asi nejvíce navštěvovanou oblast Centrálního Kavkazu, okolí Baksanského údolí.

Léto na Kavkazu

Jako dopravní prostředek jsme zvolili letadlo. Hlavně z časových důvodů. Rozhodli jsme se strávit na Kavkaze pouze tři týdny. Chtěli jsme je využít co nejvíce. Doprava po zemi nám připadala příliš pomalá, tak jsme se rozhodli pro letadlo. Letěli jsme se společností Pulkovo přes St. Peterburg do Minerálních Vod. Letenka stála jednu osobu 10.500 Kč. V ceně jsou zahrnuty letištní poplatky a jedna noc při cestě tam i zpět v St. Peterburgu. Standardně se dala letenka pro jednu osobu sehnat za 12.000 Kč, ale protože nás bylo šest, dostali jsme skupinovou slevu. Tím letecká doprava skončila.

Z Minerálních Vod do hor jsme se dopravovali najatým mikrobusem. Se sháněním auta nejsou problémy, nabídek je mnoho. Jednotná cena je sto dolarů za auto.

Jak známo, s Ruskem je vízový styk. Vyřizovat si víza osobně jde, ale je to zdlouhavé a psychicky i fyzicky dost vyčerpávající. Někdo z nás to už absolvoval. Proto jsme využili nabízenou službu společnosti, u níž jsme kupovali letenky, a nechali si víza zařídit přes ně. Jedno vízum přišlo na 2 500 Kč.

Plán v horách byl jasný. Přechod z údolí Adyl – Su do Adyr – Su přes sedlo Gumači. Při pochodu údolím dělat zastávky a lézt na vybrané vrcholky kolem. A tak se stalo. Většina kopců, na které jsme lezli, se nachází v pohraniční zóně. Proto je nutné mít povolení. Jedna možnost je zařídit si ho v Nalčiku sám. Nám ho obstarali v alplágru Elbrus. Osobu přišlo na tři dolary. Kopce, na které jsme se chtěli dostat, měly kolem 4.000 až 4.500 m.n.m., proto nebylo od věci se aklimatizovat.

K tomu nám posloužily svahy Elbrusu (5.633 m.n.m.) a Bžeduch (4.271 m.n.m.). Při dalších výstupech už jsme pak s výškou problém neměli.

Na Džantugan (3.991 m.n.m.) jsme si vybrali cestu po severozápadním hřebeni klasifikace 3B. Cesta začínala strmějším firnovým kuloárem, dále pokračovalo méně ukloněné firnové plató až do sedla. Ze sedla jsme traverzovali dost strmý svah pod kuloár, kudy pokračoval výstup dále. Podle popisu se mělo stoupat kuloárem jen asi tři délky a pak odbočit vlevo do skal. Odbočku jsme samozřejmě minuli a tak jsme pokračovali dál kuloárem, dokud nás nezastavil skalní výšvih. Ten se nám podařilo úspěšně překonat a po přejezení další délky jsme se ocitli na jihozápadním hřebeni. Po něm jsme dolezli na vrchol Džantuganu.

Sestupovali jsme normální cestou, tedy po východním hřebeni. Třikrát slaňujeme, dál pak pokračujeme po svých. Cesta po východním hřebeni a později po ledovci byla nekončící. Ke stanům jsme dorazili úplně vycucíli.

Druhým významnějším vrcholem byl Džajlyk (4.533 m.n.m.). V kempu pod Džajlykem jsme nebyli sami. S partou „Leningradců“ jsme ještě probrali naši výstupovou trasu. Tvrdili, že máme málo šroubů a tak nám dva půj-

Na jedinou kompaktní skálu jsme narazili na Džajliku

čili. Lezli jsme po západní stěně, cesta byla hodnocena 4A podle ruské klasifikace. Šlo o firnový-ledový výstup, akorát vrcholová pyramida bylo skalní lezení. Nazpět jsme slaňovali. Přibližně v polovině sestupu nás chytla bouřka. Aby toho nebylo málo, o poslední zpeštění se nám postaral kuloár, z něhož naprosto bez jakýchkoliv pravidel létaly kameny různé velikosti. Jeho přeazením (myslím, že termín zbabělé klopýtání by byl přesnější) byla překonána poslední výraznější překážka na cestě do tábora.

V oblasti, kde jsme se pohybovali, je lezeckých možností opravdu hodně. Uspokojen bude jak vysokohorský turista, tak extrémní lezec mající chuť na nějaký ten prvovýstup. Ovšem pozor! My jsme navštívili Kavkaz na přelomu července a srpna. Pravda je, že čím později, tím hůře. S pokročilým létem sníh hodně odtává a s tím jsou spojené častější kamenné lavinky. S jednou z nich měla nepříjemnou zkušenost i část naší výpravy při výstupu na Ullu-Tau (4.207 m.n.m.), kdy došlo i k nepříjemnému zranění nohy. S postupujícím létem a delším působením tepla výstupy o poznání ztěžknou. Tam, kde je normálně svah pokrytý sněhem nebo firnem, se později vyskytuje led. Nebylo by špatné posunout návštěvu na začátek července. I místní lezci si stěžovali na brzké odtávání sněhu. Oni nám

stup je nudná chůze do kopce postrádající lezecké vzrušení. Určitě je na Kavkaze spousta jiných a daleko krásnějších kopců, za kterými stojí se tam vydat.

A ještě poznámka na závěr. Pokud se někdy vyskytnete v St. Peterburgu, tak doporučuji navštívit Petrodvorec (přímořské sídlo Petra Velikého) a jeho nádherné zahrady. Toto dílo ruského cara údajně předčí i svůj vzor Versailles.

Ondřej Bubník

Dosažené vrcholy

- Bžeduch 4.271 m – 2B
- Džantugan 3.991 m – 3B
- Gumači 3.810 m – 1B
- Čeget-Tau 4.110 m – 3B
- Džajlyk 4.533 m – 4A
- Ullu Tau 4.207 m – 4B

Nedosažené vrcholy

- Elbrus 5.633 m – 2A/2B

Pro lepší obrázek uvádím srovnání s alpskou klasifikační stupnicí:

Ruská klasifikační stupnice	Západoalpská klasifikační stupnice
1	F – PD
2A	PD
2B	PD +
3A	AD
3B	AD+ / D-
4A	D
4B	D+ / TD-
5A	TD / ED-
5B	TD+ / ED
6	ED- / ED+

Při porovnání obou klasifikačních stupnic jsem vycházel z knihy *Classic Climbs in the CAUCASUS* od F. Bendera.

Výrazný dvojrchol Ušby za východu slunce

tvrdili, že konec června a červenec jsou pro lezení nejlepší.

Kdo si myslí, že se na Kavkaze potká s kvalitní skálou, šíleně se plete. Nám se to podařilo pouze na Džajlyku. A to jen na jeho vrcholové pyramidě. Další naše zkušenosti byly špatné. Skála zde povětšinou byla lámavá a suťovitá.

Elbrus byl jediný kopec, který nás setřásl. Hlavním důvodem byla zima a vítr. Udělali jsme chybu. Vyrázili jsme příliš brzo. Je lépe vyjít kolem čtvrté až páté hodiny (ovšemže ranní). Slunce vás začne dřív zahřívát a celé je to snesitelnější.

Jelikož jsme byli v Rusku, museli jsme používat ruskou klasifikační stupnici obtížnosti výstupů. Dá se na ni rychle zvyknout. Po pár výstupech si člověk udělá celkem odpovídající představu. Náš nejlehčí výstup byl 1B. Tam stačil cepín a mačky. Lano mohlo, ale nemuselo být. Podle toho, jak se kdo cítí. Nejtěžší výstup pak byl klasifikace 4B. Tam už je potřeba mít dvě zbraně, mačky, dvě poloviční lana, šrouby do ledu, jisticí pomůcky do skály. A nějaké ty zkušenosti (na konci článku uvádím porovnání ruské a západoalpské klasifikace).

V kempu Ullu-Tau funguje knihovna a pohybuje se tam i dost místních lezců. Není tedy problém zjistit veškeré lezecké informace o všech kopcích v okolí. Je zde možno nakoupit potraviny. Výběr je slušný, měli dokonce i zeleninu.

Kdo se chystá lézt na Elbrus, bude zklaman. Všude po ledovci se povaluje hromada starého železa a jiného nepořádku. Sám vý-

Znáte ten pocit, kdy venku je zima jak z ruského filmu a vy jste rádi, že vás od zimy odřízly dveře Fritáku (brněnské lezecké stěny) kde lezci vaří bouldrovou polívčičku a svalový gulášek. Tak přesně to se mi honilo hlavou, když jsem se pokoušel usnout v bivačku na Col. du Midi v Chamonix.

Byl to jeden z těch normálních dnů, kdy si ráno vylijete čaj do trenek, opustí vás žena a ještě k tomu autobusák přehlídne váš sprint ve stylu Bena Johnsona po neposypaném chodníku a s lišáckým úsměvem zavře těsně před vaším finálovým doskokem do mezidveřních prostor. Tak tenhle den jsem byl ve Fritu řádně rozpálený. Vildovy bouldry byly pro mě řešitelný jak středoškolská trojčlenka a já cítil nebeskou formu. Zchladila mě až ďábelská slova mého kámoše Stoupy: „Hele, nechceš jet na ledy do Chamonix?“ Ta věta měla rampouchy místo čárek a led mi připomínal chuť zlatavé whisky z nedávných večírků. Chamonix je město sportovců a jezbučtově a pivopijci jako já mají své místo spíš u püllitru hořké chuti v nádražní putyce. No, ale zase představa popříjezdového obležení osobami něžného pohlaví, kterým vyprávím ledově chladným hlasem tvrďácké historky z expedičního obléhání tohoto malého kousku Francie, to je jiný kafe. Tak jsem teda řekl svý „Jo!“. Když

Z vyhřátého Fritáku do alpského mrazáku

si představíte nejmenší auto na světě, trochu ho nafouknete čtyřma chlapama, natlačíte do něj čtyři lyže a čtyři bečky piva (bato-hy), roztlačíte jej stopadesátikilometrovou rychlostí po dálnici přes Německo a Švýcarsko až na hranice s Francií, tak se celkem přiblížíte naší strastiplné cestě. V Chamonix, u stanice lanovky na Ag. du Midi se naše tlupa brněnských neandrtálců vyprázdnila, přitom nakoupila lístky (150 FF) a někteří, co umí psát, napsali pohledy svým babičkám.

Lanovka nás vyplivla ve výšce 3.800 m a dýchalo se podstatně hůř než v doutníkovém salónu. Ovšem výhled stál za to. Lepší jak z rozhledny na Babím lomu. Pod námi se v údolí třpytila vesnice Chamonix, vpravo se prsily Les Droites, ještě o kousek vpravo Gr. Jorasses, a pokud si nevykloubíte krk, tak určitě spatříte i Triangle du Tacul, což měl být náš sólokapr. Nasadili jsme skialpy na

nohy, bečky na záda a sjeli jsme (někdo po dvou, někdo po čtyřech) k chatě Cosmiques, blízko které se krčila v zimě neobývaná bou-da – náš hotel California.

Ledový vzduch, jen sem tam přihřátý ply-nem z večerní čocky, prořízl protivný zvuk bu-díku a ručičky stály na 3:27. Rychle navařit čaje jak pro armádu bezdomovců, slupnout pár nedobrot, jejichž kalorická hodnota vy-hovuje tak leda dietám Dr. Hubeňoura a už valíme na lyžích přes ledovec pod Tacul. Stoupa a Čelda nastudovali cestu Modiga (TD+) a já a Čejn se vrháme do cesty Gabarou (TD).

První délky jsou společné brodění v 60° žlebu. Z toho běhu mám náběh na plicní embolii, ale konečně jsme se dostali k ledu. Osm délek sklonu 20 stupňů pod bodem va-ru. Krásné lezení i krásné štandy – sestupu-jeme slaněním cestou. Dole čekáme na klu-

ky, ale světlo už vypnuli a mrazák dali naplno, tak raději nazout pásy a funíme na hotel. Recepční hlásí příchod v 23:48, komorník uvaří pár čajů, něco jídla a spacák – nejlepší ženská. Smolařem dne je vyhlášen Stoupa, který zlomil vázání. Budík jsme dali do spacáku a vstáváme až na oběd. Přišli dva chlápci z Cosmiques, se zprávou, že máme opustit náš hotel California, neboť v zimě je uzavřen. Noc na Cosmiques stojí 200 F a to je víc než bečka piva.

Ale přece nebudeme týden spát v záhrabu. Naši bytovou situaci zachránila malinká boudička nedaleko na skalnatém hřebínku – sice se s rozměry 3x3x2 metry nemohla rovnat hotelu, ale byla zadarmo. Celé odpoledne jsme strávili kucháním sněhu z útrob boudy, celkem přesně 15,26 m³. Smolař dne byl opět Stoupa – rozřízl si prst. Naše vyprazdňovací instinkty nás budí kolem páté. Jak se tak dívám na Čejna, vidím, že taky touží po pořádné chamonixské žule a Supercouloir (ED2) je tou pravou volbou pro dnešní určitě nádherný den. Stoupa s Čeldou si z důvodů zranění vybírají něco lehčího, ale o to alpinističtějšího.

Sjíždíme při svalu čelovek pod Tacul a slunce nám ukazuje cestu k nástupu. Sníh křupe víc než čerstvě osmažená topinka a my funíme jak dvě parní lokomotivy do pořádného kopce. Pásy odřezávají metr za metrem a už stojíme pod okrajovkou. Panečku, to je stěna. Rychle se vyčurat a navlíknout matroš. Mám pocit jak batole, co se snaží dosáhnout na kliku dveří máminy ložnice. První dvě délky mixů. Ledu málo, spíš skála a sníh. Čejn se pochlapil a už točíme délky v ledu. Jedna za druhou. „Štand, skrutka, skrutka, štand.“ Místy je tenká glazura, takže se rytmus změní na „štand, čok, čok, štand“. A občas přijde na věc i „štand, skrutka, zruš a pojď, štand“, to podle délky lana.

Počasí se zhoršuje a začíná silně sněžit.

V alpském mrazáku teplota zase řádně poklesla. A ještě k tomu zase začínají zhasínat. Ale už jsou tu poslední délky, čelovka a slanění. Sněhová vichřice se však rozhodla nepustit nás zpátky na boudu a sprostě, jak Lewinská Clintonu, nás svedla z cesty. Ale neboj, Bille, my se nedáme. Trocha tepla při kopání záhrabu se hodí, pod sebe pár lan, hlavu mezi kolena a hlavně kroutit s palcem. Myslím, že Čejn mě podrazil a na chvíli usnul. Ráno, když na mě tlačil jak parták, tak můj měchýř, jsme ukončili naše sezení a s požehnáním tisícího se větru se vydali k boudě. Pár čajů a rychle do spacáků. Píše se 7:00. Smolař dne je zase Stoupa, který zlomil mačku. Další den jsem celý prospal, ale kluci se vydali do nenáročné cesty Šavle (AD+) a Stoupa opět bodoval. Nejenže tento náš drtič materiálu zvaný „kurvítko“ zlomil hrot na cepínu, ale dostal přímý zásah ledem do nosu a jeho vizáž se zase o kousek přiblížila oběti bostonské mlátičky. Ráno Stoupa s Čeldou už dál nepokoušeli štěstí a jali se fotit a já s Čejnem jsme se také proběhli v Šavli, krásném výstupu v pevném ledu. Večer nás opět Stoupa dostal. I přes velmi opatrnou manipulaci s veškerým materiálem se mu podařilo roztrhnout zip u spacáku a celou noc klepal kosu. Ráno se neslo ve znamení velkého balení. Větu „Někdo mi musel do toho batohu přibalit kovadlinu“ jsme měli na jazyku všichni. Sjezd do údolí Chamonix je pro zkušené lyžaře procházkou rájem. Možná jen pro zkušené lyžaře s ledvinkou či lehkým baťůžkem, kde mají pár cigár a plácačku rumu. My, čtyři malé postavíčky prohýbající se pod vahou obrovských batohů, v očích smrti a s obrovským řevem se řítíce po ledovci na každou skupinku postávajících japonských turistů, jsme spíše budili respekt.

text: Pavel Vrtík

foto: Pavel Nesvadba

Pohled z Pyramide na Midi

„Dobré tépek“

V ložském ne moc vychytaném létě jsem měl možnost zúčastnit se „výkonnostního lezeckého zájezdu“ kam jinam, než do Dolomit. S počínáním dvojice Stoupa- Hormon jste se již mohli seznámit, ne každý však leze v horách „devítky“ a pro takové mám dobrý tip na léto. Tak tedy. V době útoku borců v „diretce“ jsme s Bačou statečně odolávali náporu bengálských a germánských závodo-lezců v Torre Trieste.

Nevím, co je to poslední dobou za trend, ale setkává se s tím čím dál více lidí. S čím? Parták dolézá délku a hned za ním se montuje „závodnička“. V duchu o něj rozbíjíte největšího frenda, ale poté, co vás ujistí, že klidně můžete lézt dál, že si zavazet nebudete a navíc vás slušně pozdraví, budete definitivně odzbrojeni. Před tím jsme se však museli vzbudit a doklapat pod nástup. „A hele, nějácí vychytrálci spali přímo na nástupu a už ‚valijou‘. No teda.“ Po třech délkách se cesty rozdělují, Carless doleva, Cassin míří vpravo. Mylezeme Cassina, závodolezci jak jinak, než našťestí, jdou Carlesse. Od této chvíle máme cestu pro sebe. Spodní část cesty do velké police představuje klasické dolomitské lezení: kouty, spáry, převisky a kdo ví, co ještě. Kvalita skály je o něco lepší, než třeba na „Čimách“. Zhruba v půlce cesty se ocitnete v jiném světě. Přivítá vás solidní louka, a pokud se vám lezení zatím líbilo, budete nadšeni. Nad loukou se prsí štíhlá, elegantní věž ze šedého vápna, procatá spárkami a vzhledem k obtížnosti delikátními koutečky. Linka „valí“ po tupé hraně, tudíž je možno nakukovat tu doleva, tu doprava.

Dvě délky nad polici pozorujeme seskupení arampikátorů, kteří s sebou div že netáhnou proutěné košíky s kuřaty a víniskem a kteří na polici pořádají solidní mejdan. Po-

té, co dojí, ne že by je napadlo cestu dolézt, naopak, po polici přeběhnou do žlabu, sestoupí a mažou domů do údolí, nakrmit zvěř (asi). Tak to jsem viděl v horách poprvé. Takový dlabanec s sebou sice nemáme, ale na druhou stranu si můžeme vychutnat další hezké délky v pilíři. Postupně však jsou delikátní koutečky vystřídány žlábkami a komínky, no a ve finále se nám do cesty připlete i ten vrchol. Těsně pod ním je nový nýt. Proč?

Nemajíc lítací plachty či mobilní vzducholoď, musíme to, co jsme vylezli, také sestoupit. S popisem v italštině na celou stránku, kde rozumím pouze pojímům, jako: sinistra, destra či discesa tušíme veselou taškařici. První slánění, stahování a lano spadlo dokamsi. Snad půlhodina elegantního „zvonění“ a můžeme jet dál. Druhý slaňáček, třetí, čtvrtý „a hele, vidíš to?“ Není co, tma je jak v kdesi a směr dalšího sestupu vidíme ve velkém otazníku. No přece neodejdeme bez bivaku. K probenděné noci to má ovšem daleko. Kalíšek něčeho ostřejšího tu těžko seženeme a bonbóny chutnají, tudíž je jich málo. Ke snídani máme na stříbrném tácu naservírovaný, dorůžova vyhajovaný Mt. Agner – je to fakt velké sousto. Ještě ze pět slánění, něco slízáni a jsme v kosovce pod stěnou. Cestou ke stanům máme tu čest potkat Radečka s Honzou, ti ovšem nakonec mění plány a jdou na Veneziu. V „kempu“ potkáme rozespaleho Stoupu s Hormonem a že už už nás chtěli jít hledat. No, jen aby. Radečkem (tím plechovým) zapíjíme naše úspěchy. Nakonec, asi proto, že je škaredě, přejíždíme pod Marmoladu, kde přelezeme po dvou délkách, jedni v „Kokotlerovi“, druzí v „Gorbim“. Toť vše, a jestli šidím, tak sním ve Sloupu v bufáču dva klobásky. Tak.

text: Vilém Pavelka

foto: archiv autora

Resumé:

JV pilíř: 6 A2 (7 OS), R. Cassin- V. Ratti, 15.-17. 8. 1935

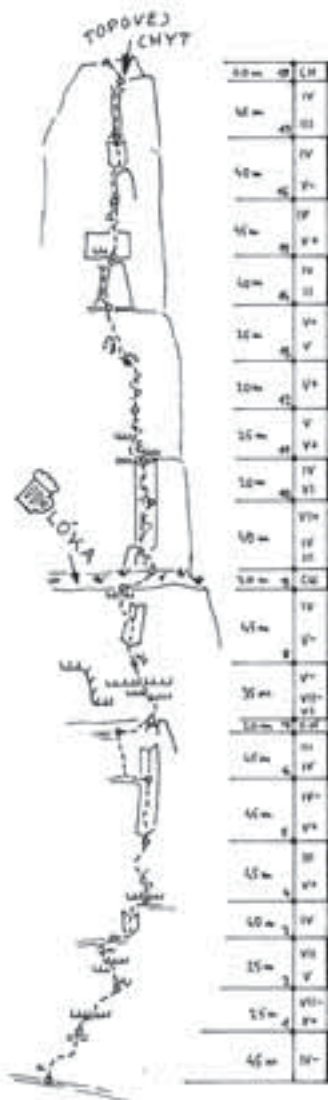
650 m, čas 10-12 hodin

cesta se dá udělat na 18 délek (v průvodci 27)

materiál: 12-15 expresek, smyce, frendy

sestup na kočku: 11 slánění, 2-3 UIAA lezení, 4 hodiny, když víte kudy

Torre Trieste -JV pilíř
Via Cassin, 6,A2 (7)

Pohoda

A je to zas tady. Stejně jako loni. To jsem si taky seděl doma s fajfkou v hubě a dumal o tom, že zima na krku a v hlavě sice jen rok staré vzpomínky, ale pocit, že se jedná o zážitky jakoby dávno minulé. Hm, chtělo by to asi do hor. Dát si třeba jen něco na rozhýbání. Klidně i šlapačku, jen ať je zas kolem sních a stěny.

Snad každý rok mi touhle dobou něco takového podivného vlezle na mozek. A jestli někdo z vás zažívá stejné či podobné myšlenky, mám pro něj jeden tip. Předem varuji, že se nejedná o žádný extrém. Je to spíš něco pro nás „obyčejnější“ horolezce.

Hromadu rozlistovaných horolezeckých průvodiců izolovaných od předvánočního šílenství, vymýšlel jsem tradiční zimní rozcvičku. Nějakou pohodovku, kde by se nenáročně testlo koleno. Ten prokletý kloub měl v té době tři měsíce po „vejškrabu“ a doktor povídal, že to už bych měl zvládnout plnou zátěž. Radši jsem při poslední prohlídce ani podrobněji nezjišťoval, co si pod pojmem „plná zátěž“ představuje doktor a co já, a hodil udičku horolezeckému okolí.

Tak se jeden lednový den courá šest borců Mengušovskou dolinou. Je nádherně. Obloha vymetená, mrzne, slunce „pálí“, sněhu málo. Na Hincovým jdeme do maček a v Koprovským shazujeme hovada ze zad. V naprosto vychrochtané náladě se suneme na „Koprák“ a kocháme se západem slunce. Pak klušeme o pár metrů níž a ze stanů koukáme přímo do stěny.

Ráno je opět ve znamení pohody. Vyvažuje se, žádný spěch. Počasí netlačí. Dvojky vyrážejí postupně podle nálady, aby nebyl ve stěně nával.

Jo, jo, už funíme. Navrchu tlustá, docela nosná krusta, pod ní vrstva přemrzlého sypkého sněhu a na dně zřejmě led, protože to výborně drží. David vysoko nade mnou, zbytek hluboko pod mnou, takže ten foťák zase táhnu zbytečně. Ale jinak frčíme.

David čeká až u podvrcholové partie. Již od věřejšího hloubavého pohledu se nám jeví jako „klíčové“ místo.

„Buď to bude pohoda, nebo tam na nějakou hodku zkejsnem.“

„Jo, první si tam skvěle zaleze, a na ostatní zbudou už jen sr...“

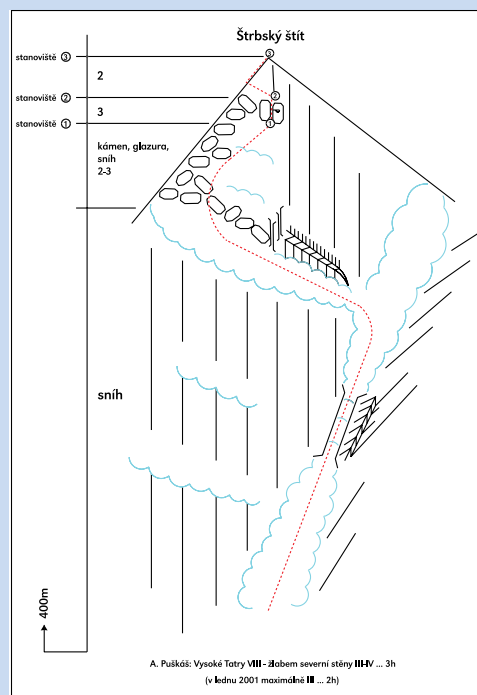
Byla to pohoda a zároveň se ukázal pravdivým i druhý komentář. Proto se asi David hnal napřed. Na mě zbyla troška nervozity v roztlučené glazuře. Na chvílku i na špagát došlo. Přece jen si ještě nejsem stoprocentně jistý.

Za pár minut ale není co řešit a všichni se po dvou hodinkách pohody slízáme na vrcholu jak ti pověstní švábi.

text a foto: Marcel Tlustoš

David pod vrcholem

A. Puškás: Vysoké Tatry VIII - Babem severní stěny IIIIV ... 3h
(v lednu 2001 maximálně III ... 2h)

Bílý pás až do nebe

Pizzo Badile jsem poprvé viděl na fotce v Horolezecké encyklopedii od Diešky. I z malé černobílé fotky jsou dobře znatelné plotny v pravé části severovýchodní stěny. Jen málokdo by nezatoužil si vyzkoušet své nervy a lepičku na tak pověstné stěně.

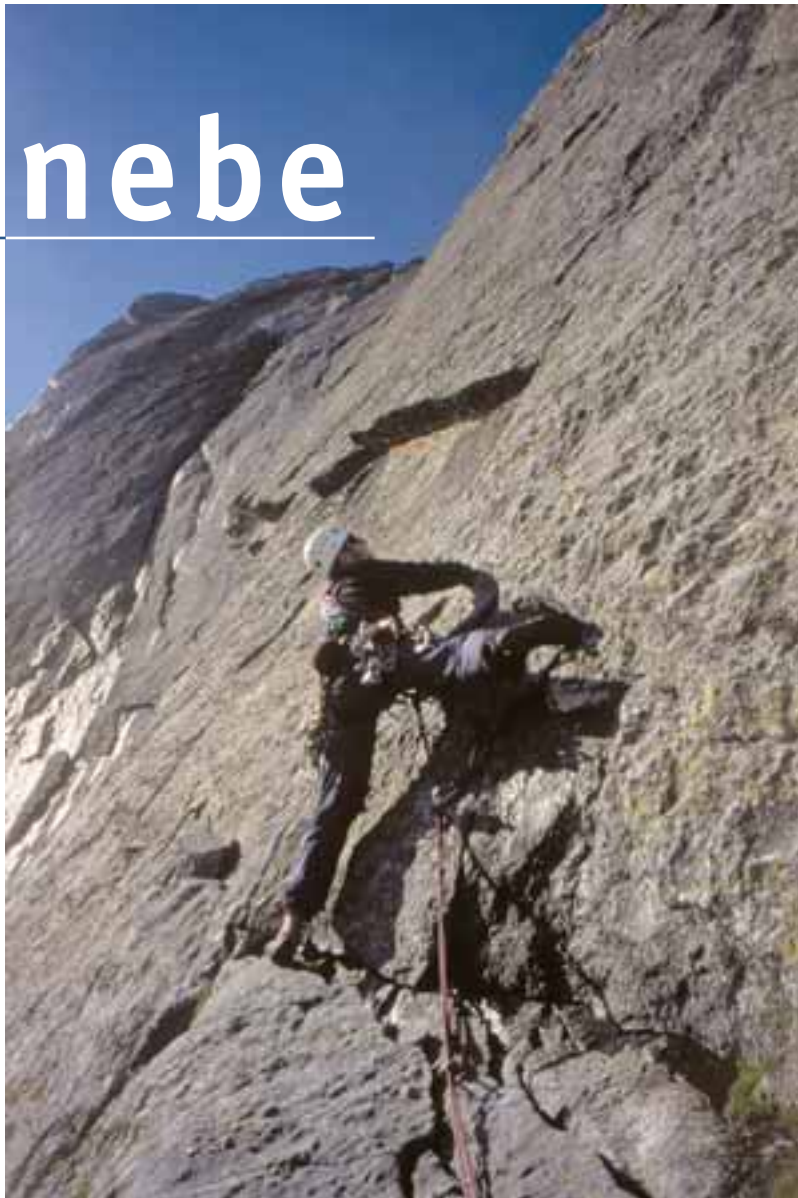
Při našem prvním pokusu jsme dopadli jak sedláci u Chlumce. Zimní výstup jsme na přelomu července a srpna opravdu neplánovali. Nicméně jeden pozitivní efekt tato akce přece jen měla. Pohled na Badile od chaty Fura je prostě super. Severní hrana, z které spadají na obě strany nádherné plotny obklopené ledovci, se podobá obřímú kýlu lodí brázdící zpěněné moře. Prostě jsme se sem museli znovu vrátit.

Na Badile jsme vyrazili znovu letos v červenci. S dobrou předpovědí a optimismem jsme se hnali švýcarskými tunely vstříc našemu snu. Kubova mnohými akcemi opráskaná felicie ani letos nezradila, a tak jsme již večer mohli spokojeně zalézt do spacáku v dolině Bondaska. Ráno vyšlápnout celkem přijatelný nástup na loučky nad chatou Fura, postavit stan a čekat, jak to zítra dopadne. Naším hlavním cílem byla cesta „Via linea bianca“, jak mně analfabetovi bylo vysvětleno „Cesta bílých pásů“.

Vstávat ve tři a soukat do sebe vložky není sice mou nejoblíbenější činností, ale je to lepší než neplánovaný bivak. To nám potvrdili i kámoši Aleš s Jirkou, kteří si po zabloudivání při slaňování hrany vyzkoušeli obojí. „Cesta bílých pásů“ vede nejprve položenými plotnami, s několika vypečenými rajbasy. Ty nejsou zajímavé pouze obtížností, ale i delšími odlezy od jistění, které bylo vesměs s předponou „mikro“. Ostatně z obdobných jistítek se skládalo i nemálo štandů. Po několika délkách se stěna začne zvedat a cesta pokračuje systémem spár a komínů.

Vzhledem k tomu, že nejsme žádní velcí spáraři, dostaly naše ruce a kotníky pořádnou sodu. Taky pohled na druholezce, jak se zoufale cuká v komíně, potěší prvolezcovy pocuchané nervy. Závěrečný kout se sněhem jsme pak už nějak přebrodili až na hranu, kde cesta končí.

Klasik říká, že cesta končí až v táboře a v případě Badile měl pravdu dvojnásob. Slaňovací hrana je sice vykruhovaná, nicméně před určitou „nelogičností“ jsme byli několikrát varováni. Hned po prvním slanění jsme také „zakufrovali“. To, co jsme říkali

o autoru slanění, by Rychlým šípům způsobilo žaludeční katar. Naštěstí je na hraně spousta bludných štandů, kterými se dá vypomocet.

Jako další cestu jsme si chtěli vylézt také klasiku od Cassina. Kluci ho doporučovali, i přes silný zážitek s bivakem. Nicméně vše bylo nakonec jinak. Asi v půl jedné mne vzбудilo zoufalé „Help, help“ směrem od hrany. Jako novopečení instruktoři, vybaveni všemi možnými teoretickými znalostmi, jsme se hned hnali zachraňovat. V batohu jsme měli vše potřebné, od prezervativů až po igelitový pytlík na ostatky. Nakonec to byl jen jeden vymrzlej, promočený a připo... Ir s naraženým ramenem. Tak jsme dali Cassina až další den.

Na závěr bych chtěl složit poklonu Igoru Kollerovi a Standovi Šilhánovi. Výstup „Via linea bianca“ byl opravdově horské dobrodružství.

Rád bych přidal pár užitečných informací, jako doplnění ke Galerii. První část nástupu lze vyjet autem za poplatek 10 SFR,

kupte si ho, dávají pokuty. Spát lze v pohodě na loučkách pod severní hranou, což je asi 2 hodiny od nástupu, jen pozor, z některých trávníčků se při dešti stávají rybníčky. Stanování je tolerované a všeobecně využívané (zmínku o nedělení bordelu jsem chtěl nejdřív vynechat, ale jistota je jistota). Před lezením si v sedýlku pod hranou můžete nechat těžký boty a nějakou tu tyčku na občerstvení při návratu. Zbytek nástupu lze přejít v teniskách a podle podmínek i bez cepínu.

Po hraně přijdete až přímo do sedýlka, takže už nemusíte nikam dál chodit a jste u svých věcí. Při lezení na této nádherné stěně určitě stojí za to počkat si na pořádné počasí a třeba přijet i vícekrát. Občas je třeba se ve stěně orientovat spíše podle lezeckého citu než podle náčrtku v průvodci. Tak hodně štěstí.

At vám počasí přeje.

text: Michal „Bohr“ Nondek
foto: Jakub Frinta

UŽIT SI

ZÍVOT

Diskuze o úrovni sportovního lezení v českých zemích je možno naznačit graficky v podobě tzv. Mrázek-Součkovy křivky hypotetického vývoje českého výkonnostního lezení. Po střídavě úspěšných či méně úspěšných obdobích přichází éra Tomáše Mrázka. Po ní bude podle autorů hypotézy následovat pád na předchozí úroveň. V opozici k této teorii stojí Vomáčkův protiargument. Mrázek zvedá úroveň českého lezení na (čárkované) křivce „popularita-peníze-podmínky-výběr talentů-líheň mistrů“ v ČR už navždy. Na to, kdo má pravdu, si budeme muset počkat.

„Prostor připomíná polstrovanou celu pro šílence. Místo podlahy je žíněnka, do které se boří nohy. Všechny stěny kolem, včetně stropu, jsou nahusto pokryty úchyty. Na stěně s jejich pomocí leze člověk. Hbitý jako moucha, s rukama a nohama pavouka. A schopnostmi netopýra. Na umělém balvanu zapuštěném ve zdi, který má v průměru kolem deseti centimetrů, se za špičky nohou zavěsí hlavou dolů, díky tomu si může pohodlně protřepat ruce.“

MF Dnes

Tomáš Mrázek – kdo ze čtenářů by jej neznal? Poslední dobou pořád něco vyhrává. Někteří považují jeho výkony za absolutní vrchol toho, čeho české lezení dosáhlo. A je-li Montana dvouměsíčník, v každém vydání minimálně za poslední rok se o něm něco dočtete. Šlachovitá postava s výrazným nosem a zarputilým výrazem je dostatečně známa. Skalní (a to jak skalní skalní, tak skalní překlížkoví) fandové promínou, ale občas s grafičkou dlouze dumáme, kterou fotografií vybrat, aby to nebylo pořád na „jedno brdo“. Ovšem komu čest, tomu čest. Už bylo načase napsat ucelenější mistrův profil. Ujímám se tedy úkolu. Hlavním problémem je najít v Tomově nabitém programu chvíli času, ale když se to nakonec podaří a přijde do redakce, skoro nám na rozhovor nestačí obě strany kazety v diktafonu.

Odkud přišel, kde se vzal?

Na svět přišel v srpnu 1982 v Brně. Pro fanynky dodejme, že to bylo čtyřiařicetiletého. Vždycky byl středem pozornosti. Ve škole vynikal.

„Z tebe měly učitelky radost, co?“

„No. Všichni mě znali, byl jsem takový exot.“

V první třídě začal hrát fotbal a hrál ho šest let. Pak ho to přestalo bavit. Potom tři roky karate, chvíli atletika, asi rok „od všeho trochu“ a pak, v patnácti, šel s kamarády na „Stránskou“. (Myslěna je vápencová skála na kraji Brna!) Okluzané chyty, tenisky a odhodlání. Zakrátko jsem ho tam vídal skoro pokaždé, když jsem přišel. Vrstevníci se mu v dobrém smáli, že by si tam na „Stránský“ měl zařídit přechodnou adresu. Z té doby si ho matně pamatují jako nadšence, který na můj vkus pobíhal nejjistě až nebezpečně vysoko.

„Každý den jsem přišel ze školy, kolikrát jsem se na ni i vykašlal, a šel jsem lézt. I v zimě, když to jen trochu šlo. Kdo nelezl na Stránské, nemá vůbec šanci.“ Jako šťastnou náhodu vidí dnes tehdejší volbu své obuvi. Ten, kdo se naučí lézt v klou-

zavých a vaklajících se čínských teniskách, nemá potom s lezečkami nejmenší problém. Trvalo to asi rok, než začal chodit trénovat na umělé stěny. Pro úplnost jenom dodejme, že kamarádi asi po půl roce lezení nechali.

Na vrchol

„Dá se říct, že jsem si každým rokem něco vyhlídl, a po tom jsem šel.“

Prvním zlomem v lezení se mu staly sedmplusky či osmičky lezené sólo nebo s původním (často dost pochybným) jištěním na Stránské. Za další zlom, poté, co to přestalo stačit, vidí svoji touhu přelézt rychle všechny devítky v Krasu. A tak dál.

Během roku 1998 přelézá na 62 cest obtížnosti 7a – 7c, některé OS. V zimě 98/99 začíná systematicky trénovat. Zimní trénink se vyplácí. Na jaře 1999 dává svou první 8a, na konci roku má za sebou 28 cest 8a – 8b/b+. Tyhle výkony spolu s raketovým nástupem mu zajišťují rostoucí popularitu. Už není neznámý.

V roce 2001 se Mráza stává nejlepším českým skalním lezcem. Vyhrává Mistrovství ČR i Český pohár, vyhrává Evropský pohár juniorů, přes orientaci na závody se věnuje i lezení na skálách – čtyři 8b+ a jeden prvovýstup 8c.

Rok 2001 – juniorský mistr světa, vítěz Rock Masteru, třetí v celkovém pořadí Světového po-

háru. Ze skalních cest jmenujme za všechny „Reini's vibes 8c/c+“

„Od začátku jsem chtěl být v lezení všestranný... Hodně lidí umí vylézt nějaký bouldr, lézt v plotně nebo v převisu, ale málokdo umí všechno. Já se snažím být hodně všestranný. Je to těžké, ale hodně důležité.“

Trénink

„Jak jsem do toho zahloubaný, tak si čím dál víc myslím, že není pravda, co se o lezení říká, a sice, že každý krok je jiný. Je to pořád stejné. Při cyklistice sedneš na kolo a šlapeš. Chvilí do kopce, chvilí z kopce, ale v podstatě pořád stejné. S výkonnostním lezením je to podobné. Je to vlastně pořád stejné. Je jenom několik základních pohybů, které opakuješ. Chytněš se, přitáhneš se, buď je chyt dál, nebo menší, ale jinak je to pořád stejné... Pro lezení nejsou fyzické dispozice určující. Kdokoliv může být na špičce, když pro to udělá všechno. Všechno se dá nacvičit. Optimálních je 170–180 cm a 60–70 kg.“

Zdá se ale, že pro to být mistrem musíte mít talent na pohyb. Tom souhlasí s Moffatem v tom, že se mu relativně špatně učí cizí řeči či matematika, ale naprosto přesně si pamatuje většinu klíčových pasáží vylezených cest. Nikdy zvlášť necvičil techniku, nepotřebuje to. Pamatuje si. Napros-

to přesně ví, kam dát nohu či ruku tak, aby ideálně rozložil váhu.

„To je asi moje nejsilnější stránka. Když jsem začal lízt, byl jsem slabý jako kdokoliv. (Přesný výraz, jak slabý vlastně byl, si domyslete sami.) Měl jsem vůli a nepřemýšlel jsem o tom. Viděl jsem chyty, tak jsem lezl. To musí být naprosto automatické, tak jako každý mrká. Nějak lézt se naučí každý, pohyby se zautomatizují ale někde na úrovni, která je nižší než tvé maximum. Horší to je, když ležeš na hranici svého maxima. Schopnost onsightovat cestu, která je tvý maximum, je, myslím, absolutním vrcholem v lezení. Hned ze sebe dostat všechno. Když si uvědomíš tohle, tak z toho vychází i při tréninku. Jak trénovat výkonnost je všude napsány, otevřeš si knížku a dočteš se to tam. Chceš vytrvalost? Dělej tohle. Chceš sílu? Dělej tohle. Chceš fixovat takovou lištu? No tak se na ní jak vůl na dva roky na pět hodin denně pověs a jednou to zvládneš.“

Z přetřénování si kdysi zranil prst, který se zřejmě už nikdy úplně nevyléčí. To ho přivedlo k promýšlení tréninku.

„Dá se říct, že trénuju čím dál tím míň, ale tím tvrději a kvalitněji. Je to vlastně moje práce, v práci jsem 24 hodin denně. O lezení se mi i zdá, když teda nemám babu, no...“

Každý má asi svůj tajný recept na lezení. Ten se ale neprozrazuje, zejména proto, že by potom už nebyl tajný.

„No jasně, mám nějaké finty, které ti neprozradím. Ono je vůbec malým zázrakem, kam jsem se dostal vzhledem k podmínkám, ze kterých jsem vyšel. Ve Francii mají stroj na lezce. Ten tě schlamstne a vyplivne jako výbornýho lezce. Hodně lidí se stane dobrými, ale jenom málo z nich vydrží být nahore dlouho.“

Závody

„Zvláštní, jak se člověk vyvíjí, ještě před dvěma lety jsem říkal, že stěna je dobrá na trénink, ale závody jsou na houby. Teď mě štvě, když dlouho nelezu na skále, ale našel jsem si něco jiného. Na skále už to není tak těžký, necítím ten adrenalin. Za rok ale bude všechno třeba zase jinak.“

Příští rok chce závodit, nemít závody, věří, že by „dal“ několik hodně těžkých cest. Ví, jak na ně natrénovat.

Tomáš Mrázek, Reini's vibes 8c/c+, Massone, Arco

„Závody jsou i obživa. Navíc, na skalách můžu něco vylézt a začne se diskutovat. Nikdo to nepůjde zkusit, ale začne se diskutovat, jak těžké to je. Na závodech vyhraješ a nejede přes to vlak... Jenom ti, co závody nezkusí, neponoří se do toho, říkají, že závody jsou o ničem. Já jsem to taky říkal. A pobyt v izolaci? To je na tom to pěkný. V Aprice jsem lezl až v 11 hodin večer. Celý den chodíš po městě, stres, adrenalin, strachuješ se, jestli na tebe nezapomněli... V izolaci se většinou směju, přijde mi, že všichni se na sebe tváří vystresovaně, jakoby se chtěli povraždit. Po závodech jezdím i do skal. Mě by prostě nebavilo dělat jen jedno.“

Život není jen lezení...

Nebo že by ano? Každopádně je Tomův mimolezecký život jednoduchý. Vystudoval střední školu, obor elektro, a pak už se začal koncentrovat jenom na lezení. Proto nemá na žádné vážnější aktivity čas. Ti, kdo jej znají, říkají, že je poměrně šikovný a manuálně zručný. Sám kdysi řekl, že když neleze, shybuje. A když neshybuje, válí se jen tak před televizí, poslouchá muziku nebo se pokouší učít anglicky. Miluje kreslené pohádky, Tom a Jerry, Bolek a Lolek, Roz a Díl. Teď ho baví auta, sbírá, obdobně jak Elvis, „kadilaky“.

„No, takový ty z papíru...“

Je zapřísáhlým „trenkáčem“, slipy jsou podle něj ještě horší než sedák. Nemá rád náramky, řetízky, ale vždycky se mu líbilo tetování. Tak si ho dopřál – draka, který leze. Miluje vysoké stropy.

„Já jsem tak poznamenaný, že když přijdu do nějaký místnosti, hned si představuju, jaká by tam byla stěna.“

A tak jsem se dozvěděl, že v redakci by byl dobrý campus, stěna by se nám sem ale vešla jenom menší.

Sláva

V poslední době se Tomáš pomalu dostává do zájmu médií.

„Už se mi stává, že lidi, kteří mě znají ze školy, z baráku a tak, přijdou a říkají, že lezu, že o mě někde slyšeli. Pro lidi v tramvaji jsem neznámý, a to je dobře.“ Jako sponzory má Rock Pillars, Ocún, české firmy, nadále možná bude mít van Gansewinkel. Odmítl La Sportivu, Petzela, Cassina, Beala a další. Chtěl zůstat u těch, kteří ho podporovali doteď, byť jiné nabídky byly zajímavější. „Dokázal jsem je porazit s možnostmi, které jsem měl tady, tak nevím, proč bych k nim měl teď přejít. Rock Master jsem vyhrál s botama Rock Pillars, je to vidět i na fotkách... Nepotřebuješ mít vždycky nejvíce spokojenosti v životě.“

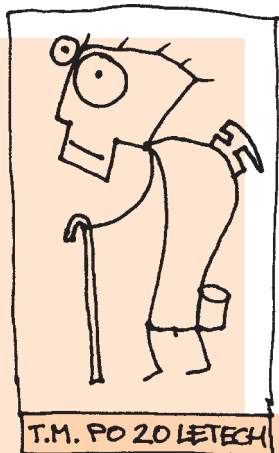
Úspěšný známý mladý muž nemá problém být obletován dívkami. „Prachy, poháry a auto zaberou, ale není to můj styl.“

Tomovi se obdivující fanyanky protíví, jeho současná přítelkyně zatím neví, kým vlastně Mráza je. Ví jenom, že sportuje. Prostě nechtěl zakládat vztah na své výjimečnosti. Snaží se být normální, ne vždy to však jde. Když si jde zacvičit někam mezi lidi, často se s ním někdo dá do řeči jenom proto, aby ostatní viděli. Proto vyhledává soukromí domácích stěn, nebo chodí lézt v době, kdy je pro veřejnost zavřeno.

„Místo aby lezli, tak se dívají na mě, co dělám... Trošku mě v lezeckém světě vadí hierarchie.“ Štvou ho ti, kteří jdou po popularitě. Najdou si způsob, jak zajistit, aby se o nich psalo, přesto se najde mnoho lezců, kteří jsou ještě lepší, ale neví se o nich.

„O mně by se nemuselo psát. Mou odměnou je, že mě pozvali na Rock Master. U nás jsou mediálně známí lezci, které venku nikdo nezná.“ Je to vlastně takový Vinnetou. Taky tvrdí, že za muže mluví činy. Bydlí u rodičů, zatím mu to vyhovuje, ale chce se odstěhovat. Ještě to ale tak rok dva chce vydržet.

„Úspěch mě trochu děsí. Vrstevníci nemají takové možnosti jako já, stihl jsem to všechno tak nějak rychleji... Hlavní je být v pohodě, z ničeho si nedělat hlavu, nikoho nepodrážet, užít si život, je to sranda. A když to nepůjde, tak nebudu svázaný, já z lezení hrozně mám, ale hodně mu musím dát.“

Kolik jsi nejvíce vypil, a kdo ti to dosvědčí?

Já si dám dva škopky a jsem na blato. Dřív jsem pil víc.

Co říkáš na Sharmův marihuanový exces?

Ve skalách, prosím, ale na závody to nepatří.

Dokázala by tě žena odvést od lezení?

To ani na náhodou. Maximálně mě odvede tak na týden, ale mám to tam tak velký, že to nejde vůbec ničím nahradit.

Uvědomuješ si, že ta věta je dvojsmyslná?

Klidně ji tam napiš, říká mistr a tajuplně se usmívá.

Není lepší lízt po ženách, než po skalách?

Někdy, potřeba je obojí. Když dlouho lezu po skalách chybí mi správně obly chyt, ale na druhou stranu, ty baby jsou po čase otravný.

Kdy byla nejlepší doba v lezení?

Úplně na začátku. Ve chvíli, kdy se zrodil pud lézt. Teď už jde jenom o obtížnost. Ten první impulz byl něco jedinečného. Dnes je lezení masovější, i když na to abys udělal něco výjimečného, musíš být absolutní blázen, tak jak já.

Nikdo není ideální, jaké máš největší neřesti?

Těch je tolik, že to by se ani nevlezlo na 60 stran Montany. Z těch, co vůbec můžu říkat je, že mluvím sprostě, občas házím odpadky po ulici, nadávám.

No to ses moc nerozvykládal, čuráš do umyvadla?

Jasně.

Při našem posledním rozhovoru jsi to zamluvil, smrdí ti lezečky?

Lezečky mně nesmrdí, já totiž málo trénuju. Navíc nejsem potáček.

Co potomci, budou lézt?

Potomci určitě budou lézt, ne brzo, tak od dvanácti či třinácti. Nechci aby lezli moc, nebudu je nutit. Prostě tak, jak mě vedli ke sportu mí rodiče. S mírou. Lezením se můžou hodně naučit.

Máš strach ze stáří?

Ne, to už je pohoda. To jen vzpomínáš na to co bylo a nemůžeš to ovlivnit. Budu oprašovat poháry.

Myslíš, že už jsi tak poznamenaný, že když otevřeš dveře, že podvědomě fixuješ?

No, tak to je jasný. Určitě ano.

Z dobře informovaných zdrojů jsem slyšel, že hodláš přestat s lezením. Veškeré popisy tvých plánů do budoucna tak mají být jenom trikem, jak uzavřít na příští rok výhodné smlouvy se sponzory a pak se na to chceš vykašlat...

Bez komentáře, říká Tomáš a poprvé za dobu našeho rozhovoru je vidět, že otázka je mu nepříjemná.

Osoby a obsazení:

Mistr: T. Mrázek

Dotěrný tazatel: T. Roubal

Fotografie: P. Piechowicz a archiv TM

Kresba: Vojtěch Dvořák

Sedím na vrcholku prvního balvanu, který jsem se rozhodnul zlézt a nevěřím, že jsou za mnou všechny ty nezáživné dny, jimiž jsem prošel před odletem. Kdybych měl hodinky, které stejně nemám, zahodím je určitě někde na dno batohu, protože teď bude můj život po dobu tří měsíců řídit slunce, přesněji – den a noc.

Oblast Joshua Tree, již navštěvujeme jako první při našem putování po Divokém západě bych zařadil mezi tradicionalistickou, hodně podobnou našemu Ádru. Friend je neodmyslitelným přítelem v krásných žulových spárach tvořících většinu z necelých čtyř tisíc zdejších výstupů. Lezeme hlavně leh-

čí cesty, a snažíme se přizpůsobit velkému horku, jež není radno podceňovat. Slunce, nemilosrdně spalující kůži na nechráněných místech našeho těla, dokáže naivního dobrodruha snadno složit na kolena.

Při jedné výpravě do oblasti Wonderland of Rocks jsme kapánek podcenili vzdálenost, kterou bylo nutno překonat rozpálenou pouští ke skalám Don Juan Boulder a South Astro Dome. Původní naivní představa několikadélkového lezení nabízeného těmito skalami se nakonec proměnila v úmornou túru. Žalostně málo rychle docházející vody a nepřilíš vydatné jídlo v kombinaci s velkým hor-

kem udělá z jinak zdatného jedince malátnou trosku, která může akorát přemýšlet nad tím, jak v této oblasti dokázali žít původní obyvatelé.

Hodně nám vysvětlila Ivana, přezdívaná „Indiánka“, žijící už deset let v Americe. Protože Joshua Tree znala stejně dobře jako my Adršpach, poradila nám spoustu krásných cest, ukázala nám, které kaktusy se dají jíst a které budou mít sladké plody až odkvetou.

Když jsme se konečně naučili ovládat naši touhu po lezení, a uvědomili jsme si, že nám nic neuteče, stal se pobyt v poušti docela příjemný. Modrá obloha a vyhlídka krásného počasí byla tak

Tse' Hane, 2000 let staré zprávy kmene Navajo, Indian Creek, Utah

mozřejmě, jako že den vystřídá noc. A když přišla bouřka – v této oblasti jev zcela vzácný – bylo jisté, že ráno bude opět nechtutně krásně!

To, co platilo v Joshua Tree – konkrétně: nádherné počasí a nekonečné množství krásných cest – platilo i v Red Rock, další oblasti, kterou jsme navštívili během naší „bezstarostné jízdy“.

Half Dome, Yosemite, California

Žulu vystřídá červený pískovec, perfektně zajištěný nýty, klasiku vystřídalo sportovní lezení, kterého jsem se nedokázal nasytit natolik, abych neutožil po tom do Red Rock se ještě někdy vrátit.

„Červené skály“ totiž nejsou jen třicet metrů vysoké stěny, ale také nádherné hory, kterých si všimli už Anasaziové, původní obyvatelé této oblasti. S hrůzou v očích a údivem zároveň míváme

město peněz a hazardních her, Las Vegas a nekonečně dlouhou sametově černou tmou míříme do NP Zion, kde bohužel neležeme, protože jsme ani netušili (do té doby, než jsme Zion navštívili), že je to jedna z významných „Big Wall“ oblastí.

Samozřejmě to, že neležeme, neznamená, že bychom náš zadek vozili v autě a pohodlným způsobem hlali nekonečnou krásu tohoto údolí. V Zionu a Grand Canyonu jsme vybírali z mnoha treků nabízených těmito parky. Po národních parcích, které jsme brali jako dny odpočinku – až na to, že jsem po Bright Angel Trail, kterým jsme sestoupili na Plateau Point v Grand Canyonu dostal energetickou krizi, protože jsme trek psaný na 8 až 12 hodin zvládli za pět hodin – pokračujeme dál do státu Utah.

Tentokrát přišla na řadu oblast spár, koutů a komínů – Indian Creek. Údolí plné do fialova zbarvených pískovcových stěn s tak dokonalými spárami jako Super Crack 5.10, která je v této oblasti nejznámější.

Přestože nejsme žádní spáraři, na lezení jsme docela nažhavení. Z průvodce si obkresluje několik sektorů. Je to velice snadné, protože stačí na papír dělat čárky, přičemž si připadám jak číšník v pivním baru a potom jen k jednotlivým čárkám dopisují názvy a obtížnosti cest. Samotné lezení je už složitější, protože všechny cesty, až na pár výjimek musí lezec zajistit sám. Jedna sada friendů, kterou jsme vlastnili, nám byla vcelku k ničemu, protože většina linií, dlouhých až čtyřicet metrů, se dala zajistit jen friendem dvou velikostí! Tak například Super Crack zajistíte přítelem číslo 3 až 4, odspodu až nahoru spára jako podle pravítka. Ale kdo hledá, ten najde, takže cesty jako Elephant (5.10), která se podobala hodně těm našim v Ádru, jenom s tím rozdílem, že do ní můžete nacpat všechno železo co máte, je opravdovou lahůdkou.

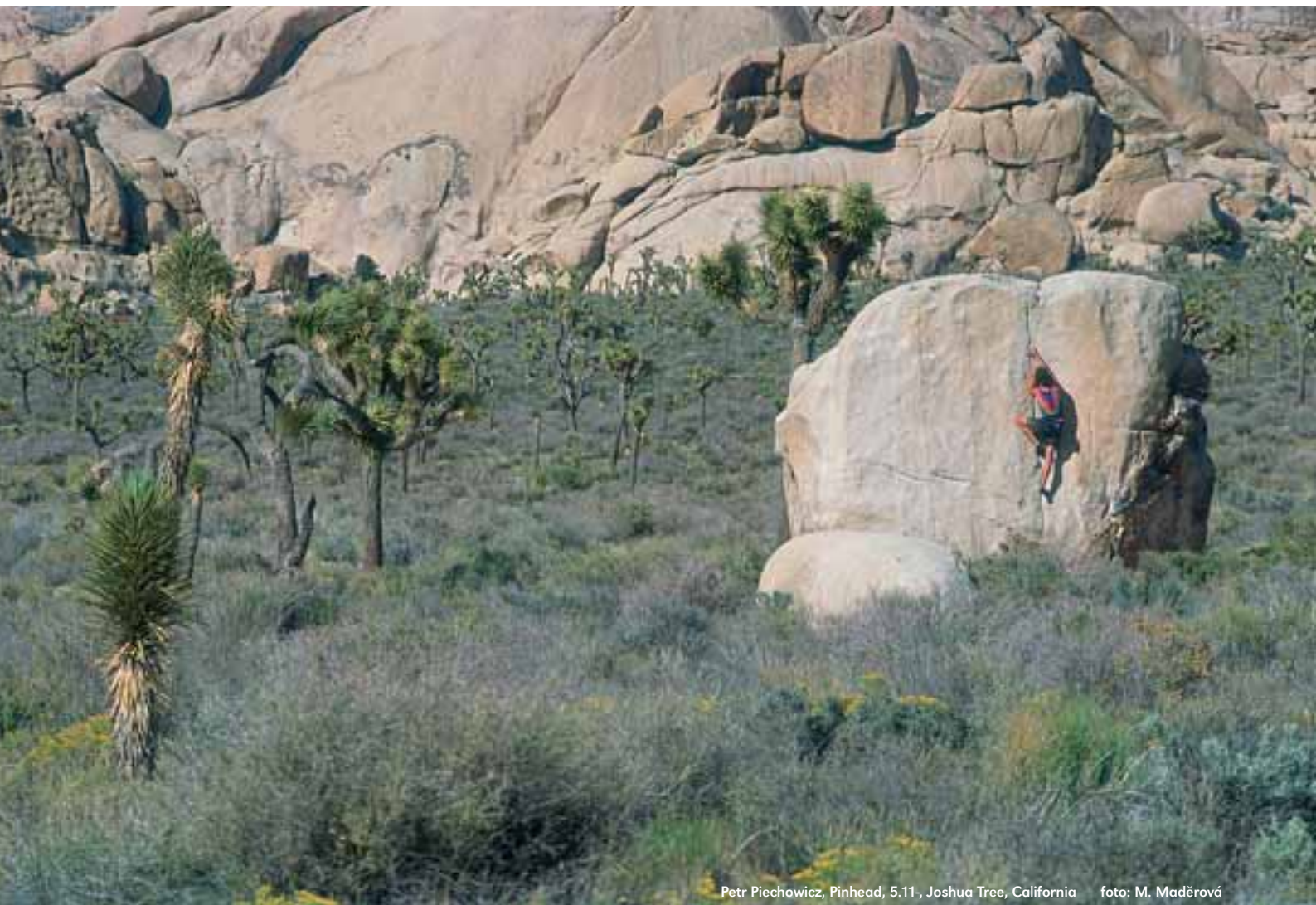
Vybáti dosyta pak frčíme do státu Colorado za našimi emigranty, které jsme neviděli už nejméně přes rok, takže se hodně těšíme. Z městečka Moab děckám telefonujeme, aby dali chladit pivo, že do večera jsme v Boulderu jak na koni. Ale jak už to v životě chodí, když se na něco nebo spíš na někoho těšíte, podělá se všechno co může. Náš stařík toyota, kterého přezdíváme „Mistr Wu“, po jeho původním čínském majiteli, se rozhodl stonat. Průšvih je v tom, že už je příliš hodně hodin na to, aby se někomu chtělo pracovat. Hledáme místo na spaní a necháváme si snít o naší další cestě. „Fuj, tak škaredé sny jsem už dlouho neměl.“

Ale našťastí je už ráno a sny vystřídá realita. Panu doktorovi se snažíme anglickomimicky vysvětlit, co „Mistru Wu“ schází, a pak nervózně čekáme na diagnózu. Ta zní: urvaný čep řízení, výměna plus práce – dvě stě babek! Což by šlo, až na to, že na náhradní díl musíme počkat do zítřka. Hledáme proto co nejlevnější ubytování, přičemž nám ochotně pomáhá paní z „visitor centra“, která neustále někam telefonuje. Pak nám radostně sdělí adresu, na kterou máme zajít s tím, že nás tam zdarma ubytují.

Překvapení je obrovské, když zjišťujeme, že na této adrese sídlí charitativní spolek starých babiček a dědečků, kteří nám platí noc v motelu, snídaní v restauraci. Navíc nám dávají několik tašek plných dobrot a základních hygienických potřeb, čímž nam taktně naznačili, jak asi po měsíčním cestování vypadáme. Po této příhodě jsme si připadali tak trochu jako v pohádce, kde všechno zlé zaženu kouzelné babičky a všechno dobře dopadne.

mace k oblastem Sinks Canyon a Wild Iris. Dáváme na rady místních a zůstáváme v Sinks Canyon, který je na rozdíl od druhé oblasti v údolí. Převíslé vápno děravé jak ementál s nádhernými cestami nás nenechává na pokoji. Celá oblast je v příjemném horském prostředí, místo na spaní nacházíme ve free kempu kousek od řeky, tak co víc si přát? Do skal chodíme jak jsme zvyklí od nás, pěšky. Tomu se američtí lezci dost diví, protože oni jsou zvyklí všude jezdit autem. Lezeme jak šílení, protože cítí-

Petr Piechowicz, Pinhead, 5.11-, Joshua Tree, California foto: M. Maděrová

V Boulderu u známých pokračuje blahobyť v podobě dobrého jídla, pivečka české značky a sprchy s teplou vodou. Po téhle lenošárně, která dobývá naše cestovatelské baterky, jedeme do oblasti Rifle Mountain Park patřící k nejlepším sportovním oblastem USA.

Simča Ulmonová, Saška Holková a Milan Gendis nám ukazují, že jsou v této oblasti doma a že do Států nepřijeli jenom kvůli dolarům. Lezení v Rifle je hodně těžké a zvládnout 5.11 je už bohémský výkon. Lezeme až do strhání těla a prstů. A nebyť studené fronty, která přinesla nepříjemné ochlazení, padl určitě ještě nějaký prásk.

Loučíme se se všemi, balíme fidlátka a jedeme do další vápencové oblasti ve státě Wyoming. V městečku Lander navštívujeme lezecký krám Todda Skinnera, kde dostáváme potřebné infor-

me, že přišla ta pravá forma, která ovšem může kdykoli odejít. Cesty, jež lezeme, jsou nádherné, takže se nám z oblasti moc nechce. Ale výkony nejsou všechno, a tak balíme tábor u Bobří řeky a hurá za dalším dobrodružstvím. Cestou se zastavujeme v národních parcích, plných divoké zvěře. Ta v nás vyvolává pocit absolutní pohody.

Ve státě Idaho jedeme do oblasti City of Rocks, která v dnešní době nepatří zrovna k lezeckým hitům, ale spíš k legendám. Žulové dómy plné barev nabízejí naprosto hladké stěny, na rovnováhu náročné hrany a rajbasy. Přesto, že skály nepatří mezi hitostropus, jsou plné climberů balancujících na mikrostupech a chyttech. Večery trávíme v příjemné společnosti starších pánů, kteří vyprávějí o svých zážitcích z legendárního Yosemite. Lezecká motivace nám tělem prochází v obrovských vlnách, tak-

Běžný pohled přes zadní sklo našeho auta během „bezstarostné jízdy“

že porucha startéru je více než nepříjemná. Oprava v servisu nepřichází v úvahu, protože bychom se museli vzdát Smith Rocku. Takže přicházejí na řadu zlaté české ručičky. Na parkovišti před obchodem s náhradními díly provádíme opravu, za kterou si mechanik chtěl účtovat osmdesát dolců! Potěšeni tímto opravářským zdarem frčíme do Oregonu, přesněji do oblasti Smith Rocku. 4.července slavíme spolu s „Amíky“ Den nezávislosti, kterým si trochu připomínáme náš První máj.

Na žluté stěny Smith Rock jsem se těšil jak malý kluk na plechový bubínek. A když se mi můj sen splnil, bušil jsem seč mi sily stačily. Cesty „Darkness at Noon“ nebo „Chain Reaction“ prostě nešly nevlézt. A to i přesto, že už bylo na lezení dost velké horko.

Sopečná vyvěřelina byla nejvýše položenou oblastí, kterou jsme navštívili při naší jízdě. Ne že by se nám chtělo, ale je čas pomalu se vracet. Jedeme zpátky do Kalifornie, do oblasti s velkým „O“, do Yosemite! Tuto kolébku volného lezení není snad nutno představovat. Těšíme se na Údolí jak malé děti, a to hned z několika důvodů. Tím prvním jsou všechny ty „Capy“, „Domy“ a „Půlnoční blesky“, a tím druhým je Marcello a Monča, kteří

nás doprovázeli na naši cestu začínající v LA. Samozřejmě, aby cesta nebyla nudná, „Mistr Wu“ připravil malé překvápko v podobě asi hodinové pauzy, uprostřed Califorské pustiny, kdy opět nefungoval startér.

Do Wawona přijíždíme večer, strhaní jako bychom celé tři měsíce chodili pěšky, nebo nepřetržitě chlastali v báru.

S tím naši přátelé počítali, a tak nasadili relaxační kúru, složenou z dobrého vína a jídla, koupelí v křišťálově čistých jezírkách a golfu. Až teprve poté, co už jsme vypadali docela fit, nás pustili do Údolí obrů. I přesto, že jsme měli ještě namířeno do Needles, zůstáváme v Yosemitech až do posledního možného dne.

Je čas vrátit se domů. Cesta do Los Angeles ještě stojí za to, protože Mistr Wu sto mil před LA a tři dny před odletem definitivně vypověděl službu. Nezbyvá než sbalit batohy a na letiště dojet stopem, ufi!

Poslední den „Bezstarostné jízdy“ už cítuji ze svého deníku:

„Dneska je den D. Ve 14.25 hod. odlétáme po tříměsíčním putování po Státech zpátky do Evropy – domů. Celý ten čas, který jsme strávili na letišti před odletem, nemá cenu popisovat, protože teď už sedíme v letadle, 10.000 metrů nad zemí a mořem, a frčíme si to rychlostí něco přes 900 kilometrů za hodinu domů. Jupí nebo juchů? Hurá, nebo...? Kdo ví?“

text a foto: Petr Piechowicz

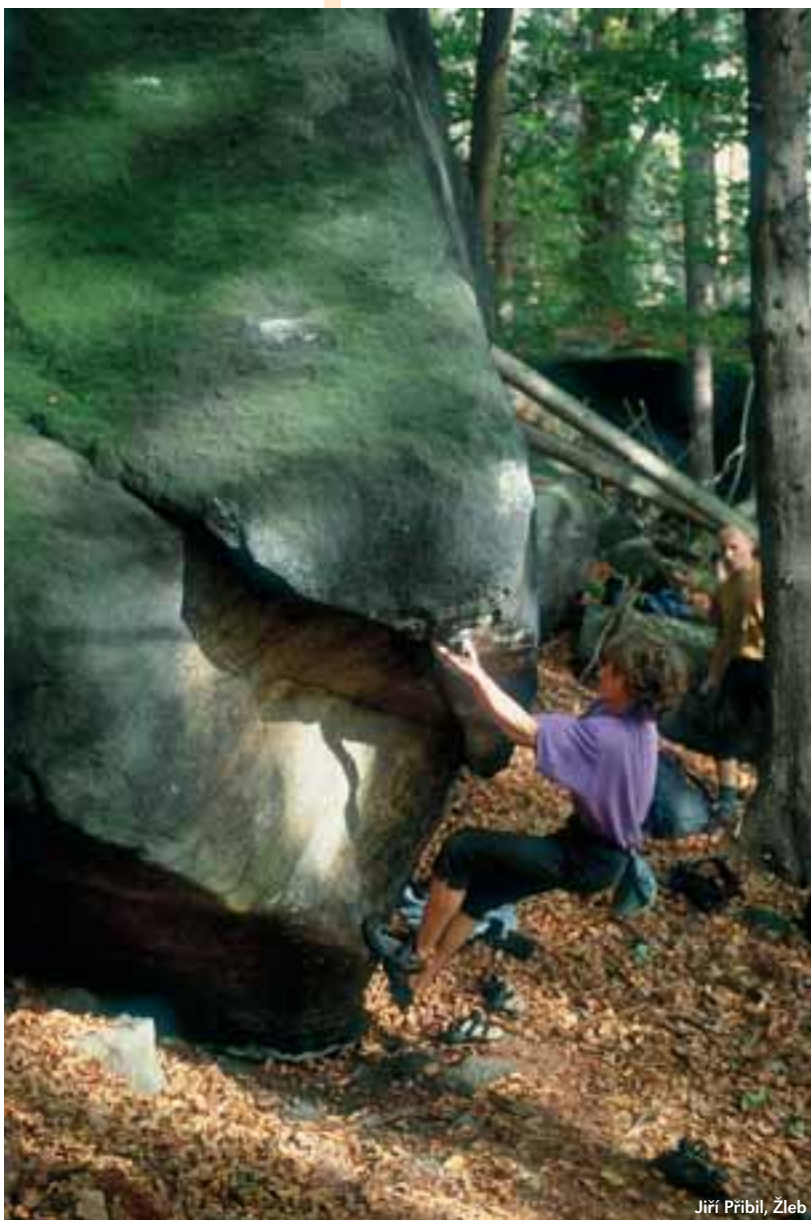

BOULDERING

Tak nám zas jedna lezecká sezóna skončila. Když tak zapátrám v paměti, lišila se mi od těch předchozích docela dost, začal jsem totiž mnohem víc bouldrovat. Už na přelomu roku jsem měl tendenci na Brumlovce spíš bouldrovat a ne tolik lézt s lanem, a tak když byly nějaké ty bouldrové závody, jelo se. Do toho se rozjel Český pohár v boulderingu, a to závody v Třinci a Šumperku a já objevil úplně jiný rozměr lezení. Na závodech v bouldrování jsem poprvé poznal, že kroky, které se při bouldrech dělají, jsou o něčem úplně jiném. Nestací mít jen silné ruce, břicho, záda a všechny ty svaly, ale je potřeba umět hákovat špičky, paty, umět tisknout stupy, a skákat po chyttech. Okamžitě mě to chytlo a nadchlo natolik, že jsem na stěně prakticky jen bouldroval. Maximální síla rostla, a tak jsem na výjezdech do zahraničí zjišťoval, že chyty se oproti minule zvětšily a drží se mi víc v pohodě.

Bouldering je lezení extrémně těžkých kroků těsně nad zemí nebo matrací a jde o nejlepší způsob, jak natrénovat maximální sílu. Je to nezbytná součást tréninku na

Jiří Přibil, Žleb

cestě za lepšími výkony jak v boulderingu samotném, tak i v lezení s lanem a každý, kdo se výrazně prosazuje na lezeckých závodech, se bouldrování věnuje.

Začátkem nového roku to začalo vypadat na novou bouldrovku v Praze, vždyť zde do té doby žádná větší nebyla. A taky že jo, začalo se makat na BoulderBaru, práce okolo něho byla fůra a plánované otevření se stále posouvalo. Závěrečné dny před kolaudací byly opravdu náročné, ale bar byl hotový, stěna postavená, a všechno ostatní připraveno na kolaudaci. S drobnými námitkami komise povolila spuštění provozu, a tak se začaly montovat chyty a vznikat první bouldry. Ledovou sprchou byl nešťastný úraz Věrky Kotasové, která si na otvíracích závodech vážně pohmoždila kotník. Nalezené metry v BB přibývaly a se vzrůstajícími teplotami rostla i chuť vyrazit do skal. Komu by se chtělo trávit slunečné dny bouldrováním na stěně, po práci možná, ale přes víkend? Chtěl jsem zkusit bouldrovat taky na skalách.

Rozdíl mezi bouldrováním na stěně a ve skalách je obrovský, ve skalách se teprve ukáže, jak na tom lezec je. Na skalách se drží miniaturní chyty a dělají se všelijaké technické a silové průtlaky, které jsou na stěně těžko napodobitelné a po kterých vás tělo bolí na naprosto neobvyklých místech. Je to taková gymnastika na kusu skály, která z vás vysaje veškerou sílu a nutí vás dávat další a další pokusy. Také se zde ukáže vaše technická připravenost a umění využít i té nejmenší nerovnosti jako stup či chyt.

Venku bylo pěkně, a tak jsme se s Andrejem rozhodli, že pojedeme do Žlebu. Měli jsme informace o pěkném bouldru na konci „Koňáku“, kamenné cesty, která vede vzhůru od Kosti. Tento bouldr vede střechem na velký blok, drží se kolmá hrana ve stropě a hákují se špičky za druhou hranu, bouldr má kolem pěti kroků plus „výlez z bazénu“ a jeho obtížnost jsme odhadli na 7a+Fb. Po prvopřelezu od Pájky nebo Tomajdy chyty značně oschly a Andrejovi netrvalo dlouho přidání dalšího pře-lezení. Škoda je, že asi po třech týdnech jsme zjistili, že si někdo malý chyt ve stropě zvětšil pomocí sekáče. Co ho k tomu vedlo, je záhadou.

Určení obtížnosti bouldru je dost náročné, a většinou se obtížnost vztahuje k francouzskému Fontanebleau, jež je považováno za evropskou Mekku boulderingu. Pře-lezení těžkého bouldru pro někoho může znamenat to samé jako pro druhého vytažení morálové spáry, nebo pokoření bigwallu. Bouldering začíná být v současné době velmi populární a není se čemu divit. Je to dostupná forma lezení, při níž si jednotlivci vystačí sám, přesto když se sejdou partička, dostává bouldering teprve ten správný náboj a hecování se, motivace a překonávání sebe samého nezná mezí. Vzájemné střídání se v pokusech se neuvěřitelně zrychluje a nabírá na intenzitě.

Perfektní den bouldrováním při právě takovéto atmosféře jsem prožil v Ádru. Hladký šutr s vlnou, kde se nedalo chytit jinak než položit levou dlaň na oblínu, postavit se na levačce, pravou ru-

kou pustit jinou oblínu a vyvažovat s ní, zatímco na její místo se pomalu šine pravá noha, zbývá dát levou k ruce a chytit vrchol. Na tento boulder je potřeba minimum síly, ale maximum techniky, rovnováhy, a důvěry v to, že se udržíte, lépe řečeno vzepřete na dlani, která se zadírá do písku. Ukruté hecování a nové pokusy zapříčiňují, že si prodíráme dlaň do krve. Krásné pohyby na nádherném kusu skály, kdy nevěříte, co je taky možné.

Jsou i lezci, co se vám vysmějí: „Voni jedou do Ádru bouldrovat!“ Jo, jedou a budou jezdit. Každý si hledá to svoje, z čeho má radost a na co má zrovna náladu. A právě v Ádru, Teplických skalách, na Ostaši a v okolí, především v Polsku, jsou perfektní podmínky pro bouldering.

Jak jsem se snažil projíždět bouldrové oblasti, musel jsem se stavit i v Polsku. V Náchodě přes „čáru“ a po pár kilometrech už vidíme kameny rozseřené po svahu. Čerstvě udělané šípky nás informují, kde už něco vede a my vybíráme, co je pěkné a co zkusit. Nedočkávkě pobíháme od jednoho šutru k druhému a hltáme lehčí problémy na rozlezení, Janina už taky bojuje v nějaké hrance a nevede si špatně. Poprvé se víc zdržíme u bouldru XXL a sápe se ve směru červené šípky. Nohy moc nechtějí stát, ale jsou základem úspěchu, Majkl si dává poslední dva pokusy na přezení, jinak už na to kašle. Po řevu na lesy je jasné, že to dal a přesouváme se dál, míváme mnoho ošipkovaných kamenů různé velikosti, až nás Andrej přivádí k pro něj „morfo“ bouldru. Šup, šup a byl nahoře se slovy: „Minule mi to fakt nešlo“. Majkl vycítil šanci dát mi na frak a dává to taky, a tak mě oba za svitu čelovky povzbuzují, abych to už taky konečně dal, a jelo se k Peňákovi. U pivka si pak chladím a léčím tři krvavá bříška na prstech.

V boulderingu často hraje velkou roli výška, rozpětí rukou a podobné fyzické předpoklady. Právě proto se některé bouldry označují jako „morfo“ morfologické, zejména natahováky či skoky.

Jeden „morfo“ boulder je také u Petrovic. K jeho objevení mi byl dobrou indicií článek v jednom Reflexu, kde jsem četl o „kraji plném kamenů ve vysoké trávě“, jel jsem se tam podívat a našel opravdu místo, kde je roztroušeno několik žulových kamenů, které zde zanechal ledovec a na které se dá lézt. Přírodní památka nedaleko Petrovic se jmenuje Husova kazatelna, a pár opravdu pěkných bouldrů jsme zde přežili. Po očištění jsme dali i něco málo v nedalekém lese, zde je právě zmíněný „morfo“ skok, na který se rozběhnete, namíříte nohou na stup a z něj se odrážíte kolmo vzhůru za madlem. Fleky od maglajzu byly i půl metru pod doskakovaným chytem. Objevení těchto kamenů mě utvrzuje v myšlence, že podobných možností je v republice ještě mnoho, jen je nalézt.

Objevování bouldrů je to vůbec nejhezčí na celém bouldrování. Jdete lesem a ejhle, támhle vidím docela vysoký šutr, po zběžné prohlídce možných směrů se při-

stoupí k čištění. Z batůžku vytáhnete sadu kartáčů a smetáčků a začnete pod mechem a lišejníkem objevovat chyty. Tady lišta, támhle dírka, tam jak je to kapradí, tam taky něco bude... a příští výjezd už na suchém a očištěném kameni berete lištu, dírku... Časem určitě

vznikne průvodce, nebo seznam lokalit, kde se dá bouldrovat, a tak i vy se porozhlédněte po okolí, jestli náhodou nemáte na nedalekém vršku perfektní místo k bouldrování. Bouldrovat se dá všude, třeba i ve městě po různých skulpturách, nábřežích, mostech, nemusí jít vždy o přírodní lezení po balvanech v lese nebo na louce.

Při posledním lezení ve Žlebu a i na stěně jsem zjistil, že mám rapidně málo vytrvalosti a budu muset začít víc lézt s lanem, třeba pak přeletu i ten dlouhý traverz v Petrovicích.

Lezení a objevování zdar!

text: Jirous
foto: Pavel Žofka

Tak se nám zase rok s rokem sešel. Chtělo by to tak trochu poděkovat, pár slovy zhodnotit a tak, no prostě přinést takový souhrn informací, co že se to vlastně za ten rok na přelomu tisíciletí vylezlo. A že toho bylo skutečně dost, není letos vůbec pochyb.

Prima sezóna 2001

Chci poděkovat za údaje které jste posílali na můj mejl, i když zde bohužel nebudou pro nedostatek místa uvedeny. Seznam sedmičkových cest v Dolomitech vylezených lezci z tohoto našeho malého lezeckého kolbiště úspěšně narůstá, a to nejen ve stylech AF, ale objevují se OS přeazy, nebo i přeazy nepřilíhající opakovaných klasik. Pokud by stávající trend zůstal zachován, snad nebudou příští rok další řádky jen záležitostí výběrového družstva ČHS a už známých protagonistů, ale stanou se záležitostí nás všech. Takže pokud v průběhu roku vylezete nějaký zajímavý počín, neváhejte a zašlete základní údaje do redakce nebo mě (e-mailová adresa je na konci článku), ať se nám databáze výstupů pěkně rozrůstá.

Kopce vyšší a nejvyšší expedice

Ve středních a vysokých horách působilo několik našich skupin. Jako již tradičně byla mediálně nejvíce zviditelněna akce jičínské Himalaya 8000 na pákistánskou osmitisícovku K2. Po mnoha letech se zase jedna skupina pokusila o jiný průstup na osmitisícovku, než jen normálkou. Část expedice pod vedením Z. Hrubého se pokoušela o výstup klasickým expedičním stylem Česenovým pilířem. Vrcholu však pro nepřízeň počasí nedosáhli. Maximální vylezená výška 8.140 m, lezecká obtížnost 5+, led 55 st.

Další osmitisícovka Manaslu, atakována skupinou Himalaya sv. Petr ukončila svoji činnost ve výšce 6.980 m pro nepřízeň počasí.

Do oblasti Everestu loni mířily dvě české skupiny. První, pod vedením I. Foltýna působila v masivu Kusum Kanguru 6.345 m. Tato expedice se zadařily dva prvovýstupy. R. Kammler a Sl. Vomáčka vystoupili 19. 10. na západní vrchol 5.579 m prvovýstupem „West Buttress“

TD/5. 8/90 st. led na západním hřebeni. Druhá část této expedice I. Foltýn, P. Strnad a P. Chyžniak – dokončila 20. 10. prvovýstup „Birthday cake“ TD/ 5. 8/M5+/ 80 st. led na Jižní vrchol Kusum Kanguru 5.953 m.

Druhou skupinou, která působila v této oblasti, byla expedice pod vedením R. Lienertha. Tato expedice také působila ve dvou skupinkách. Výsledkem jejich působení byl průstup normální cesty východním hřebenem na Parchamo 6.245 m /Novotný, Umlauf, Heczko, Cimický/, kde se vyskytovalo i několik dalších českých skupin, z nichž některé také dosáhly vrcholu.

Druhá část expedice, J. Doudlebský a R. Lienerth si za cíl zvolili Kongde Ri Nup 6.039 m. Ve dnech 26. až 30. 10. prostoupili prvovýstupem severovýchodní pilíř, dlouhý 1.970 m, novou cestou. Prvovýstup nese název Cheap Wine klas. ABO /8/ A2 / led 80 st. a je to jeden ze dvou prvovýstupů roku 2001. Více informací v této Montaně.

Další expediční akce už směřovaly do jiných, vzdálených oblastí naší planety. Výstupy už nedosahovaly takových nadmořských výšek, o to větší stěny a obtížnější výstupy horolezci pokoušeli.

Vůbec první akcí loňské sezóny byla expedice do Patagonie. M. Holeček, T. Rinn, T. Sobotka vylezli na Torre Escudo cestou The Dream

klas. VII / 5.10 / A4+. Mimořádně obtížný výstup v tradičně špatném počasí této oblasti. Více jak 20 dnů

Výstupy roku 2001

- ▶ Grónsko – Nalumasortag prvovýstup Turkish Gerland Figs klas. 9 UIAA RP, účastníci: V. Šatava, M. Vrkoslav, P. Jonák, P. Balcar.
- ▶ Nepál, Kongde Ri Nup, prvovýstup Cheap Wine klas. 8 A2 UIAA, led 80 st., účastníci: A. Lienerth, J. Doudlebský.

Čestné uznání 2001 – muži

- ▶ Chile – Torre Escudo, cesta The Dream 7 klas. 5.10 / A4+, účastníci: T. Rinn, M. Holeček, T. Sobotka.

Čestné uznání 2001 – ženy

- ▶ USA – Mt. McKinley, cesta Cassin Ridge, účastníci: Šárka Kocourová s přáteli.

ve stěně svědčí o všem. O tom, že tato cesta byla oceněna jen čestným uznáním ČHS, rozhodly dva prvovýstupy oceněné nakonec jako výstupy roku.

Třetí z oceněných výstupů, opět titulem výstup roku, vznikl v Grónsku. Pod vedením V. Šatavy. Během 15 dnů vylezli prvovýstup na vrchol NALUMASORTOG pod názvem Turkish Gerland Figs klas. 9 UIAA styl RP. Vynikající výkon v odlehleém pohorí. Lezci zde prokázali výborný cit pro organizaci postupu ve stěně, sladěný s maximálním výkonem. Tento prvovýstup patří k nejhodnotnějším letošním světovým výkonům dosaženým v těchto lokalitách. Na prvovýstupu se podíleli V.Šatava, P.Jonák, P.Balcar, M.Vrkoslav.

Posledním výkonem, který můžeme zahrnout do této kategorie, je výstup na Aljašce. Tento výstup získal ocenění ženského výstupu roku. Šárka Kocourová vystoupila Casinovým pilířem na Mt. McKinley 6.194 m. Bohužel, bližší podrobnosti jsme zatím neobdrželi.

Zcela určitě působilo po světě i několik dalších skupinek. Žádné zprávy o výstupech nám nedošly z Peru a centrálních And, kde snad nějaké expedice působily a bohužel, kompletní není ani přehled z Nepálu.

Střední hory

O co byla v této kategorii slabší zimní sezóna, o to lepší bylo léto. Několik prvovýstupů a prvních volných přelezů, no pojďme na to.

V Mekce amerického lezení, Yosemitech, působila skupina našich lezců pod vedením M. Holečka. Podarilo se jim průstup cestou Wyoming Shepening Ranch na El Capitana / Yosemite-USA/ klas. VI /5.8/ A5+. Jedná se o kultovní hákovačku, jednu z mála A5+ po novém přehodnocení. Tato cesta je loňskou nejtěžší „technikou“ a vylezení žádalo rozhodně víc než dovednost, hlavně pořádnou dávku morálu. Dalším výrazným výkonem je přežení cesty El Nino, také na El Capo. T. Sobotka a M. Holeček cestu klasifikace 5.13c přežili stylem AF.

Asi nejvýznamnějším počínem v Evropě je prvovýstup skupiny D. Janák, V. Dvořák, R. Jurečka a P. Vrtík na Spechio di Archideve v Italském Bergelu pod názvem „Like a Virgin – Out Of Gym“ klas. 9– A3. Pěkný a dobrodružný výkon ve vynikající skále.

Působilo se i v Chamonix, kde, bohužel, všichni propásli perfektní periodu počasí na přelomu července a srpna, takže z mnohých plánů sešlo. I tak máme v této oblasti dva kvalitní výstupy. Passage Cardiac na

Petit Dru – Chamonix / Francie / kl. 7a+ / A2 dvojice R. Lienerth a J. Doudlebský. Dlouhá, převážně skalní cesta, vylezená v krátkém čase s narovnávací variantou.

Druhý skalp z této oblasti pak má dvojice L. Mázl a T. Sobotka – cestu La Pauly Rognet na Aiguille du Midi. Jedná se o kratší skalní výstup v obtížnosti 7b. Zajímavý je styl přelezu – „OS“.

Již tradiční oblastí, kde „bodují“ naši, jsou Dolomity. Torre Venezia se stala cílem dvojice lezců D. Janáka a M. Drašara. Zakončili tak své dřívější snažení o volné přelezení Di-retissimy této věže. Výsledný pokus RK má obtížnost 9 UIAA.

V západní stěně se J. Doudlebskému a R. Lienerthovi v tradičně rozbité skále zadařil první volný přelez cesty Grande Diedro 8+/9

Marmolada loni takřka nikomu nepřála, a tak nejhodnotnějším výstupem je AF přelezení Via Kokotler 9+, D. Janákem a M. Drašarem.

Hodně se dělo na Čimách, asi nejvýraznější výstupy zde má P. Kryze s M. Zedníkem a to Švýcarskou Direttisimu, kterou krom 9- dělek vylezli OS, Direttisimu Brandler-Haase 8+ AF a Super direttissimu 9 taktě AF.

Nejbližší hory máme v Rakousku a tak se není co divit, že hodnotné výstupy se nám začínají objevovat i v této lokalitě. Vynikající výkon J. Doudlebského je právě z této oblasti, když vylezl sólo cestou Buhl kl. 6+ A3 na Dachl. Lezení této cesty sólo je nepřijemné pro velké množství převisů a traverzů.

Hodně výstupů je také z Pakle-nice, kde nejhodnotnějším zaznamenaným výkonem je přelezení cesty

„Brit klina“ klasifikace 9– AF T. Pilkou a P. Kryzem. Velmi náročné cesty jak po psychické, tak vzhledem k délce a převislosti, i po fyzické stránce.

Už tradičně minimum informací je z Vysokých Tater, Ratikonu a jiných menších hor, které ale poskytují vážné lezení a hlavně se v nich leze nejvíc. Pokud vím, vzniklo v podobných oblastech i pár prvovýstupů, ale to by nám už skutečně nestačilo místo. Nezbyvá než si přát, aby takových sezón, jako byla tato, nastalo víc a hlavně, aby se všichni vrátili zpět a mohli si ve zdraví vy-měnit zážitky i zkušenosti.

Takže se mějte a zatím čágo
Zoban

Skály 2001

► **Mráza zvedl latku vysoko: 8c/c+ PP, 8b+ flash!**

Za námi je sezóna, jakou si asi nikdo z nás ani nedovedl představit. Sice z hlediska počasí byla možná nejhorsší, zato v tom dešti jakoby vyrostl a dozrál jeden z největších talentů Evropy. Tomáš Mrázek nastoupil razantně už v únoru v Ospu: TALK IS CHEAP 8c na čtyři pokusy za odpoledne. Další slavné, byť snižené 8c ve Volx, MAGINOT LINE 8b+ na pět pokusů za odpoledne padlo v březnu. V květnu překonává v Massone nejtěžší cestu dosud REINI'S VIBES 8c/c+, v tréninkovém tempu dvakrát za sebou, téměř v hodinovém intervalu. Podle referencí některých světových lezců se dá hovořit o 8c+. Zároveň přichází série OS a FLASH: LE EMPIRE DES SENS 8a+, OS, Volx. GROTTESEQUE 8a+, OS, Volx. Všechno v březnu. V květnu zvedá latku na 8b: DIES IRAE 8b, Ceredo. V Ceredu a Ertu „flešuje“ další dvě 8a+. Během léta dá pár pokusů v UNDERGROUNDU 8c+/9a a v září „flešne“ svou nejtěžší cestu ATHENA 8B+ v Massone! To jsou samy o sobě fantastické výstupy, jimiž Mráza u nás předběhl dobu tak o deset let. Ale on to všechno stihl mezi nabitou termínovou listinou závodů! Jinak by zřejmě padlo i 9a.

► **Pavel Kořan otevřel 8c+**

Pavel Kořan otevřel krutou bouldrovou střečku v malé jeskyni Robin Úd nad Alternativní stěnou v Pla-

veckém Podhradí u Bratislavy. Krápníkový strop protíná mnoho zatím nelezitelných, zato odjištěných linií od místních autorů. Jednu z nich, přírodní, lezitelnou Pólo „zřetězil“ a vylezl na šetý „ostrý“ pokus v červnu. Cestu klasifikoval vyzývavě: 8c+, tedy nejtěžší cesta bývalého Československa. Ozývají se hlasy, že to přece nemůže být tak těžké, faktem ale je, že cestu zatím ještě nikdo nepřešel. O Pólových kvalitách v krátkých stropcích hovoří s respektem i Mráza. Život napoví, C'EST LA VIE.

Jarní sezónu měl výtečnou také sedmnáctiletý Petr Solanský. V Ceredu vylezl za dva dny 8b DIES IRAE a v Ertu dal flash BRICOLAGE 8a+. Veterán Rudolf Tefelner (35 let) vylezl v úctyhodném čase čtyři dny prestižní PIETRU MURATU 8b+ v Arcu – Massone. V únoru ještě lezl Marek Havlík a v Buoux zopakoval padesátimetrové prodloužení CHOUCA dir. 8b+. Činil se Petr Resch z Berouna. Nejprve v Ospu vylezl MISSINK LINK 8b+, a potom doma ve štole Černý dům na Srbsku otevřel dvě krátké silové cesty BULLDOG 10+/11– a ŽIVOT V TEMNOTĚ 10+. Ve svých čtrnácti letech udivoval v dubnu Osp taktě Pavel Solanský rychlými přelezy dvou „osmáček“ CORTO, dva pokusy a GILLOTINA 7c+/8a, tři pokusy.

Bouldrové cesty a bouldering

► **Štefánek 8b/b+!**

Své výstupy mi sdělil také Rosta Štefánek. Další bouldrová 8c vylezl ve Frankenjuře: GETEILTES LEIT 11– a HEADCRASH 11–. Dvě 8c také ve Francii v Saussois: APOSTROPHE (super krátká) a INSOUSSION (vytrvalostní, 30 m) a v žulové méně známé oblasti Königsheim SCHLESIERLAND 11–. Taky spousta bouldrů. Ten nejtěžší je v Tessinu od Freda Nicola bez názvu za 8b/b+!

V boulderingu začala intenzivněji působit další jména jako Jirka Přibíl, populární Andrej Chrastina a další. Štefánkův parťák Štěpán Neústupný z Plzně vylezl podle informací z Děčína čtyři bouldry 8a a jeden 8a+: FATMAN ve Fontainebleau.

Písky

► **nestárnoucí Hudeček**

Na písku určitě nejvíce vzrušení přinesl po dvaceti letech dokončený Hudečkův prvovýstup na Zub v Adršpachu. Těžké a morálové, to je jasné, avšak na reálné zhodnocení si budeme muset počkat. Jindra Hudeček o klasifikaci nerad mluví, většinou se zastaví u Xb. Ale celko-

vě obtížnost přirovnal k Powermetalu na Kance! Marcel Toman udělá 1. RP cesty PULP FICTION Xla/b

na Hrubé Skále. Původní projekt po hraně od Špeka. Rosta Štefánek v Labáku narovnal „objížďku“ uprostřed cesty Černá zmije, čímž vznikly HADÍ OČI Xlb (Rosta je hodnotí 10+).

► **Ženy: Drlíková 8b!**

Mezi ženami letos nikdo nekonkuroval skalní specialiste Míši Drlíkové, která se blýskla 8b! Pravda, největší adeptka na tento ženský limit Věra Kotasová byla v sezóně zraněná. Míša dokončila „své“ TABOU ZIZI 8b v Buoux, kterému se s různou intenzitou věnovala od podzimu 1999. Úctyhodný výkon, který zřejmě snese srovnání s výkonem slavné Bary Stránské v trochu odlišné cestě GHETTOBLASTER 10/10+ ve Frankenjuře (1999). Ačkoli o dírky jde tady i tam. Více o tomto výstupu v rubrice „A jdi“. Mimoto v Orgonu vylezla za dva dny GOSSE DE RICHES 8a. Míša Drlíková před odjezdem stihla ještě ve Višňovém přelézt vydatné spojení BAREMHEB 8a+, který nazkoušela během léta a v létě velmi silové 7c+ ŠAMAN tamtéž, což je pro ženy chvályhodný výkon. V hodnocení sezóny nesmíme zapomenout ani na Simonu Ulmonovou, žijící nyní za mořem. Simča loni v zimě vylezla boulder SLOWDANCE V10 (7c+)! a koncem jara v oblíbeném Riffle cestu FLAFF-

BOY 8a+. Třetí aktivní ženu v vyšších stupních obtížnosti byla Lenka Trnková. Lenka vylezla v dubnu v Ospu během dvoutýdenního pobytu dvě 8a: SAMSARA a GILLOTINA.

Rosta Tomanec

Na úvod jen malá omluva. Na tomto místě nenajdete avizované subjektivní postřehy z pravidelných schůzek vrcholové komise Prachov. Jednak je ve skalách „okurková“ sezóna, ale především jsem se nemohl posledního dvoudenního výjezdního zasedání VK zúčastnit. Ve stejném termínu jsem totiž předsedal již desátému výročnímu sjezdu východoevropských bezdomovců. Tato prestižní akce pod záštitou Pražské deratizační služby se tentokrát uskutečnila v komorním prostředí podmostí Karlova mostu a ve srovnání s toutéž loňskou akcí byla plna klidu a pohody. Před rokem se sjezd, bohužel, konal pod mostem Nuselským a tam pořád někdo poletoval a řval.

No, je taky sice pravda, že jsem byl doživotně vyloučen z řad členů prachovské VK za zveřejňování věcí ke zveřejnění neurčených, ale to je jen taková drobná epizodka z těžkého života nás „paparázíů“.

Přesto se o „Prachůvku“ (jak Prachovské skály důvěrně přezdívám) bude v Montaně psát i nadále, a jelikož se pomalu blíží 100. výročí založení jičínského LKP (1907), tak bych rád, moc bych rád, kdyby se pravidelně až do onoho jubilejního roku 2007 objevovalo cosi o místních skalních dominantách a jejich pestré historii. Je to trošku nůž na krk, ale pokud Pan Majitel neprodá svůj plátek bráchům Huberovým, tak věřím, spíš doufám, že to dopadne. A pokud ne, tak stejně o mně už moji bývalí kamarádi říkají, že sem nespolehlivý...

Jdeme na to! Co vlastně ten Prachov je? Podle encyklopedie je to „skalní oblast Českého ráje 7 km SZ od Jičína (plocha 187 ha) s velmi jemně členěným a pevným pískovcem, který dovolí lezení i po velice jemných chytech. Podloží Prachovských skal tvoří jílovitopísčité slínovce s vložkami písčitéjších sedimentů ve vyšších polohách. Spodní coniak je vyvinut ve facií tzv. zvonivých inoceramových opuk“. (Fuj, po čem to vlastně lezem!?) „Vlastní pískovcová tělesa Prachovských skal jsou tvořena kaolinickými, světle šedými, žlutavými až bílými pískovci středněconiacického stáří“. Teda uf! Ale jinak je Prachůvek opravdu skvělá pískovcová oblast, ve který už prožila řada generací spoustu radosti nejen z lezení, ale i z dobrého popaření po dalším užitím a přežitím dni ve skalách. A snad tomu tak, pod bedlivým dohledem prachovského strážce skal Pelíška, bude i nadále!

První „šutr“, se kterým vás chci blížeji seznámit, je vlastně „dvoušutr“, nejznámější dominanta Prachovských skal Prachovská Jehla a Čapka. Psát o těchto dvou skvostech bez emocí asi nezvládnou, a tak mi odpusťte, že jim budu občas v návalu něhy tykat a přátelsky je poplácávat po chytech. Tato „dvojvaječná dvojčata“ v samém srdci Prachova jsou již od nepaměti jeho symbolem

JEHLA A ČAPKA

a již téměř sto let i symbolem jičínského LKP. Jehla, štíhlá pyšná a tak trochu povýšená nad svojí malou tlustou zakomplexovanou sestřičkou, která ale nemá ke svým mindrákům pražádný důvod, neboť i v jejich stěnách vedou lezecký parády, taková Kazalnice patří bez zaváhání k nejhezčím morálovým údolním pařbám na Prachůvku.

V současné době vede na Jehlu 10 cest, několik jejich variant a pár variant jejich variant. Čapka je zlezena zatím čtyřmi směry a zhruba stejným počtem variant. Obtížnost se pohybuje od klasické sedmy po moderní 9c.

Mrkněme se na ně trochu podrobněji. Dovolil jsem si takovou malou tabulečku, ve které za názvem, obtížností a jmény prvovýstupců najdete mé rádoby objektivní hodnocení dané cesty (konzultováno s domoro-

dými lezci), dále je tam počet výstupů za 10 let (1992–2001) a za loňský deštivý rok 2001 (obě čerpáno z vrcholových knih).

Z tabulky je jasně vidět, jaký ten uplynulý rok 2001 byl rokem spíše „hospodským“. Moc se toho nevylezlo, ale aspoň si ty naše ošubrované skalky trošku odfoukly před dalším letním náporom.

První, kdo stál v roce 1929 na Prachovské Jehle i Čapce, byli bohužel šťastní Němci, jak tomu bylo ostatně v těchto letech zvykem nejen na Prachůvku. Podobný osud potkal i řadu dalších dominant ve většině českých skalních oblastí. Na Hrubici to byl jak Kapelník (1920, Kurt Nietzchmann a Carl Rau) tak i Taktovka (1925, Rudolf Hanke s druhy), v Ádru nám Sasíci vyčadili nejen Milence (1923, Otto Dietrich, W. Fiehl, O. Rülke),

ale i Starostovou (1923, opět Otto Dietrich a spol.) a Starostu (1928, H. Schlesinger s druhy) a v Teplicích i Skalní korunu (1927, Rudolf Kaden a Fritz Wiessner). V jím blízkém Labáku se poprvé zapsali do vrcholovek například na dominantě levého břehu Jeptišce (1906, Willy Baudisch) a přes řeku na Vojtěchovi (1910, Eduard Weinert). Jetřichovický Kočičí kostel (1921, Otto Rülke), tiská Janusova hlava (1910, K. Ulrich), ostrovský Císař (1920, O. Dietrich) i rájecká Sokolí věž (1920, O. Dietrich), ty všechny „padly“ pod náporom drážďanských či sudetských Němců. Mnoho prvovýstupů si připsali i v Drábských světničkách a v Příhrázích. Taková Kobyla poprvé přečleněná v roce 1937 Manfredem Kauschkou a J. Röslerem, nás může mrzet dodnes. Je fakt, že oba sice žili v Liberci a při výstupu jim zdatně sekundovala naše tehdejší lezecká esa pan R. O. Bauše a M. Jedlička, ale aspoň tu Kobyla nám mohli ti revanšové nechat!

K politování i na Prachově se Sasíci docela vyřádili a většina významnějších skal byla jimi „dobyta“. Dost často nejlépe cestami II. a III. stupně, ale mezi jejich prvovýstupy je i pár opravdu, na tehdejší dobu kvalitních, „prásků“. Samozřejmě mezi ně patří především Jehla s Čapkou, ale svou hodnotu mají i cesty Otty Rülkeho na Kočku, Hradeckou či Richellieu. (Tentýž Otto Rülke „řádl“ ve 30. letech i v Tatrách, např. Jižní žebro na Jastrabou věžu je jeho „dílem“. Když už jsme u těch Tater, neodpustím si malé odbočení – v témže roce 1929, o 14 dní dříve, než Barth vylezl na Jehlu, poprvé zdolal polský climber Wiešek Stanislawski obávanou Západní stěnu Lomnice.) Čeští lezci se naštěstí nechali záhy inspirovat svými německými kolegy a od roku 1930 začali i oni zdolávat jednu prachovskou věž za druhou. Byl to především Joska Janeba, který nejprve opa-

koval německé výstupy, ke kterým přidával své vlastní varianty a po čase začal s přáteli (R. O. Bauše, dr. Meluzin, manželé Jedličkovi, Čabelka, Pilňáček) tvořit nové české prvovýstupy, a to nejen jak bylo do té doby zvykem soustavou komínů, ale zaměřili se na obtížné morálové výstupy stěnami a spárami. Výsledkem práce skupinky kolem Josky Janeby bylo ale nejen množství krásných prvovýstupů, ale hlavně vydání nového horolezeckého průvodce po Prachovských skalách „J. Janeba: Horolezecká cvičení v Prachovských skalách 1930–34“. Tento průkopnický průvodce slouží dodnes svým uspořádáním, plánky, fotografiemi a zpracováním popisů cest jako vzor pro vytváření dalších moderních průvodců. Celkem Janeba popisuje 550 cest na 86 věží. Ve srovnání se současným stavem zhruba 260 „objevených“ a zlezených věží (cesty radši ani nepočítám) to není číslo nikterak závratné, ale musíme si uvědomit, že janebovci začínali doslova od nuly a většinu cest museli také vylézt, aby o nich mohli cosi věrohodně napsat. Byla to na tehdejší dobu obrovská a vyčerpávající práce, která je i částečně opravňovala ke slovu z jejich prvního průvodce: „Skály Prachovské nemají pro nás dnes již žádných tajemství.“ Neodolám a dovolím si ocitovat popis cesty W. Bartha na Jehlu (a Čapku) i s variantou Josky Janeby, právě z jeho „Horolezeckých cvičení“:

Prachovská Jehla

468. Jihovýchodní cesta V–. Srpen 1929. Walter Bad – vede ze sedla do krátké spáry jižní stěnou k východu na lavici, kde přecházíme do vý-

chodní stěny a podél spáry dostaneme se na velkou lavici při jižní stěně, odkud pokračujeme (ze sedla mezi Jehlou a Čapkou) podél krátké spáry přes balkonek na šikmý schod ve východní hraně a z toho vystupujeme nejprve severní stěnou a v hořejší části se přehoupneme přes východní hranu do jižní stěny, ve které zakončujeme výstup. 15. 10. 1933. Dr. Meluzin

469. Východní levá cesta V– vede od východu z jižní stěny přes jihovýchodní hranu do široké východní spáry (v levé části východní stěny), kterou vystoupíme na lavici při jihovýchodní hraně, odkud pokračujeme popsanou již cestou k vrcholu (tj. východní stěnou na velkou lavici a ze sedla přes šikmý schod severní stěnou a pod vrcholem jižní stěnou při východní hraně). 29. 4. 1934. Janeba, Dousek, Bauše, Hodža, Zamastil.

470. Východní pravá cesta V– vede od jihovýchodní hrany východní stěnou ku pravé široké rozevřené spáře (místy mělký komín, v severní části východní stěny), kterou vystoupíme na lavici v jižní stěně, odkud pokračujeme popsanou již cestou k vrcholu. 29. 4. 1934. Kynčl, Jedlička.

Prachovská Čapka

Vystupuje se buď:

- Jihovýchodní cestou,
 - Východní levou cestou,
 - Východní pravou cestou,
- až na velkou lavici při jižní stěně, odkud pokračujeme přes jihovýchodní hranu do východní stěny, v které vystupujeme podél jihovýchodní hrany částečně v jižní stěně (v nejořejší části) k vrcholu. Obtížnost V–.

JEHLA					
1	Jihovýchodní cesta VII	1929, Walter Barth s druhy	xxx	825	47
2	Jižní cesta VIIb (RP 8b)	1957, J. Čihula stř. F. Kroupa	xxxx	365	12
3	Západní hrana VIIb (RP 8b)	1962, J. Havlík, M. Růžička	xxx	220	8
4	Kameníkovy kruhy RP 9c	1992, M. Pěnička, J. Vilimovský	xxx	36	1
5	Komedie starců RP 9a	1994, P. Mocek s druhy	xx	14	0
6	Údolní cesta VIc	1971, V. Charousek stř. Z. Kotátko	xx	6	1
7	Západní direttissima VII	1988, Z. Petráň, J. Macoun	x	3	0
8	Zdenál Šlachta route 9b	1994, F. Čepelka, P. Mocek	x	3	0
9	Woodstock 9b	1994, P. Mocek, F. Čepelka	x	2	0
10	Severozápadní cesta VIIb	1978, Z. Petráň, J. Ďoubal, A. Skalák	xx	2	0
11	Prachovská promenáda VII		x	1	0
	Celkem			1477	69
ČAPKA					
12	Jihovýchodní cesta VII	1929, Walter Barth s druhy	xx	206	14
13	Elegantní varianta VII	1971, V. Dědeček, M. Ent	xxx	122	18
14	Kazalnica VIIc (RP 8c)	1967, M. Ent, F. Půlpán, L. Páleníček	xxxx	22	2
15	Varianta střelců VIIc	1974, K. Živný, M. Bena, P. Mocek	x	2	0
16	Údolní pravá cesta VIIb	1957, Z. Petráň, S. Šilhán	x	0	0
17	Potkali se u Kolína VIIIa (?)	2001, V. Střihavka, J. Mlázovský	xx	1	1
	Celkem			353	35

Poprvé slezena snad až po Prachovské jehle (1929) buď od našich, neb říšských Němců. Náš výstup 29. 4. 1934. Kynčl, Jedlička.

Potud Janeba ve svém průvodci. Jen ještě malé vysvětlení, obtížnost cest hodnotil autor ve stupnici od I do V, tudíž výstupy na Jehlu s Čapkou patřily k těm tehdy „velmi těžkým“.

A to už se dostáváme k „našemu“ prvovýstupci, který poprvé dne 20. 8. 1929 pohlédl na Prachůvek z úzkého exponovaného vršku Jehly a z oblé ploché čapky Čapky. Zázitek o to silnější, že kolem Jehly a Čapky nebyly tehdy téměř žádné stromy a tak expozice byla skutečně mimořádná. To si ostatně můžeme vyzkoušet nyní i my, protože staré jehličnany byly v roce 2001 pokáceny a nahrazeny novým porostem, který se ale zatím jen nesměle krčí u úpatí obou „velikánů“. Zkuste se mrknout někdy z Jehly do údolí, představte si, že jste na konopném špagátě, s hasičskými karáblami na smyci, naboso v pumpkách a kloboukem na hlavě, a vůbec netušíte, do čeho jdete. Docela slušný adrenaliněk, co?!

Takže Walter Barth. Sasík někde od Drážďan, který v roce 1929 chvíli působil v Českém ráji a povedl se mu docela pěkný kousek, prvovýstup na nádherné originální „soudominantní“ Prachovskou Jehlu a Čapku. V Čechách stihl ještě prvovýstoupit na hruboskalský Dračí zub (1929, Barthova spára RP VIII) a v Rájci (asi cestou na Prachov) na Pilátovu věž (1928, Západní stěna VIIb s K. Lehmem). Je škoda, že se nám asi již nepodaří zjistit jména jeho spolulezců na Jehle a Čapce. Můžeme se jen podle jeho dalších prvovýstupů vykonaných v Saském Švýcarsku domnívat, kdo to tak asi s ním vyrazil na malý výlet do Čech.

Mezi jeho nejčastějšími společníky na laně se objevují ve 30. letech především H. Ziegenhein, E. Heuschmann, R. Hruschka, E. Assmann a K. Lehn. Ale kdo byl s ním, sakra, na té Jehle? To už asi fakt těžko zjistíme, jasně je pouze to, že výše jmenovaní saší lezci zdolali pod vedením Waltera Bartha řadu významných věží ve své pískovcové domovině. Ve Schmilce Rauschenstein (1928, Barthweg VIIb), v Affensteinech Frienstein (1935, Affenschankel VIIb) a Grottenwart (1928, Nordweg VIIa), v Rathenu Wartturm (1926, Blitzriss VIIb) a Raaber Turm (1928, NO weg VIIb), na Schrammech Südlicher Osterturm (1928, Ostriss VIIc) a Dreifingerturm (1926, NO weg VIIb). Ve 30. letech, díky nelehké politické situaci v Německu na prvovýstupy všeobecně poněkud chudších, vytvořil Barth ještě dalších asi 10 nových cest, následně v letech čtyřicátých zhruba stejný počet a na „stará kolena“ si ještě v roce 1956 se spolulezcem Günterem Lorenzem udělal radost šesti prvo-

Pěkný nával při jednom z prvních přelezů Z hrany na Jehlu, září 1963

výstupy v oblasti Steine (Rauensteinturm). To je asi vše, co o tomto prvním „návštěvníku“ Jehly a Čapky dnes víme. Není toho mnoho, ale naštěstí obě jeho cesty zůstaly, jsou stále velmi oblíbené, a to od jejich vzniku uplyne letos již požeňaných 73 let!

S velkým potěšením ještě uvádím úryvek ze vzpomínek čestného člena LKP pana Vládi Krupičky, který o této době napsal (a u kterého je i uložena první kniha z Jehly umístěná Jorskou Janebou dne 28. září 1930): „Jako mnohokrát v historii našich zemí zase nám ‚škodilí‘ Němci. J. Janeba je nazývá Němci říšskými. Občas se zmiňuje o našich Němcích, ale ti zřejmě v Prachově tolik neřádili. Jehla se, nevím od kdy, zdolávala přemostěním z Rektorek. I to byl heroický výkon s tehdejší výzbrojí. Největší borec to musel být ‚nahazovač‘, který byl schopen přehodit kámen s provazem. Až se budete povalovat na širokém vrcholu Rektorek, zkuste si to představit. Z literatury lze tušit, že alpinisté českoslovenští nevěděli v roce 1930 o tom, že na Jehle někdo byl.“

Jednou takhle v létě roku '29, přijeli lezci z Drážďan a na Jehlu vylezli. Zatloukli jednu

Údolní Čapka a Jehla - skalní divadlo pro turisty

skobu někde v místě dnešního kruhu na normální cestě... V dnešních průvodcích se píše, že prvovýstupcem byl Walter Barth s druhy 20. 8. 1929. V německy psané poznámce z r. 1934, která je psána na vnitřní stranu desek vrcholovky stojí: „První výstup byl proveden jedním drážďanským občanem W. B. v červenci 1929. Tentýž zarazil jen jednu jisticí skobu.“

Neznámý bosý „moralista“ v roce 1965 na JV hraně Jehly

Druhá skoba byla odstraněna, jelikož nebyla zaražena prvovýstupcem. Vrchol byl prvovýstupcem nazván Rohrauer Nadel. Janebovým písmem je také připsáno, nelze však zjistit kdy: ‚Věž tato byla poprvé slezena drážďanským lezcem Walter Bad? V srpnu 1929, jak jsme se dozvěděli o svatodušních svátcích ode 3 libereckých lezců, kteří věž také slezli.‘“

Toliko vzpomínky Vládi Krupičky, s díky převzaté ze sborníku „Od Prachova po Hilmálaj“, vydaného v roce 1997 k 90. výročí vzniku Lezeckého kroužku Prachov.

Když se řekne Prachovská Jehla, tak si většina nezasvěcených představí jen hromadu slepeného písku. Ale kolik lezců se již potěšilo i vybálo na jejich cestách od onoho roku 1929! Vzpomeňme na závěr jen pár jmen těch z nejstarších, kteří shlíželi na krásné prachovské věže z vrcholu té nejkrásnější: Dr. Meluzín, R. O. Bauše, M. Jedlička, dále pak Vlasta Štáflová, Dr. Mézl, Vašek a Karel Chlumovi, Kubelka, Ledabyl, Pospíšil a řada dalších tehdejších odvážných dobyvatelů skalních věží v srdci Českého ráje.

A je dobře, že i my máme možnost stoupat nejen na Jehlu s Čapkou, ale i na další stovky a stovky pískovcových věží na Prachově, Hrubici, Příhrázích, Ádru, Labáku i Sasku. Vážme si toho a chovejme se k té křehké nádhře citlivě, s úctou a rozumem! Aby i za dalších 100 let mohl někdo Růžovi do Montany napsat něco o horolezcích ve skalách!

Z Prachova a přilehlých putik

text a foto: Houmles

Článek „Výlet do Alp“ od Libora Jenky (M 5/01) vzbudil zájem čtenářů. Jen tak si sbalit si batoh, dojet stopem do Alp, a tam si něco sólo „mlasknout“, prostě takové Kerouackovské lezení. Libor má skutečně energie a nápadů spoustu, nad některými jeho plány do budoucna žasnul i Mára Holeček. Předkládáme proto zprávu o dalších Lilanových dobrodružstvích.

Lilanova dobrodružství

Pallavicinirinne

Po jednom pokusu na jaře, kdy mě z Grossglockneru vyhnalo počasí, odjíždím v červenci znovu. Cílem je známý Pallaviciniho kuloár.

Tentokrát nemám odvoz přes Čechy, tak se musím snažit... Stop se daří ... a pozítří dopoledne jsem u Franz Josef's Hohe. Počasí nic moc, slízám dolů na ledovec a vyměňuji sandály za duplexy. Napadlo mě, že vlastně nevím, kam jdu, nevím kde je ten bivak. Jdu tedy proti proudu ledovce Pasterze a asi po dvou kilometrech přicházím na již známé místo. Tady jsem před měsícem spal pod převisem velkého balvanu. Teď je balvan úplně otočený, tenhle ledovec se prý pohybuje rychlostí asi sto metrů za rok. Schovávám zde nepotřebné věci, je jich zase hodně, jsem nepoučitelný. Stoupám strmě z ledovce Pasterze a musím traverzovat pod nechutnými séraky doprava. Sem tam něco upadne, ale daří se mi včas uhýbat. Co jsem vlezl na sníh, dost nepříjemně přší. Pončo jsem samozřejmě zahrabal dole do kamenů, ale paraple jsem schovat zapomněl, takže jdu s deštníkem. Musí to vypadat dost ko(s)-micky. Tyčku paraplete jsem strčil do dvojítych zad ruksaku, takže jsem suchý já i ruksak a obě ruce mám volné, to je panečku vynález!

Akorát přes to monstrum není vidět nahoru a v bouře by to byl dobrý bleskosvod.

Konečně bivak, mám ho přímo nad hlavou. Vidím staré stopy, vedou kolem pilířku, po kterém lezu, ale je to krásné motyčkování ve sněhu, odhaduju asi 55°, tak jdu přímo. Dolézám k boudě z pravé strany po skalním hřebínku. V bivaku je prázdné. Vařím jídlo a jím ho rukama, protože jsem doma zapomněl lžíci. Vidím nějakou dvojku, která se sem škrábe v mých stopách. Jdu si lehnout, je sice asi půl druhé odpoledne, ale tím líp. Bolí mě hlava a možná mám horečku, dávám si jeden paralen a spím.

Budí mě rachot, venku světlo a na hodinách půl osmé. Pallaviciniho žlabem projela

velká lavina. Tak to zase nedopadlo, říkám si, ostatní taky ještě leží. Jdu se podívat ven. Trochu šok, parádní inverze a jasné nebe. Ale co ta záře nad západem? Rána do hlavy – je teprve večer! Tak to je paráda. Dělá pár snímků. Jdeme si zase lehnout a nedočkavostí nemůžu usnout. Moc nespím, píšu zprávu kamarádům do polický hospody, že se to zejtra určitě povede.

Od jedné hodiny jsme na nohou a váháme. Je jasno, ale od jihozápadu lítají přes vršek mračouni. Ve dvě je rozhodnuto, vyrazíme. Vařím snídani a jdu asi 200 metrů zaými spolubydlíci. K Pallaviciniho žlabu je to z kopce a doháním je. Nějací horolezci šli až z chaty, už jsou pod nástupem a převlékají se. Procházím okolo nich, připadám si jako lítající švec – z ruksaku mi kouká zahnutý držadlo deštníku. Jsou to taky Němci a je jich pět, jsou odněkud z Berchtesgadenu. Diví se, co tu dělá samotný turista s deštníkem ve dvě ráno. Vysvětluju jim, že jdu lízť Pallaviciniho žlab, nevěřícně kroutí hlavou. Nastupuji přes

okrajovou trhlinu a nechávám Němce daleko za sebou. Firn je krásně umrzlý a pěkně uducaný od lavin. Je to jeden žlábek vedle druhého, krásně se po tom leze – dá se stavět na boky maček, takže z toho nebolí lýtka.

Začíná pomalu svítat a už se otepluje. Na vrchol už dopadly první sluneční paprsky a začínají kolem mě vrčet kamínky. Když letí malý, je to zvuk jak od odražené kulky, když velký, vrčí jak letadlo. Je to vzrušující, ale ve většině případů by mi nepomohla ani helma. Stejně žádnou nemám.

Vždycky když letí něco většího, řvu dolu na Němce, jako že „Achtung“. Odpovídají máváním, že kámen vidí. Ve dvou třetinách stěny se žlab zužuje a já jdu po pravé straně pod skalami, takže kameny lítají přese mě. Firn mizí a objevuje se tvrdý led. Je to nepříjemné, ve firnu jsou alespoň ty pikle zapíchnuté celým zobákem a člověk má pocit většího bezpečí. Už je vidět fixní lano na hřebínku mezi vrcholy, ale posledních padesát

metrů je holá skála. Němce nevidím, asi odpočívají. Peru se se skálou a konečně jsem na hřebínku. Pak už jen normálkou na vrchol. Pět minut klidu a už jsou tu turisté.

První dva vytáhli z ruksaku trumpety a začali hrát. Zahráli dvě písničky a přimrzly jim náústky k hubám, kamarádi je polejvaj čajem z termosky. Nakonec se jim daří papule odlepit, ale mají na nich hezká kolečka. Sed-

ho zajímá lezení v ledu a sněhu. Z Čech je to blízko, a až na ty „rolling stones“ je to dobrá cesta pro začátečníky, jako jsem já.

Jak p(r)odělat Matterhorn

Vyrážím v pátek ráno, hned po zahájení festivalu, s opicí za krkem. Utěšuju se tím, že tam stejně bude hrozně moc lidí a že se bude jen chlastat a stejně už to není co bývalo.

rážím za nimi. Smiřuju se s tím, že už jsou přede mnou dvě dvojky a jdu k prvnímu výšvihu. Teď už musím jen na správném místě odbočit a budu v severní stěně Matterhornu. Je to jeden z významných milníků v mých snech... Taliáni přede mnou jdou našťastě dál na Zmuttský hřeben. Budu tak v severní stěně sám, paráda – na druhou stranu přemýšlím, proč to asi nikdo neleze.

Po překonání okrajovky musím konstatovat, že firn je nádherný a po půlhodince motyčkování vytahuju pohlednici, kterou mám místo mapy – nestihl jsem sehnat žádného průvodce. Začínají se hlásit žaludeční obtíže. Doufám, že v traverzu o něco výš bude nějaké mírnější místo, kde by bylo možné sundat si sedák... Rychle tam dolézám. Nikde nic, začíná jít – nikoliv – do tuhého. Na Zmuttském hřebeni vidím blikat čelovky Itálů a závidím jim hřeben s plošinkami...

Teď musím jednat rychle, traverzuji proto zpátky doleva a prostředkem sněhového pole vzhůru, mělo by mě to dovést na Hornligrat. Jsou na něm vidět pěkné „schoody“. Pole se zužuje a rozděluje do několika žlábků. Jedním z nich běžím vzhůru. Místa se sníh mění v tvrdý led, sklon není zrovna nejmenší, ale když člověk běží na záchod... Žlábek se čím dál víc zužuje, ale já věřím, že neskončí ve skále, nesmí skončit dřív než na hřebeni! Zázrak! Žlábek je úzký už asi jen půl metru, a končí v zadní stěně chaty Solvay. Hledal jsem celou dobu záchod a vlastně jsem jím lezl, protože tento žlábek je takovou odpadní rourou...

Přelézám všechny ty podpapírky a vytvářím vlastní. Kdo byl na chatě Solvay, ví, že místa okolo moc není. Japonský turista mně nabízí toaletní papír, neodmítám a on si mě fotí. Počasí a podmínky jsou naprosto ideální, to je zase smůla. Na chatě vařím polívku a nechávám tu zbytečné věci, kterých je překvapivě hodně. Na vrchol půjdu normálkou, nalahko.

Příliš velký důvod k radosti nemám, přece jen – „p(r)os...“ jsem Severní stěnu.

text a foto: Libor Jenka

Z vrcholu Matterhornu

nul jsem si do závětrí na exponovaný pilířek pod křížem, a všichni si mě fotí, jak vařím. Chci tu počkat na Němce a uvařit jim čaj. Trvá jim to ještě hodinu a půl a na vrchol docházejí jenom čtyři.

Vysvětlují, že pátý má polámanou ruku a turisté jej vedou na chatu. Ze západní strany fičí pěkný vítr a lítají přes nás mraky. Loučím se a jdu dolů normální cestou. Všude je hrozně moc lidí. Od Johann Hutte právě startuje potvora, která odnáší toho polámaného. Cestou dolů potkávám mraky lidí, sápadící se teď už v pěkném vedru na vrchol. Cesta na ledovec je nekonečná, po sněhu to jde rychle, ale po skále pomalu. Je pekelné teplo. Musím se ještě vrátit ke schovaným věcem, kde suším a jím. Vydávám se zpátky k Franz Josef's Hohe a posledních metry jedu pozemní lanovkou. Je asi poledne, převlékám se a jdu hned stopovat. Po pěti minutách zastavuje fungl nový transit a jsou to moji noví čtyři kamarádi, kterým jsem vařil na vrcholu čaj, horolezci z Berchtesgadenu. Znovu mi třesou rukou, a protože jsem Čech, zvou mě na pivo. Dal jsem si tři. Pak mě vezou až do Salzburgu, na výpadovku na Linz. To je paráda! Střídám pár aut a jsem v Budějicích. Kolem půlnoci dojždím do Týnce nad Sázavou, a s kamarády z Police, kteří tu jsou na vodě, pijeme až do rána.

Byl to nádherný maraton, jenom doufám, že takhle nezestárnu rychleji.

Pallavicinirinne bych doporučil všem, ko-

Stop jde díky mé taktické chybě mizerně, ale přesto spím první noc asi třicet kilometrů za Innsbruckem. Chrním přímo pod dálničním mostem. Počasí zatím drží, ráno jdu hned na stopa a docela se daří. Za chvíli jsem na švýcarských hranicích. Ve vedlejším parku jsem se napil vody z ostříkovače, který zavlažuje trávu, a to jsem, jak se později ukázalo, asi neměl dělat. Byl v ní asi přimíchaný nějaký humus, nebo co.

Ve tři hodiny sedím před kostelem v Zermattu a prohlížím severní stěnu onoho Krále hor. Nakupuji poslední jídlo a vyrážím na Furri, horní stanici prvního úseku lanovky. Tady se lanovky rozvíjejí dál do různých směrů. Začínají se pozvolna projevat střevní potíže, spím kousek nad stanicí lanovky a radši ani moc nejím.

Ráno téměř vybíhám ze spacáku, takový to byl mazec. Dnes se jen líně vleču na Hornli Hutte. U chaty nechávám věci a jdu na průzkum. Do večera času dost, tak se jdu podívat pod severní stěnu, a mezi tím asi stokrát na záchod. Vracím se na chatu a připravuji bivak. Kousek ode mě bivakují čtyři Italové, taky bez stanu – aspoň nejsem sám. Navečer se hora schovává v mracích, ze kterých docela slušně prší. Po hodince deště se všichni přesouváme k chatě a steleme si pod stoly na terase.

Ráno zjišťuji, že nebe je vymetené, ale z teplého spacáku se mně moc nechce. Snídám a cpu do sebe endiaron. Balím věci a vy-

NOVÉ EXPEDIČNÍ VRCHOLY V NEPÁLU

Počínaje jarní sezónou 2002 povoluje nepálská vláda výstupy na dalších 103 vrcholů Himálaje.

Po několika posledních let usilovala expediční komise UIAA o rozšíření oblastí a počtu vrcholů k expediční činnosti v nepálské části Himálaje. Na vypracování návrhů jsem se intenzivně podílel i já. Naše snaha směřovala také k zásadnímu rozšíření počtu vrcholů tzv. trekkingových, na které dává povolení nepálská horolezecká asociace NMA, a které nejsou zatíženy vysokými poplatky, povinností doprovodu styčným důstojníkem apod.

Bohužel, nové vrcholy jsou určeny pouze pro „opravdové“ expedice. Tím je řada vrcholů předurčena k nezájmu ze strany horolezecké veřejnosti. Náklady na zdolání pětitisícovek a nízkých šestitisícovek po 2-3 denní akci, spojené s financováním styčného důstojníka a tří nepálských pracovníků v základním táboře jsou tak vysoké, že činí podobné výpravy ekonomicky nesmyslnými, přestože se může jednat o lezecky zajímavé podniky.

zaslouží především rozsáhlá skupina Sharpu (7.070 m) a odlehlé vrcholy u Tibetu – Chabuk (též Tsajirip, 6.960m) a Loshar (6.930 m), jsou zde povoleny i známé vrcholy Mt. Merra (6.335 m) a Ramtang (6.750 m).

Z oblasti Mahalangur Khumbu bych chtěl upozornit na 3 vrcholy Nagpai Gosum (7.312, 7.296, 7.110 m), Jobo Ribjang (6.666 m) a Tengi Ragi Tau (6.948 m).

Seznam nových vrcholů viz: www.horosvaz.cz

Jiří Novák

POZVÁNKA

na Valnou hromadu Českého horolezeckého svazu, která se bude konat v sobotu 2. března 2002 od 10.00 do 16.00 hodin.

Místo konání:

velká aula v budově ČSTV Praha 6, Strahov (vchod z prostoru mezi stadióny spartakiádním a atletickým).

Prezentace:

od 9.00 hodin. Žádáme o včasnou prezentaci, aby bylo možno dodržet časový plán.

Při prezentaci předloží delegáti platný členský průkaz ČHS.

ÚVOD K DOPISE LANEXU

V listopadu zpracovala bezpečnostní a metodická komise zprávu věnovanou zejména nepřesným údajům v katalogu firmy Lanex, a.s. a nevhodným argumentacím v reklamě Lanexu v Montaně Plus.

Dne 27. 11. tuto zprávu projednal výkonný výbor ČHS a požádal firmu Lanex, a.s. o stanovisko se sdělením přijatých opatření. Publikujeme podstatnou část dopisu generálního ředitele Ing. Rudolfa Gregořice.

Jiří Novák, předseda ČHS

Český horolezecký svaz

Ing. Jiří Novák – předseda ČHS

Vážený pane Nováku, souhlasíme s názorem, že citace slov pana Sulovského v časopise MONTANA Plus, zveřejněná pod čarou v poznámce k našemu článku je velmi nešťastná. V uvedené poznámce je citován názor, respektive zkušenost pana Sulovského z konkrétní expedice a konkrétní situace, v níž se ocitnul. LANEX se s tímto názorem nemůže ztotožnit a už vůbec ne doporučovat. Jsme však přesvědčeni, že vlastní názory si každý lezec vytváří sám a jeho přístup k dodržování bezpečnostních předpisů ovlivní výrobce jen nepřímo. V žádném případě však nelze předmětnou poznámku považovat za záměrné navádění LANEX a.s. k nedodržování bezpečnostních zásad při provozování lezeckých sportů.

V souvislosti s námi zaviněnými tiskovými chybami, jež se vyskytly v katalogu dynamických a statických lan 2002, jsme přijali nápravná opatření a naši sportovní veřejnosti jsme se za chyby omluvili. Informovali jsme je prostřednictvím odborného tisku, internetových stránek a rozesláním informačních dopisů spolu s opravenou verzí katalogu. V případě katalogů zaslaných na lezecké stěny došlo skutečně k distribučnímu omylu, namísto opravených byly rozeslány chybné verze katalogů. Přijali jsme interní opatření, aby se uvnitř firmy a v komunikaci s médií či grafickými studií podobné chyby neopakovaly.

Nicméně – jsme přesvědčeni, že

si každý soudný člověk uvědomuje, že k tiskovým chybám i přes péči vydavatelů obecně může dojít. I zde platí známé pravidlo – kdo nic nedělá, nic nezkaží. Dlouhodobou filozofií LANEXu v podnikání je serióznost a čestnost ve vztahu ke svým obchodním i ostatním partnerům, a chci vás ujistit, že LANEX nemá zapotřebí hrát nečistými kartami, nemá zájem klamat veřejnost.

K celé kauze uvádím to, co považujeme za podstatné – na visáčkách našich lan jsme uváděli a uvádíme technické údaje správné, což je rozhodující k zajištění bezpečnosti uživatelů. Argumentace, že se snad uživatelé rozhodnou používat statická lana namísto dynamických na základě informace o počtu pádů a pouze na základě informace získané z katalogů bez ohledu na dokumentaci dodávanou s výrobky, musíme odmítnout.

K otázce certifikace našeho sortimentu si Vás dovoluji informovat, že LANEX je držitelem certifikátu DIN EN ISO 9001 č.121008604 ze dne 10.11. 1997, a že všechna na trh uváděná statická i dynamická lana včetně reep šňůr jsou odzkoušena zkušebnou ve Vídni dle požadavků příslušných norem a opatření certifikátem potvrzujícím soulad s příslušnou normou EN.

Výsledky všech zkoušek prostředků osobního zabezpečení, prováděné akreditovanou zkušebnou indent. Č. 0408-TÜV Vídeň byly zaslány k rukám předsedy BK UIAA p. Schuberta. Ten potvrdil příjem výsledků vč. certifikátů a písemně potvrdil, že u výroku LANEXu můžeme používat značku UIAA. Vlastní certifikáty nám nebyly vydány z důvodu neukončeného jednání o akreditaci UIAA zkušebny ve Vídni. Dle našich informací bude akreditace vídeňské zkušebny schválena na nejbližším zasedání UIAA. V současné době jsme ukončili proces recertifikace celé výrobní řady lan pro rok 2002 a veškeré podklady budou odeslány BK UIAA s žádostí o vydání certifikátů UIAA, nebo potvrzení souhlasu s užíváním značky UIAA.

S mnoha pozdravy

Ing. Rudolf Gregořica
Předseda představenstva
a generální ředitel

ROČNÍ POJIŠTĚNÍ LÉČEBNÝCH VÝLOH V ZAHRANIČÍ

pro členy ČHS
(Pojišťovna České spořitelny)

890 Kč

Platí pro celý svět léčebné výlohy při úrazu, nemoci, záchranné akci. Informace v minulé Montaně, v Bulletinu ČHS č. 48, na internetu: www.horosvaz.cz

Objednává se na sekretariátu ČHS.

Platby na účet 1727209504/0600, var.symb. 10006, spec. symb. rodné číslo (příp. číslo oddílu).

Ze 103 nových vrcholů převyšuje výšku 7.000 m celkem 11 vrcholů, výšku 6.000 m 80 vrcholů a 5.000 m 12 vrcholů. Většina štítů je z oblasti Mahalangur Himal, Kangchenjunga Himal a zatím málo známé Damodar Himal. Atraktivní jsou i kopce v západním Nepálu (Saipal Himal, Gurans Himal).

Nejvyšším novým vrcholem je Talung (7.349 m), o který jsem žádal opakovaně od r. 1992, tedy konečně! Žádost o povolení česko-slovenské expedice jsme již poslali. V oblasti Kangchenjungy pozornost

Doprava:

Karlovo náměstí (metro B) bus 176, konečná zastávka Stadion Strahov, Dejvická (metro A) bus 217, zastávka Stadion Strahov. Hradčanská (metro A) tram 8, zastávka Malovanka.

Klíč ke stanovení počtu delegátů:

do 50 členů	1 delegát
nad 50 členů	2 delegáti

Cestovné bude proplaceno registrovaným delegátům v ceně jízděnky hromadné dopravy.

ČHS, Atletická 100/2, pošt. schránka 40, 160 17 Praha 6 – Strahov
tel./fax: 02-20513697, tel.: 02-33017347
e-mail: info@horosvaz.cz
<http://www.horosvaz.cz/>

Rej světlušek pokračuje

Na konci článku o baterkách v M 5/2001 jsme si položili otázku, jaká je ideální univerzální čelovka – a postesklí si, že zatím na trhu není. Už je tady! Jmenuje se Lucido T61 a svítí LED-diodami i žárovkou. Ani konkurence nespí, brzo tu jistě budou další „kombi“ světlušky. Ale vezměme to popořádku.

K článku v M 5/2001 přidáváme ještě tyto dvě fotografie popisovaných čelovek.

Sortiment „standardních“ čistě LEDkových lamp Lucido byl mezitím obohacen o několik modelů, z nichž nám padla do oka čelovka T3.

LUCIDO T3

Koncepce „všechno vpředu“, 98 g bez baterií. 3 vysokovýkonné LED jsou již umístěny v reflektoru (na rozdíl třeba od T4) pro lepší využití světla, které je trvale stejně silné díky elektronickému řízení napětí. Ve standardním provedení svítí všechny diody, u modelu T3 Vario je možno zapnout 1, 2 nebo všechny 3 LED.

T3

Podle toho je doba svícení na 2 tužkové baterie AA 25 až 65 hodin.

K přednostem čelovky T3 patří robustní pouzdro z mrazuvzdorného houževnatého plastu, dokonalé těsnění prostoru baterií, vypínače i reflektoru s vodotěsností do 10 m, velký rozsah sklápění se zásokou a příznivá cena. Škoda jen, že výrobce nepamatoval na krytku přes vypínač apod., nechtěnému zapnutí v báglu musíme zabránit „po klasice“ vyndáním baterií nebo umístěním T3 do škatulky. Přesto – celkový dojem:

Výborná a spolehlivá LED čelovka, uživatele nevyšplouchne ani při kotrmelcích raftu!

LUCIDO T61

Pojďme konečně na nejjihlavější novinku, „multitalent“ mezi čelovkami. Hned napoprvé upoutá netradičním vzhledem a řešením dvoudílné čelové sestavy. Reflektorový „buřtík“ uprostřed čelové opěrky je otočný kolem vodorovné osy o více než 180°. Kromě obvyklého nastavení směru svícení v širokém rozsahu má tato veltocnost ještě dvě důležité „báglivé“ funkce. Za prvé, při otočení za určitou mez dojde k odpojení hlavního vypínače a lampa se nemůže samovolně zapnout, rozsvítit jde až po otočení do provozní polohy, fikané! Za druhé, po přetočení „naruby“ je plexi kryt reflektoru schován vzadu a chráněn před poškrábáním.

V prostředním reflektorku je standardně halogenová žárovka (lze nahradit vysokovýkonnou LED-žárovkou, když chcete), v každé ze dvou postranních jamek najdeme tři LED. Odtud typové označení, 6 LED + 1 HAL = T61.

Celý ten světlostroj se i v rukavicích snadno ovládá dvěma tlačítky. Ve spojení s řídicí elektronikou fungují jako vypínače

T61

i přepínače. Po kratším zácivku nedělá problém zapamatovat si kdy, jak a kolikrát co zmáčknout k dosažení kýženého režimu. Zapnout lze buď 2 LED nebo všech 6 (kupodivu ne 4), nebo samotnou halogenku. Pokud svítíme LED a zapneme halogen, diody automaticky zhasnou – po vypnutí žárovky se LED opět rozsvítí, šikovně vyřešeno.

Kromě kontinuálního svícení máme k dispozici i režim signalizace. Stačí déle podržet tlačítko a pak už všech 6 LED ostrými záblesky do omrzení volá o pomoc – nikoli sice horským signálem, ale všeobecně známou morseovkou sekvencí ...---... (SOS). To ještě není vše, vzadu na bateriovém pozdrú je silně blikající červená LED. Hodí se na kolo, k udržení kontaktu ve skupině, třeba i k označení báglu – červené mrkátka jde totiž zapnout jak při kterémkoli režimu trvalého svícení, tak i samostatně. Tak už víme, proč se T61 pyšní označením „multifunctional“.

Pouzdro baterií může být přiklpsnuto vzadu na gumě, nebo před mrazem výhodně schováno v kapse bundy. Umožňuje to obzvlášť pružný spirálový kabel. T61 jede na 3 tužky AA. S kvalitními alkalickými bateriemi podle údajů výrobce vydrží svítit až 300 hodin v režimu LED nebo 3,5 hodiny s halogenkou.

Přes nízkou váhu (105 g bez baterií) je čelovka dostatečně robustní, pevné části má z mrazuvzdorného houževnatého plastu. Výrobce udává odolnost T61 vůči vodě „shower-proof“, do deštěku tedy ano, k potápění ne. Skvrnkou na kráse se zdá být odvázně řešení víčka pouzdra baterií s poněkud filigránským zavíráním. Pro drsnější použití bych si pro jistotu škatulku přepásal gumou nebo přelepil izolepou. Přesto – celkový dojem:

Vynikající čelovka nové „multi“ třídy s nejvyšší technickou úrovní, mnohostranným využitím a velmi ekonomickým provozem.

Vladimír Procházka

Karabina s kódovaným zámekem

Nad Paličovým sloupkem s tímto názvem v rubrice Matroš v minulém Montaně 6/2001 zaplesalo srdce každého obdivovatele technického pokroku v horolezecké výzbroji, neméně potěšil každého správného patriota. Po letech kopírování zahraničních vzorů je tu konečně chytrý český nápad – a k tomu skutečná bomba! Úspěch ve světě na sebe jistě nenechá dlouho čekat. Mohl být ještě větší, kdyby kromě stávajícího ryze mechanického modelu byla vyráběna také elektronická verze. Karabina s elektronicky řízeným kódovým zámekem by totiž mimo jiné umožňovala nucené zablokování nebo naopak odblokování instruktorem na dálku vyfukáním kódu na mobilu nebo odesláním SMSky apod., napadá nás i možnost monitorování a signalizace stavů karabiny (otevřená-zavřená-zablokována) etc. Jaký přínos by to mělo pro zvýšení bezpečnosti výcviku nováčků je nabíledni. Výrobci elektroniky pro horolezecké pomůcky zatím není mnoho – našim průkopníkům kódového zámku proto lze doporučit, aby se k vývoji elektronické verze spojili s japonskou firmou Toranaga, která již na tomto poli má výrazné zkušenosti a něco znamená. Připomeňme její plně elektronizovaný cepín Takashi, kterým se blýskla více než před rokem (viz článek Japonská revoluce v M 6/2000 na str. 27 – 30). Spojení: Na vývoj by se snad dal získat grant od některé významné pojišťovny v rámci prevence úrazové zábrany.

Chroust

Kam s ním?

Odpověď na zapeklitou nerudovskou otázku obzvláště nesnadná, jde-li o nůž při lezení v horách. Nikdo snad nepochybuje o nutnosti mít jej stále po ruce, ale kde? Jsou situace, kdy se bez něj neobejdeme – co si však počít, když se potřebuju okamžitě odklídnout z lana a nůž je „kdesi v bordelu“ na dně báglu nebo připlácnutý v kapse kalhot pod úvazem? Tam je mi k ničemu, když jde o vteřiny, jako bych jej neměl! Na podobné situace je nutné myslet předem a nůž nosit tak, aby jej bylo možné kdykoli tasit a otevřít jednoruč, poslepu a velmi hbitě. Pochopitelně jej při té panice nesmím upustit do hlubiny...

Před lety nás zaujal superostrý záchrannářský nůž *Rescue* coloradské firmy *Spyderco* (M 2/96, další v M 2/98) se snadným jednoručním otevíráním, bezpečnou pojistkou a klipsnou k nošení na opasku. Na kalhotách „v období míru“ bezva, ale na úvazu ne. Velký nůž se tam „hádá“ s karabinami, vklíněnci a dalším harampádím, překáží a snadno vyskočí.

Po četném experimentování se mi jako nejrozzumnější jeví nosit menší nůž ve zvláštní mošničce, připravené na opasku sedacího úvazu, vpředu poblíž provazovacího oka. Nůž tam kupodivu nepřekáží, nehrozí nebezpečí nechtěného vyskočení či otevření, a je kdykoli dostupný levou i pravou rukou – důležité při zranění!

Pro daný účel jsem hledal menší nožík, splňující všechny nároky, co se týče ostrosti a dostatečné řezné délky, jednoruční obsluhy i blokování otevřené čepele. Jako jeden z ideálních se ukázal *Spyderco Cricket* (model C 29) s otevřenou délkou 117 mm a čepelí se superostrým zobkováním ostřím. Výhodná je zahnutá špička, umožňuje párat gatě zraněného bez rizika zařízení „do živého“. Díky obzvláště zdařilé ergonomii se snad úplně nejsnáze otevírá i zavírá jednoruč. Praktický je i eliptický tvar v zavřeném stavu, při vyndávání o nic nezakopává. Po odmontování klipsny má malou tloušťku (necelých 9 mm) a na úvazu nedělá „bakulí“.

Vhodnou záchrannářskou alternativou by mohla být novinka roku 2001, nožík *Spyderco Meerkat* (C 64). Nový systém pojistky k zavření čepele (příp. i otevření) využívá gravitace, snadno se ovládá pouhým protisměrným posunutím postranic rukojeti.

Mošničku jsem spíchnul z odstřížku batohoviny, dokáže to každý. Trochu volnější, aby nožík šel snadno ven i dovnitř, a vešel se tam i s potřebnou šňůrkou-lavinovkou proti ztrátě. V případě *Cricketu* zavřená mošnička měří 60 x 85 mm, otevřená 60 x 137 mm. K jistému uzavření i snadnému jednoručnímu otevření jsem ji opatřil lopuchovými pásky („sucháčem“). Kousek tužšího 50mm popruhu přiřitého nahoře a dole na zadní stěnu tvoří „tunel“ k navléknutí na „opasek“ úvazu. Lavinovka je natolik dlouhá, že po přivázání k úvazu umožňuje řezat i zcela nataženou rukou, levou i pravou. V klidu je šňůrka „připě-

chovaná“ do mošničky, aby nikde neplandala a zaháknutím „o cosí“ nezpůsobila nechtěné vytažení nožíku. Proto je dobré, aby k úvazu byla upevněna v těsném sousedství kapsičky. Nabízí se i možnost její konec bytelně přišít ke švu uvnitř kapsičky, nebo tam udělat vázací očko a podobně. Celý popsany komplet (nůž, šňůrka a mošnička) váží jen 48 g. Na optimálním místě úvazu, kdykoli dosažitelném levou i pravou rukou, je připraven na SOS situace.

Pokud vás tento nápad zaujal, jistě si jej dokážete přizpůsobit svým potřebám, typu nože a způsobu využití. A kdo se obává samovolného otevření mošničky a chce mít superjistotu, ať udělá ještě druhou (pojistnou) klopnu, přišitou dole a zavírající se lopuchem přes stávající „víko“ směrem nahoru. Případný „škrtanec“ při pádu apod. by působil „po srsti“, přičemž jednoruční otevírání zůstane zachováno. Pro vandrování bez úvazu se jako optimální zdá umístění mošničky na bederák (příp. ramenní popruh) báglu – určitě lepší, než kudlu při převlékání neustále přehazovat, nebo se nekonečně šacovat a špekulovat, ve které kapse zůstala. Co vy na to, výrobci úvazů, bágelů a ...?

Vladimír Procházka

Backcountry Access Alpine Trekker

– skialpinistický adaptér na sjezdové vázání

Nemáte skialpinistickou výbavu a na běžky to není? V Americe už problém vyřešili – vzali rozpěrný mechanismus, na jeho oba konce nasadili profily, které pasují do klasického sjezdového vázání, a na ně přidělali rámovou mačku bez hrotů tak, aby se dalo patou hýbat – a skialpinistický adaptér na sjezdové vázání je tu.

Výrobek s dlouhým názvem *Backcountry Access Alpine Trekker* nabízí internetový shop [backcountrystore.com](http://www.backcountrystore.com). Použití adaptéru je podle obchodníků jednoduché: *Alpine Trekker* se nejprve zapne do vázání, a pak se do něj upevní bota – nebo naopak! A můžete vyrazit do kopce.

Před sjezdem doporučují Amíci vehikl sundat zřejmě proto, že:

1. Pata na adaptéru nejde fixovat.

2. Je otázka, co by se stalo, kdyby vázání vyhodilo v době, kdy by v něm zapnutý adaptér – znamenalo by to mimo jiné asi montáž dalších pojistných řemínků, aby se eliminovalo riziko ztráty lyží v hlubokém sněhu.

3. Noha by při sjezdu byla neúnosně vysoko nad zemí – např. na carvingových lyžích je pod vázáním ještě vysoká podložka.

Adaptér prostě dáte do batohu a kopec sjedete na klasických sjezdovkách. Součástí necelých 1.200 gramů těžkého setu z hliníku oceli a nylonu jsou i hrazdíčky pod patu, které jako u skialpového vázání vyrovnávají sklon svahu. Skialpové mačky jsou za příplatek.

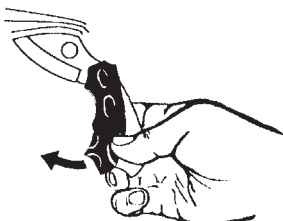
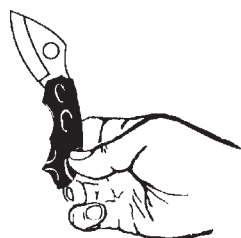
Alpine Trekker je podle Amíků „ve světě nejprodávanější skialpinistický adaptér na sjezdové vázání“, což bude asi důvěryhodný údaj, protože dalšího výrobce takové kuriozity, abys pohledal. Celá opičárna stojí 180 USD, za což se u nás dá koupit nové skialpové vázání, popřípadě zachovalý skialpinistický set včetně stoupacích pásů. Ale, kdo ví, třeba se v Česku nějaký fajšmekr najde...

Informace a foto na této krkolomné adrese:

<http://www.backcountrystore.com/backcountryaccessalpinetrekkeralpinetouringadaptor.htm>

Papouš

Pozn.: Nelekejte se, ta [www stránka](http://www.backcountrystore.com/backcountryaccessalpinetrekkeralpinetouringadaptor.htm) skutečně existuje! (Před .htm je jedno slovo.)

Stačí jeden dotek

Pět tisíc mil dlouhá cesta. Ze Severní Karolíny na východním pobřeží přes Floridu až na Key West, odtud přes celou Ameriku do Kalifornie. Neuvěřitelné množství národních parků, přírodních rezervací, pouští a měst. Patnáct dní cestování. Petr, Katka i Ondra jsou ze všeho stejně nadšení. Já však čekám na svoji největší odměnu – poznat Yosemite a El Capitana.

Konečně se dostáváme do Kalifornie. Přijíždíme do Tuolumne Meadows východu. Jsme sedmdesát mil daleko od Yosemite. Moje naděje velice zchladí nápis na tabuli u silnice: Za tři míle silnice končí. Nevzdáváme se a jedeme dál. Narážíme na kolonu aut. Od jednoho řidiče, který je shodou okolností lezec, se dozvídáme, že cesta byla zasypána padajícími kamením. Před několika dny tu byla veliká bouře a požár. Silnice je částečně odklizená, auta pouští třikrát denně – v osm ráno, v půl jedné a v šest večer. Je půl druhé.

Kolona aut se ale po pár minutách začne pohybovat! Zapomněli jsme si přeřídít hodinky. Projíždíme kontrolou a velice se nám uleví. Čekat tu pět hodin by se nám opravdu nechtělo. Vidíme zkázu, kterou způsobila příroda. Obrovské balvany se válí na silnici bez nějakého uspořádání a my mezi nimi klíčujeme.

Hladově projíždíme všechny možné bouldery v Tuolumne, Petr zastavuje s tím, že máme ještě dost času. Když máme většinu těch nejlehčích tras vylezenou, jedeme dál.

Nekonečné zatačky a zatačky. Z ničeho nic se před námi objeví známé panoráma Údolí. Petr smykem brzdí. Nemůžu tomu uvěřit, opravdu jsme tu. „Tak tohle je povinná fotka!“ poznamenává Petr.

Cítím mrazení v zádech, když vycházím z auta a prohlížím si tu nádheru v zapadajícím slunci. Nejkrásnější krajina, co jsem kdy viděl. Po povinných fotkách jedeme dál serpentinami dolů. Za několik minut se začnou mezi

stromy rýsovat obrysy El Capitana. Najednou se stromy rozeztoupí a „král Údolí“ je vidět v celé své kráse. Absolvujeme další smyk.

Před námi je několik aut, pravděpodobně lezců nebo fotografů a věnují se stejné činnosti jako my. Zíráme tak všichni do té překrásné stěny. Člověk ho musí vidět a dotknout se ho, aby poznal ten pocit, slovy se to nedá popsat.

Za pár minut jdeme po úzké cestě k jeho údolní hraně. Nevydržím pomalé tempo ostatních a jdu napřed, místy skoro běžím. Jsem pár metrů od stěny. Co se stane, až se jí dotknu? Pomalu se přibližuji a mám trochu strach. Stěna vzbuzuje neuvěřitelný respekt. Dotknul jsem se. V té chvíli se nic nestalo, alespoň jsem si to myslel, ale můj život se tím změnil, úplně. Najednou už nemám strach a lezu pár prvních metrů cesty „Nose“. Tak tudy lezly tisíce lezců. Mezi nimi i Lynn Hill, která je mým lezeckým idolem.

Beru si s sebou čtyři malé kousky žuly přímo pod stěnou. Přicházejí ostatní a za několik minut musíme jít zpět, už se stmívá. Ještě několik hodin hledáme místo na přespaní, kvůli sezóně je všude plno. Nakonec, kvůli obavám z hladovějících medvědů, odjíždíme padesát mil do Fresna, kde přespíme na parkovišti.

Další den se vracíme. Opět mám oči jen pro El Capitana. Jdeme se projít k Half domu a prohlédneme si knihy na galerii Angela Adamse. Odpoledne se věnujeme boulderingu. Je pořád hrozně vedro a musíme se zdržovat ve stínu. Na slunci je lezení skoro nemožné. Jeden zoufalec nacvičuje „Midnight Lighting“. Až tady opravdu zjišťuji, že hodnocení lezení podle pohledu není možné. Nejlepší teplota okolí je až při západu slunce, ale to už máme dost sedřené prsty a nic lehčího k lezení.

Musíme jet dál. Ve tmě naposled sleduji obrysy té nejkrásnější stěny na světě. Cítím, jak mně vlhnou oči, smutná písnička v rádiu tomu pomáhá. Nikde jsem nezažil tak krásné prostře-

dí jako zde. Slibuji sám sobě, že se sem ještě jednou vrátím, ale to už s vyššími cíly.

Dalas

Děs z bílého prášku

Ne, ve své skromnosti, na kterou jsem tolik, tolik hrdý, se neobávám, že bych byl vytipován jako kámen úhelný euroamerické civilizace. Ač mé jméno může zmást! Vše je jinde, a to na skalních, po kterých s mámou, ženou a druholezkou (vše v jednom) polézáme. Žijeme stranou ruchu lidského užívající si darů Vzneseného, kterými jak známo obdařuje vyvolené; Chudoby, Potupy a Nemoci. A k tomu lezeme schody, pochodáky, s...ky do té staré dobré Willovy VI.

To bychom se vlastně s lezci, vyznávajícími sportovní cesty se spoustou nýtů, borháků a maglajzem neměli setkat. I ke skalám se blížíme vlakem a ne autem, neboť k autu máme zásadní odpor – Trojediný: 1) Ekologický, 2) Antiglobální, 3) Nemáme prachy ani na nějakou pojízdnou popelnici.

Jenže ve svých cestách miluji nedotčenost. Žádné železo, jen to, co dám. A skála nechť je třeba i rozlámaná, ale čistá. Leč pleš se mi ježí. Zas je tam několik kilo toho bílého. Mne nepronásleduje pouze poslední týdn! Mne pronásleduje již roky. Obalí to Majšnerku (V) na Suškách za teploty +3°C. Co se mu, proboha, potilo? To se pak našinci honí v hlavě, co k tomu, tomu onomu, říct. A na mysl přichází metoda nonverbální komunikace užívaná Dr. I. M. Jirousem: „Jednu mu natáhnu a pak se uvidí.“

Vrstvy toho sajrajtu najdu v Šárce i Černolicích na trojkách. V cestách, kde je-li vám málo držet chyt jen prsty, můžete celou rukou až po rameno. Tam shledáváte adhezi na hranici a v sychravých dnech si ruce zpcené hrůzou matláte „mádžem“?

„Žít a nechat žít,“ volá extrémista a činí, jak ego velí. Ale nešlo by nás nechat alespoň v těchhle cestách „dožít“?

Jan Autsajd Puš

K lezení na Vysočině

Chtěl bych se připojit k dopisu F. Trefulky, který byl otisknut v M 6/01. V článku mě zrazila jedna věc. V tom, že dnes není problém si pořídit nebo půjčit akumulátorovou příklepovou vrtačku a bórky, má pravdu. Ale není pravda, že by každý mohl vrtat tam, kde se mu zachce.

Nechci mluvit o vrtání prvovýstupů, ale chci upozorňovat na to, že nikdo si nemůže sám přidávat nebo přejíšťovat fixní jištění jak se mu zlíbí. Bohužel se tak na Vysočině děje.

Velký problém vidím v tom, že Vysočina nemá vrcholovou komisi, která by na místní lezení dohlížela. Věřím, že se nám ji podaří co nejdříve založit a ta o sobě dá vědět. Pak by se vědělo, kdo přejistil některá fixní jištění na Drátníku, řešilo by se, kdo prasil na Paseckých skalách a co s tím. Nebo by se řešila otázka slaňáků na Čtyřech palicích a Drátníku (příhody pro Pita Schuberta) a spousta jiných hříčů. Vznikla by souhrnná evidence přejíšťování starých fixních jištění, ale hlavně by skončilo bezvládí, které na Vysočině panuje.

Tím nechci říct, že třeba Drátník nepotřeboval přejistit. Potřeboval (a stále potřebuje), ale prováděné přejíšťování je potřeba sjednotit do určité formy jak technologie, tak evidence. A i to si od vrcholové komise slíbují.

Zatím veškeré přejíšťovací akce HO TJ Vysočina (ne vždy šťastné) jsou přes Frantu Trefulku. Takže, kdo by měl touhu na Vysočině něco přejíšťovat, ať se laskavě nejprve obrátí na něj a řádně se s ním domluví!

Adresa:

ing. František Trefulka
Jiřího z Poděbrad 704
591 01 Žďár n. Sázavou

S pozdravem

Jarda Juda,
HO TJ Vysočina
– Žďár n. Sázavou

Alpenvereinskalendar 2002

Reinhard Karl – Erlebnis Berg
Nový kalendář DAV je důstojnou vzpomínkou na jednu z legend německého i světového ho-

rolezectví, Reinharda Karla. Právě letos uplyne dvacet let od jeho tragické smrti pod ledovou lavinou na Cho Oju. To mu bylo necelých šestatřicet, ale stačil toho stihnout – a jak! – na co by jiným nestačil ani tučt životů. Charismatická osobnost, fenomenální univerzální lezec a horolezec, fotograf s mimořádným viděním, talentovaný publicista a spisovatel.

Do horolezecké historie se nemaszatelně zapsal prvovýstupem Pumprisse na Fleischbank, první oficiálně uznanou sedmou. Pro Němce se stal symbolem, když jako první z nich stanul na vrcholu Everestu. Neméně úspěšný byl i v publikační činnosti, uměl stejně dobře s foťákem i perem. Jeho neotřelé snímky a reportáže z hor plnily nejvýznamnější magazíny, horolezecké i všeobecné. Když mu roku 1980 vy-

šla první kniha Erlebnis Berg – Zeit zum Atmen, přes noc z ní byl hit a výrazně zarezovala i duším nehorolezců.

Letošní kalendář DAV je kolekcí dvanácti Karlových fotografií, až na jednu výjimku z Pfalzu, defilé hor půlky světa. Úchvatné jsou především barevně nažhavané a hutné záběry z Patagonie a mrazivé, ledově pichlavé snímky Karakoramů a Himálaje, oko pak pohladí krajinkově klidné fotky z Yosemite. Klidná a nevtrivá je i grafická úprava, co list, to obraz v paspartě.

Velký formát 50 x 45 cm naležato, po odříznutí kalendária se listy vejdu do standardních rámků 50 x 40, můžete se kochat i v dalších letech.
kontakt@dav-service.de,
www.dav-service.de

Vladimír Procházka

FreeSki

Tímto titulem prý nakladatelství Bergverlag Rother překvapilo samo sebe, když knihu vydalo,

přestože se předtím neobjevila v katalogu. Vyšla počátkem této

zimy a stihla tak namlst řadu příznivců staré, a přitom dnes tak moderní odrůdy lyžařského sportu. Pojem *freeskiing* v současné podobě představuje především extrémní druh sjedzdového lyžování mimo civilizaci. Spojení starých technik s nejmodernější výbavou, moderním životním stylem a nejvyššími sportovními výkony, často na hranici možného. Pro *freeskiing* snad žádný svah není nedostupný či moc strmý, žádná hora příliš vysoká.

FreeSki je údajně první kniha, která obrazem i slovem nejnámějších současných protagonistů přibližuje tuto mladou a divokou lyžařinu v sounáležitosti s přírodou, sportovní výkony, alpinistické umění i emoce jejich vyznavačů. Kniha nás vede po cestě Alpami, kterou absolvovala skupinka mladých „šilenců“.

Jedním z nich byl i hlavní autor *Xandi Kreuzeder*, výborný fotograf horských sportů, zkušený horolezec a lyžař. Jedinými fotografiemi, na nichž převážně publikace stojí, zdokumentoval fascinující divoké kusky svých přátel, špičkových *freeriderů*. Snímky zachycují dech beroucí akce v nejimpozantnějších horských oblastech Alp. Mont Blanc, Matterhorn, ale také Dolomity, Arlberg a další.

Výběr nádherných, z velké části velkoformátových a převážně barevných fotografií je příjemně oživen černobílými obrazy.

Textové příspěvky vyprávějí o nezapomenutelných horských dobrodružstvích a dokumentují mnohostrannost *freeskiingu*. Autori průvodního slova jsou *W. Greiner, K. Polzer, M. Schmitz, Ch. Hainz, S. Hagen, A. Kaiser* i samotný *X. Kreuzeder*, všichni aktivní vyznavači tohoto sportu. Nejde o pohled „nezúčastněného“ pozorovatele zvenčí, ale líčení niterně prožitého. Zajímavá je i krátká kapitolka o historii, současnosti a trendech *freeskiingu*.

Kniha osloví nejen vyznavače dábelkých sjezdů, ale také „mírumilovnější“ skialpinisty či rekreační sjezdaře, milovníky hor a neposkrvněných sněhových svahů.

FreeSki, Xandi Kreuzeder. 1. vydání 2001, Bergverlag Rother München. 144 stran se 152 fotografiemi, ležatý formát 30 x 24 cm, tuhá vazba s laminovaným přebalem. Cena 36,00 EUR. Info: bergverlag@rother.de, www.rother.de.

Vladimír Procházka

Berg 2002

Letošní společnou ročenku všech tří Alpenvereinů s podtitulem „Zeitschrift Band 126“ opět redigoval, vysázel a upravil *W. Klier*.

Obvyklá úvodní kapitola *Kartengebiet* je zaměřena na oblast *Hochkönig-Hagengebirge* v Berchtesgadenských Alpách, součásti Severních vápencových Alp. Jako vítanou přílohu zde proto najdeme precizní nové vydání Alpenvereinské mapy 10/2 Hochkönig/Hagengebirge 1:25.000 s vyznačenými cestami a lyžařskými trasami. Stává se již užitečnou tradicí, že AV mapy mají kilometrovou síť UTM/WGS84 kompatibilní s GPS navigátory. Nový list 10/2 není výjimkou.

Publikace je nadatá bezpečně převážně barevných fotografií a dalších ilustrací. Do oka padnou především Zakovy snímky doprovázející kroniku, fotoesej *Bäume* od *J. Winklera*, úsměvné historické fotky z lyžování C.K. armády, reprodukce maleb „mladého“ *E. H. Comptona*, mikrosnímky řezů fosiliemi či obrazová výbava celé kapitoly *Kartengebiet* – ale na pokoukání je toho ještě mnohem víc.

Ročenka *BERG 2002*, jako vždy precizně vytištěná na matné křídě, má 320 stran a tuhou plátěnou vazbu formátu 21 x 26 cm s barevným přebalem. Pro členy Alpenvereinu byl cenově velice zajímavý Superpaket minulých čtyř ročníků plus letošního (1998–2002), pět svazků za pouhých 29,90 EUR! kontakt@dav-service.de, www.dav-service.de

Vladimír Procházka

● Horský filmový klub – Vysoké Tatry

Občas sa dejú veci nevídané. Od 1. 2. do 12. 4. 2002 môžete vidieť v Múzeu Tatranského národného parku horolezcov. Konečne zaujmú svoje miesta dôstojne, hneď vedľa iných zvieracích druhov. K videniu tu budú aj vzácne, ba priam endemické exempláre čelade „Horolezca tatranského neobyčajného“, ktorého stavy v poslednom desaťročí výrazne poklesli. Túto unikátnu symbiózu (hoc pripúšťame, že iba umelo a dočasne vytvorenú) sa podarilo dosiahnuť v uvedenom období pomocou Horského filmového klubu, ktorý je retrospektívnu prehliadkou Bratislavského festivalu „Hory a mesto“. Tento excentrický projekt sa podarilo zrealizovať lezeckému klubu Muraria, známeho najmä organizovaním školy horolezectva či skialpinizmu a vďaka podpore Mesta Vysoké Tatry a Štátnych lesov TANAP. Jednotlivé filmové bloky sa premietajú vždy v piatok od 18.30 do 21.00 hod., v kinosále už spomenutého Múzea Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici. Cudzozajčné filmy sú v pôvodnom znení so simultánnym prekladom. Vstupné činí 85 Sk, pre horolezeckých veteránov nad 70 rokov a členov všakovakých horolezeckých spolkov a študentov 75 Sk. Výskyt jednotlivých horolezeckých druhov v danej lokalite variuje, podľa obsahovej náplne jednotlivých filmových blokov, ktorú predkladáme v postupnom poradí. Viac informácií nájdete na stránke www.muraria.sk.

● Pod záštitou firmy Lanex Bolatice bude dne 27.3. 2002 v 17.00 zahájena výstava fotografií „Na konečcích prstů“ Petra „Pepe“ Piechowicze v prostorách Galerie Medium Soft Cihelní 14, Ostrava. Jste srdečně zváni. O dalších místech a termínech putovní výstavy budete informováni na www.nalane.cz

● Mezinárodní horolezecký filmový festival – 19. ročník 22.8. – 25.8. 2002

Jako už tradičně, koná se na sklonku prázdnin, poslední srp-

nový víkend v Teplicích nad Metují horolezecký filmový festival, u jehož zrodu stál v roce 1981 známý polický horolezec Mirek Šmíd. Promítají se zde filmy domácích i zahraničních autorů od rána až do pozdních hodin. Pro návštěvníky festivalu je připraven doprovodný program – závody a sportovní soutěže, koncerty, diashow s významnými hosty, výstavy fotografií - festival končí v neděli odpoledne vyhlášením filmové soutěže a projekcí vítězných filmů.

● Ponovoroční Open v Polici nad Metují

Dne 9. 3. 2002 se v sokolovně v Polici nad Metují uskutečnil náš – váš závod v obtížnostním lezení na umělé stěně. Po loňské změně termínu je to už termín klasický. Pevně věříme v tradičně dobrou účast vás všech. Atmosféra a doplňkový program budou jako vždy zajištěny. Podrobnosti k závodům budou, jsou jako již tradičně k nahlédnutí na internetových stránkách HKO Police nad Metují, umístěných na adrese www.hko.zde.cz, případně je komunikativně sdělím přes e-mail: skop@meu-police.cz nebo na telefonním čísle 0604/ 979 846. Prezentace závodníků bude ukončena v 9.00, takže podle toho plánujte své příjezdy. Kvalifikace bude probíhat jako vždy na dvou cestách, které se polezou „flash“. Z kvalifikace se postupuje přímo do finále, které se už poleze klasicky „on sight“. Startovné nebude drastické (asi 50 Kč).

Přezůvky s sebou – v sokolovně je nová podlaha!!!

Tak se přijďte pohoupat v polickém „stropu“. V březnu ahoj!

Za všechny pořadatele

Jirka Heřman Škop

● TRINEC /ABADŽIKRA/ BOULDER CUP 2002 ČESKÝ POHÁR V BOULDERINGU

16.- 17. 2., Masarykova ZŠ Trinec.

Sobota:

Prezentace do 13.00 h, od 13.00 h kvalifikace, tři bouldry. Večer: Gala – diashow Petra „Pepe“ Piechowicze.

Neděle:

Finále od 10.00 h, tři bouldry. Ceny do desátého místa. První tři muži i ženy odměny finanční. Těšíme se na vás!

Zico

Fojtík krotil hady

Hned po mistrovství republiky odletěl brněnský „tank“ Martin Fojtík šířit popularitu Los Brños do Španělska. Se svou přítelkyní zakotvil v El Chorrú, pověstném stékajícími vápencovými krápníky, a tedy hady. Po týdnu k nám dorazila krátká zpráva: „Zkrotil jsem třicetimetrového hada Lourdes on sight.“ Zda u toho viděl všechny svaté, jako poutníci ve francouzských Lurdách, nesdělil. Pěkný výkon. Naopak po návratu sdělil, že snad ani jednou za celých deset dní lezení neodesl a všechno vylezl on sight. Tedy krom SHAKA ZULU (8b sníženo na 8a+, Fojtás hodnotil jako 8b), kde asi dva pokusy dal a nevylezl. „Nejvíce v on sight si cením Lourdes a jednoho 7c+ v Makino, u kterého jsem nezjistil název. To jediné nebylo po „krasosech“, ale oblych políčkách a nahoře malých lištách v mírně ukloněné plotně“ vykládal Martin Fojtík. Dále řekl: „Cous Cous a Lourdes jsou nejkrásnější linie, které ihned člověku udeří do očí.“

RT

Míša Drlíková: 8B!

Haviřovská lezkyně Míša Drlíková po dvou letech spojila oba díly Tabou 8a+ a Zizi 7c+, a vylezla tak své první 8b! Po Báře Stránské (Ghettoblaster 10/10+, Frankenjura) se tak stala teprve druhou českou ženou, která zdolala latku na výšce 10! Míša na podzim 1999 poprvé vyzkoušela Tabou a tuto hladkou převíslou desku s umělými dírkami pokořila v březnu 2000, pak hned vyzkoušela i horní délku. Na

Sektor La Boule

v Crescianu byl koupen a kameny, na nichž vznikly mnohé bouldry, jsou pomalu roztloukány na šterk. Je to jistě škoda, bude zajímavé pozorovat reakce lezecké veřejnosti. Na druhou stranu, tohle se s Alpa mi stát nemůže, alespoň zatím.

podzim téhož roku bylo příliš mokro. Na jaře 2001 dala přednost lezení ve Španělsku, ale i motivace poklesla. Ovšem s podzimem se vrátilo její nasazení a po čtrnácti dnech usilovných pokusů Tabou Zizi padlo.

Míša: „Na jaře už jsem si říkala, že to snad ani nemá cenu zkoušet, že už je to vlastně stejné jako Tabou. Avšak pak se v horní části (Zizi, pozn. autor) ulomil kousek chytu v klíčovém místě, najednou nebylo

Hermann Schwaiger

přešel 14. ledna Loskotovu *The Power of Good bye 8b+* v rakouském Maltatalu. Na nacvičení cesty potřeboval Hermann půl dne.

jasné, jestli to vůbec půjde a zase mě to motivovalo. Předtím jsme byli v jiných oblastech St. Leger a Orgonu, kde jsem vyzkoušela jiná 8a+ a 8b a cesta v Buoux se mi zdála těžší. Proto jsem se k ní vrátila. Lezla jsem stylem 2 dny pokusy – den pauza – 2 dny pokusy a padla klasicky u čtvrté expresky v Tabou. Další týden jsem systém změnila na 1 – 1 – 1 a dvakrát spadla z vylomené lišty nahoře v Zizi. Potom jsem si už dala termín, že do neděle a dost a odjíždíme do St. Leger. A v neděli jsem to vylezla. Mimoto jsem v Orgonu zvládla za dva dny 8a Gosse de Riches...“

Pochopitelně mě ihned zajímalo, co to pro ni znamená, a co chce

Dalším z úspěchů

Christiana Brenny je OS přelezla cesty *Mortal Kombat 8b+* (Castillon, Francie), cesty, jež se stala známou po Hirayamově onsightu v listopadu 1999. Cesta má 35 m a sestává ze dvou částí. Spodní pasáž je za 7c+, druhá potom za 8a+/b. Brenna k tomu dodává, že spodní část lezl nervózně a chvíli mu trvalo, než se uklidnil. I když přelezla nejtěžší pasáže, stále lezl velmi pomalu, ze strachu před tím, aby neudělal osudovou chybu. Onsightem 8b+ se Brenna stal členem exkluzivního klubu, v němž je kromě něj pouze Chevieux a zmiňovaný Hirayama.

V neděli ráno 6. ledna přelezla na druhý pokus Brenna mýtickou cestu *Ombra 8b+* v italském Finale Ligure. Tuto silovou cestu udělal Andrea Gallo v roce 1988 a až dosud nebyla opakována. Podle Brenny jde o tvrdé 8b+. Sám říká, že pád při prvním pokusu jej uklidnil a motivoval natolik, že po čtyřiceti minutách pauzy a dalším pokusu si náhle uvědomil, že už přelézá závěrečné lehké metry.

dosáhnout dále? – Míša: „Určitě ne že bych musela vylézt 8b+! Chtěla bych dát ještě jiná 8b a určitě někde jinde než v Buoux, protože tam už není žádné „pro ženy“. Hlavně je to přelom té psychické bariéry. Takže teď si mohu lézt co chci a kde chci. Především jaro Francie, Španělsko a zase Francie. Léto u nás,

Je Akira,

kontroverzní 9b ve francouzském Charente umělou cestou? Autor Fred Rouhling říká, že zpevnil některé chyty ve spodní části stěny, nic však není vrtáno či jinak upravováno. K tomuto zásahu jej přiměla špatná kvalita skály. Závěrečný výlez z převisu je čistě přírodní. Na první opakování se každopádně teprve čeká. 9b je v současnosti nejtěžší ohlášenou skalní cestou na světě.

hlavně Višňové a podzim Francie.“ – Kde bereš motivaci? – „Je to ve mně, nic jiného nedělám, lezu, je to to hlavní, tak chci podávat co nejlepší výkony.“ – A trénink? – „Vloni jsem tvrdě změnila trénink a pořád jsem boudrovala a visela na cam-

Valerij Babanov

vyhrál prestižní francouzské hodnocení pro alpinisty „Zlatý cepín“ pro rok 2002. Cenu získal šestatřicetiletý ruský horolezec za sólovýstup severní stěnou na centrální vrchol Meru (6.310 m) v Indickém Garwhalu. Ve dnech 17. až 22. září 2001 vylezl 2.000 m vysokou stěnou a výstup nazvaný „Shangri La“ ohodnotil jako 5+/6a, A1/A2, M5, 75°. Šlo o druhý pokus, poprvé přijel pod stěnu vloni na jaře, ale tehdejší pokus skončil nezdarem. O Valeriji můžete najít více informací na jeho stránce: www.babanov.com

puse, a proto nemám žádnou vytrvalost. Letos chci cvičit v posilovně, ale jen trochu – kondičně, zdravotně a provádět vytrvalostní trénink, tzv. „resistance“ – silovou vytrvalost 15–30 kroků.“

Míša Drlíková: 173 cm, 54 kg, 29 let. Sponzoři: TRIOP, SINGING ROCK

RT

Zuzana Bušfyová zdolala Boží dílo

Maličká obratná veverka ze Súlovských skal Zuzana Bušfyová, o níž jsme informovali vloni v souvislosti s přelezem Hranz 1624, s vzácnou lehkostí překonává i ty nejsložitější skalní problémy, které její malé výšce příroda a autoři vyhlášených linií nastražují. Letos zopakovala těžkou devítku Jardy Jursy Tachtan 9 i novou perličku

Pod hradom La Vendeta 9, ale to nejlepší, po delším nacvičování – především míst, která se „neřeší“ (lehká úvodní 9– s dlouhým nátahem) apod. – přelezla, přeběhla, přeskákala legendární Opus Dei 9+/10–. Vše se odehrálo 24. srpna v tichosti, příznačné pro skromné vystupování jí samotné i jejich

Toni Lamprecht

referuje o několika nových bouldrech v Tenerife, v oblasti Arico. Mnoho projektů bylo zničeno omlácením chytů. Původní kapsy tak nedrží a Toni je při přelezech nepoužil. Výsledkem jeho snažení jsou bouldery: *El Morro-direct 8a+/(8b?)*, *Chicas malas 8a* a *Lagarto Juanchito 8a/8a+*, posledně jmenovaný boulder Toni flashnul.

lezeckých partnerů. O jejím výkonu se sice vědělo, ale nikdo podrobnosti neznal. Až zima nás všechny spojila na bouldrovcy v Žilině a Zuzana mi své dojmy mohla sdělit osobně. Tady jsou: „Cestu jsem zkusila od šestého měsíce, vždy jednou za dva týdny, až potom v srpnu hodně. To už jsem ji celou běhala, ale neuměla jsem udělat

Mike Libeckí

(U.S.A.) strávil devět dní ve stěně *Incisoru*, žulové to věži ve východním Grónsku. Do 700 metrů vysoké stěny se vypravil nejen pro to, že jde o nejhezčí věž v oblasti, ale domníval se, že: „...jsem schopný vylézt stěnu lepším stylem než je stání v umělých pomůckách. Chtěl jsem lézt volně, on-sight a sám.“ Krom posledních dvou délek, které přelezl technicky, vynýtoval a následně přelezl volně, splnil svůj plán a Tears in Paradise (VI 5.11+) vznikly přesně tak, jak si představoval.

Kompromis (nástupová devětminuska, pozn. autor). Přestávala jsem věřit, že ho přelezu. Byla jsem nešťastná. Ale jednou se mi to pomoci paty, kamínku a malé hranky podařilo a dlouhý přešah jsem udělala. Pak jsem už Opus Dei rychle přelezla. Přelezla jsem ho PP, ale zapla jsem i borhák z Dia (v pověstné morálové pasáži pod vrcholem, kde hrozí pád na zem, pozn. autor).“ Já jen doplním, že to je v současnosti nejtěžší cesta vylezená slovenskou lezkyní. Pro úplnost ovšem dodám, že Maťa Poláčková, žijící ve Francii momentálně s Patricem Edlingerem, má na

svém kontě více cest podobné obtížnosti. Zuzana má 27 let, 150 cm, váží 43 kg a leze 5 let.

RT

Nejaktuálnější přehled

nejtěžších skalních cest vypadá následovně: 16 v obtížnosti 8c+/9a, 18 v obtížnosti 9a, dvě 9a+ a jedno „devětbéčko“. Z těchto 37 cest jich plných 27 čeká na zopakování a potvrzení klasifikace.

Co vy na to?

Manolo a Riccardo

Scarianové zopakovali Larcherovu *L'Arte di Salire in Alto 8c*, která čekala deset let na opakování. Cesta vede na útesu v Celvě a na její překonání je potřeba více jak 50 pohybů v přirozené převíslé stěně s výlezem v hladkých plotnách.

Arthur Kubista

žijící ve Vídni udělal prvovýstup *Una piú del diavolo* na Sardinii, v oblasti Qiurra. Obtížnost autor odhaduje na: „...nejméně 8c+, každopádně těžší než *Raga 8c*.“ Jenom dodejme,

že *Raga* byla vylezená autorem v roce 1996 a je doposud neopakovaná.

Filip Babicz

(19), naděje polského sportovního lezení, přelezl cestu *Invidia* v italské oblasti Sperlonga (klasifikace snižena na současných 8b+) a v téže oblasti přelezl projekt, který nazval *Deus Fortitudo* a hodnotí jej jako trochu těžší, tedy snad 8c.

Rok 2002

je OSN vyhlášen Mezinárodním rokem hor, a to pro zdůraznění celosvětového významu, který horské ekosystémy mají. Žádné zvláštní expedice se zatím nechystají, tak je alespoň o čem pořádat konferenci.

Zpracováno podle serverů:

www.8a.nu
www.climbing.com
www.digitalrock.de
www.klettern-magazin.de
www.planetmountain.com
www.vboulderingmagazine.com
www.webclimbing.com

Breithorn (4.164 m)

Severní stěna
Převýšení: 500 až 1.100 m
Pohoří: Walliské Alpy, skupina
Monte Rosa

V Alpách existuje celá řada vrcholů nesoucích název Breithorn. Ten „náš“ dělá opravdu čest svému označení – jedná se o 2,5 km široký masiv, tvořený pěti vrcholy: Roccia Nera (též Schwarzflue, 4.075 m), Gendarme (4.105 m), východní vrchol (4.135 m), střední vrchol (4.159 m), západní vrchol (4.164 m). Breithorn je jednou z nejoblíbenějších a také nejsnáze dostupných čtyřtisícovek. Od konečné stanice lanovky Kleine Matterhorn zbývá k vrcholu zvládnout výstup přes sedlo Breithornpass s převýšením pouhých 340 m (45 min.–1 hod).

Z jižní, italské strany, vede na Breithorn několik velmi snadných cest a často bývá vrchol dosažen na lyžích. V severních stěnách vedou náročné klasické i moderní cesty, vyžadující v souvislosti s objektivními riziky značnou „citlivost“ z hlediska volby vhodného období pro výstup.

Patrně prvním významným čs. výstupem byl průstup cestou „Supersaxo“ družstva Z. Drlík, L. Horka, B. Kadlčík, V. Prokeš v r. 1972 a nejvýznamnější akcí vůbec sjezd Ládi Jóna na lyžích stejnou cestou v r. 1988.

Hlavními centry jsou světznámý Zermatt na švýcarské straně a na italské straně neméně věhlasné středisko Cervinia. Pro nástup na chaty na jižní straně Breithornu také osady Champoluc a St. Jacques v údolí Val d'Ayas.

Východiska

■ Gandeggghütte (3.029 m), 4 hod. z Zermattu, 2,5–3 hod. od stanice zubačky Rotenboden (Gornergrat), 1,5 hod. ze sedla Theodulpas (3.301 m, nedaleko se nachází horní stanice lanovky Cervinia – Testa Grigia).

■ Rifugio Guide del Cervino (3.479 m), tel. 0166/948369 (Itálie), chata v blízkosti horní stanice lanovky „Testa Grigia“.

■ Rifugio Mezzalama (3.004 m), tel. 0125/307226 (Itálie), z osady St. Jacques v údolí Ayas 3,5 až 4 hod. po značené cestě.

■ Rifugio Guide della Val d'Ayas (3.394 m), tel. 0215/307608, moderní chata na ostruze mezi „malým a velkým“ ledovcem Verra, 1,5 hod. od chaty Mezzalama.

■ Bivacco Giorgio Rossi Cesare Volante (3.750 m), bivačková chatka situovaná na skalní ostruze pod JV stěnou masivu Roccia Nera, poblíž sedla Schwarztor (též Porta Nera, 3.731 m), 2 hod. ze sedla Breithornpass (3.824 m), 1,5 hod. od chaty Rifugio Guide della Val d'Ayas.

Nástupy

Viz popisy cest.

Výstupové cesty

1. Roccia Nera (4.075 m), S stěna

F. C. Serbelloni, E. a O. Frachey, 8. 8. 1952

Roccia Nera a Schwarztor

Obtížnost: TD, obtížná a exponovaná cesta v ledu a skále, v horní části – podle podmínek může být cesta ohrožována lavinami vrcholových převějí, 5 až 7 hod. ze sedla Schwarztor.

2. Roccia Nera, cesta „Grassi Bernardi“

G. C. Grassi, M. Bernardi, 11. 5. 1980

Obtížnost: ED, několik úseků VI a v ledu 70° až 80°, náročná cesta ledovými žlábkami, 500 m převýšení, 7 až 8 hod. ze sedla Schwarztor.

3. Gendarme (4.105 m), SV stěna

Anna Molinari, O. Frachey, 23. 9. 1951

Obtížnost: D, klasická kombinovaná cesta, spodní část může být ohrožována pádem ledu a kamení, 6 hod.

4. SV pilíř

A. Mellano, G. Pianfetti, 3. až 4. 7. 1959

Obtížnost: TD, převážně III až IV+, 2 úseky V, nádherná a velkolepá cesta, jeden z nejdělejších výstupů na masiv Breithornu, 600 m převýšení, ze sedla Schwarztor 6–7 hod.

5. Varianty SV pilíře

E. Cavalieri, E. Montagna, 27. 8. 1961

Obtížnost: TD, IV až V, varianta vedoucí vlevo od původního směru cesty 5, místy lámavá skála, 6–7 hod.

6. Cesta „Grassi – Roche“

G. C. Grassi, J. N. Roche, 6. 3. 1982

Obtížnost: TD a TD+, sklon ledu 55°–80°, elegantní moderní cesta v ledu, 700 m, 6–7 hod od nástupu ze sedla Schwarztor.

7. V vrchol (4.135 m), SV pilíř

E. Cavalieri, P. Villaggio, 31. 7. 1961

Obtížnost: TD, 2 úseky V, často III a IV, velkolepý výstup výrazným pilířem, ve spodní části převažuje skalní lezení, v horní pak „mixy“, 650 m, 8–10 hod. ze sedla Schwarztor.

8. SV kuloár

L. Graf, K. Kubierna, E. Vanis, 21. 7. 1954

Obtížnost: D+, led do 60°, 2 místa IV a IV+, nádherná klasická cesta, 650 m, 5 až 6 hod. od úpatí stěny, nástup od cesty 9 (Younggrat), nebo ze sedla Schwarztor.

9. Hřeben „Younggrat“

G. W. Young, C. D. Robertson, R. J. Mayor, vůdci J. Knubel a M. Ruppen, 18. 8. 1906

Obtížnost: D, hřeben považovaný za jeden z nejkrásnějších v celých Alpách, nástup z chaty Gandeggghütte přes sedlo Triftjisattel (3 hod.), 650 m, výstup hřebenem ze sedla Klein Triftjisattel 4–6 hod.

10. V vrchol, severní stěna

H. J. Mothersill, C. S. Ascherson, vůdci U. Almer, Ch. Kaufmann, G. Jossi, 17. 7. 1897.

Obtížnost: D, málo ležená cesta, ve spodní části četné trhliny.

11. Střední vrchol (4.159 m), cesta „Gabarrou – Steiner“

P. Gabarrou, P. A. Steiner, 17. 9. 1979

Obtížnost: TD–, převážně 50° až 70°, řada míst 90°, náročná cesta s „delikátními“ úseky v kombinovaném terénu, 700 m převýšení, 7–8 hod.

12. Centrální pilíř S stěny

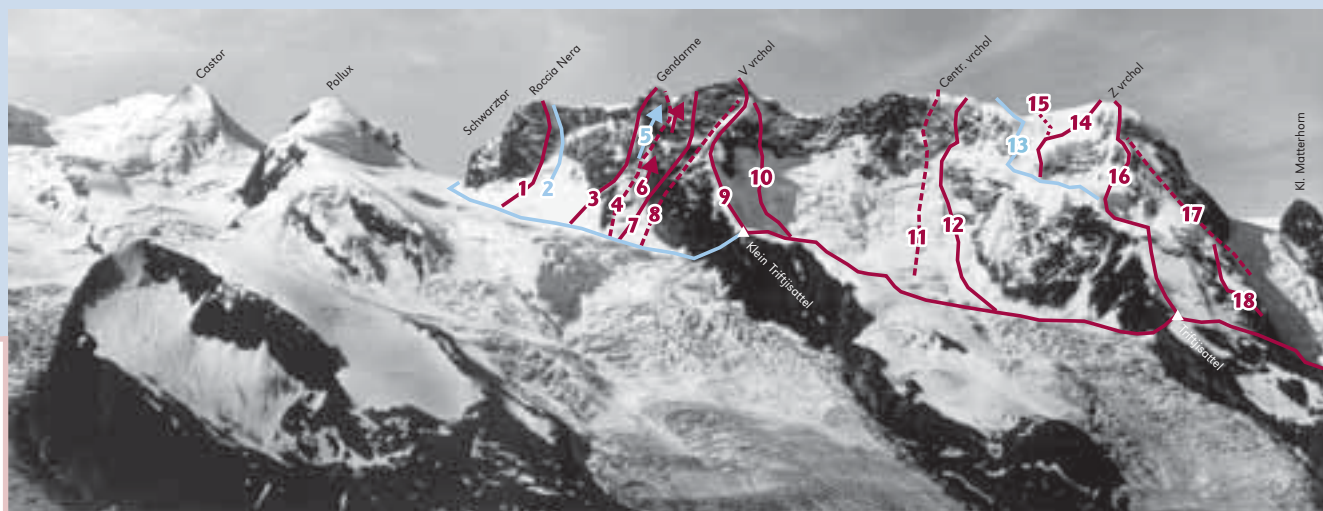
F. C. Serbelloni, E. a O. Frachey, srpen 1953

Obtížnost: TD, náročná cesta v ledu, vedoucí vlevo do mohutné zóny séraků plata Triftjiplateau, lze doporučit nástup v časných ranních hodinách, 700 m, nástup od chaty Gandeggghütte 2,5 hod, vlastní výstup 6–8 hod.

13. Střední vrchol, kuloár severní stěny

E. Cavalieri, O. Frachey, 11. 9. 1958

Obtížnost: TD, náročná a exponovaná cesta v ledu, 2 až 4 hod. z Triftjiplateau.

14. Západní vrchol (4.164 m), severní stěna

H. Wäffler, 22. 3. 1946

Obtížnost: D, cesta začínající ve výšce 3.900 m na platu Triftjiasattel, spodní část ohrožována pádem ledu, 2–3 hod z platu.

15. S stěna, levá varianta

Lehčí varianta cesty 14 směrem k sedlu (4.081 m)

16. Západní vrchol, hřeben „Triftjigrat“

R. Fowler, vůdci P. Knubel, G. Ruppen, 15. 9. 1869

Obtížnost: AD, v horní části místy III, led max. 55°, klasická cesta ve velkolepém velehor-ském prostředí, převýšení 1.000 m, nástup z chaty Gandegghütte do sedla Triftjiasattel 2 hod., dále na vrchol 4–5 hod.

17. SSZ stěna, cesta „Supersaxo“

D. von Bethmann–Hollweg, Oskar a Othmar Supersaxo, 3. 9. 1919

Obtížnost: TD, led 50°–60°, 1 úsek 70°, náročná cesta, často ohrožovaná ledovými lavinami ze séraků v horní části stěny, ve střední části možný pád kamení, nástup 1 hod. od Gandegghütte, od okrajové trhliny na vrchol 5 až 8 hod., převýšení 1.100 m.

18. Varianta cesty 27

H. Mäder, R. Arnold, P. Etter, 9. 6. 1964

Obtížnost: TD, skála V–, varianta ve spodní

části cesty, vedoucí v levé části skalního piliře, od úpatí na vrchol 6–8 hod.

Sestup

■ Roccia Nera, Gendarme, V vrchol jižními stěnami, 40°, 350 m převýšení, 1 až 2 hod. do sedla Schwarztor, resp. do sedla Breithornpass,

■ Střední vrchol, přechod na Z vrchol, J stěnou ze sedla mezi oběma vrcholy, nebo JJZ piliřem, 1 hod.,

■ Z vrchol, JJZ svahy, 20 min.

Literatura

■ Walliser Alpen, Band III, M. Kurz, M. Brandt, Schweizer Alpen Club, 1970

■ Scalate su ghiaccio, Volume secondo, R. Quagliotto, Edizioni Paoline, 1983

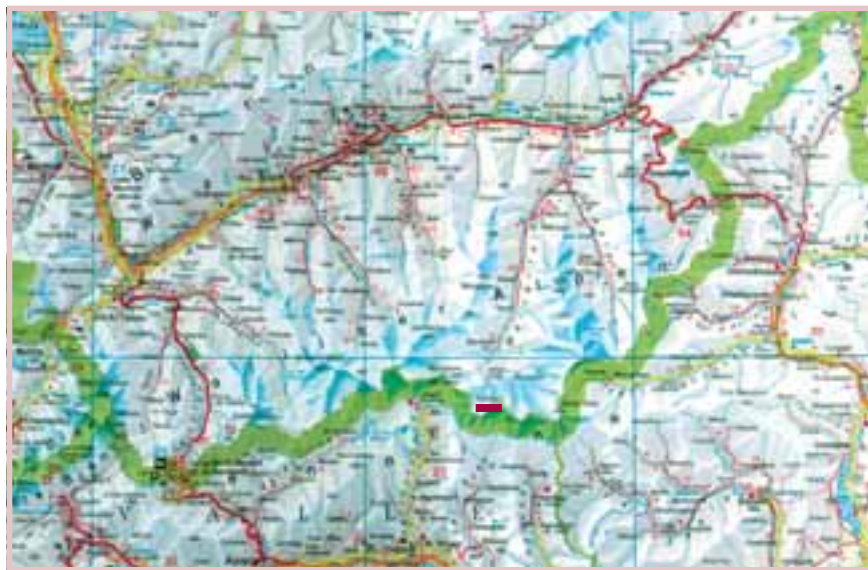
■ Walliser Alpen, M. Waeber, Bergverlag R. Rother, 1996

Mapy

■ Kompass, Nr. 87 Breuil, Cervinia, Zermatt, 1:50.000

■ Kompass, Nr. 88 Monte Rosa, 1:50.000

Jiří Novák

Konec zimy na Strahlhornu

Všude ve voralberském údolí Rýna kvetou právě stromy a louky jsou plné květin. Nedávno jsem se vrátil z Kanady. Jaro je tady a já už nemám moc chuti jít lyžovat.

Už v březnu se mě ale Hanno ptal, jestli bych s ním nejel na skialpy do Walliských Alp. Zdá se, že teď, začátkem května, už nám (kromě mé lenivosti) nic nestojí v cestě. Příští víkend bude hezky, a tak můžeme zakončit zimní sezónu.

V pátek ráno, v sedm hodin stojí Hanno před mými dveřmi. Spolu se ženou, sestrou, švagrem, dalším známým a dokonce se svým otcem. Pět hodin jedeme přes Švýcarsko, až dorazíme k výchozímu bodu naší trasy, k Saas Fee. Předpovídané pěkné počasí je dost divoké. Cáry mraků se honí po obloze, slunce prosvítá jen občas. Pečlivě balíme naše batohy – je zubní kartáček opravdu nutný, nebo bude jen zbytečnou zátěží? Okolí je jako po vymření, jenom pár dělníků připravuje vše na letní sezónu.

Jedeme zubačkou, čímž ušetříme šlapaní několika set výškových metrů. Od zastávky stoupá-

me příjemným tempem asi 2 hodiny až k chatě Britannia, našemu dnešnímu cíli. Máme tam rezervováno místo na spaní. Skládáme batohy a sedáme si před chatu, kam pomalu přichází ohlášené pěkné počasí. Se zalíbením pozorujeme náš zítřejší vrchol, který se po dvou lahvích červeného vína zdá ještě hezčí. Chatařka nás zve na večer, k níž se podává opět červené. Dnes budeme dobře spát.

Ráno nás z našich snů tvrdě vytrhává jódlování. Venku není ani mráček, je zářivě modré nebe. I ostatní hosté se nervózně chystali k odchodu. Samozřejmě že jsme vyrazili poslední. Napřed musíme sjet po ledovci asi 200 výškových metrů. Všude jsme viděli „pěšáky“ kráčet k vrcholu. Britannia je výchozím bodem na Strahlhorn, Jägerhorn nebo Rimpfischhorn.

Nabíráme směr na Adlerpass. Zdá se, že do hodinky tam musíme dojít, ale jako často ve velkých horách, vzdálenost klame. Po dvou hodinách jsme si udělali malou přestávku. Užíváme si krásný okolní rozhled a klid. Hans se nám snažil popsat všechny vrcholy kolem. Po dalších třech hodinách chůze dorážíme do Adlerpassu. Je odsud vidět nádherně na Matterhorn. Dnes vidíme i Monte Rosu, Lyskamm, Breithorn, Deut Blance nebo Weisshorn. Teď už jen zdolat poslední část k vrcholu.

Výška a určitá únava některé zdolávala. Poslední úsek jsme proto šli dost pomalu. Naše skupina dorazila k vrcholu pohromadě. Naskytl se nám nádherný rozhled. Úspěch byl o to větší, že Hans, náš nejstarší společník, už dosáhl 60 let. Pro Gerharda a Marii to byl jejich první a zároveň poslední výlet na skialpech za celou sezónu. Pod vrcholem už asi 25 lidí sedělo a klábosilo. Někteří z nás si nemohli nechat ujít vystoupit přes firmovou hranu až k vlastnímu vrcholu, ačkoliv odtud nebylo vidět víc. Hanno se mi svěřil

se svým úmyslem sjet dolů východním svahem. Prý ho celou dobu výstupu zálibně pozoroval. Podíval jsem se dolů a pomyslel si své. Netrvalo ovšem dlouho a Hanno mě ve své euforii přemluvil. Ostatní se rozhodli pro návrat ve vlastních stopách.

Hanno se opatrně přesunul přes okraj, odpíchl se, a už sjížděl strmým svahem velkými oblouky směrem k chatě Jägerhorn. Daleko dole se dostal opět na rovnější terén a zajel na bezpečné místo na hraně, kde na mě čekal. Následoval jsem ho, a na jeho úrovni jsem zatočil tak, že jsem zvířil prašan. Skoro jsme to nemohli pochopit. Začátek května a ještě neporušený prašan! Níže se sypký sníh změnil ve firn, taky jako ze skialpinistova snu. S radostí jsme sjížděli vedle sebe razantním tempem velkými oblouky firnovým polem, které se zdálo nekonečné.

Když jsme dorazili dolů, museli jsme nejdřív popadnout dech a pak jsme se dívali zpátky na svah, kde teď zůstaly vykresleny ve sněhu dvě stopy. Po několika minutách jsme uviděli sjíždět dolů ostatní. Komentář všech byl jednohlasný – velkolepý sjezd. Zbývalo už jen překonat 200 výškových metrů k chatě, což jsme stihli rychle, neboť tam na nás čekalo pivo. Ťukli jsme si na naše vrcholové vítězství a ještě jednou se podívali k Strahlhornu. Tímto pohledem pro mě definitivně skončila letošní zimní sezóna.

text a foto: Peter Mathis
přeložila: B. Roubalová

Chata Britannia

Klubová chata SAC, 134 lůžek, v letních měsících se stravováním, winterraum 12 míst. Cena za nocleh (včetně polopenze) se pohybuje od 61 CHF (dospělý, nečlen SAC) po 0 CHF (dítě do šesti let) . Pivo pořídíte za 5 CHF, guláš za 8,50 CHF

Adresa:

SAC Clubhütte,
Therese Andenmatten Renaud
Hüttenwartin Britannia, CH-3906 Saas Fee
telefon: 0041 27 957 22 88
e-mail:
http:

Rudo Tefelner

Profesor skalního lezení:

„Nemusím se motivovat k tomu, abych žil, nemusím se motivovat k tomu, abych lezl.“

Nikdo v České republice ani na Slovensku se nedrží na špicí soutěžního i skalního lezení tak vytrvale jako Tufi a málokdo mu zřejmě věnuje tolik teoretického studia. Stále naplno. Po každém přerušení kariéry, ať už kvůli zdravotním, rodinným, či jiným důvodům, vždy se nakonec usilovným tréninkem vrací zpátky. Je tahounem mladých, motorem, motivační vzpruhou a pro svůj dlouholetý zájem o proniknutí do hloubky podstaty a mechanismů výkonnostního lezení i studnicí odborných rad a diskutérem pro všechny, kteří se točí kolem tohoto sportu.

Rudo se narodil v dubnu 1966 na Slovensku. Má 185 cm, 70–75 kg. Vyrastl na Slovensku, dnes má české občanství. Ženatý, dvě dcery (7 a 12 let). Bydliště: Lelekovice u Brna, rodinný dům, vlastní bouldrovka cca 30 m². Povolání: soukromý podnikatel – školení výškových pracovníků, výpomoc v manželčině firmě AJTU SPORT – výroba spacáků, bund.

Začátky lezení

O horolezectví jsem věděl od svých deseti let. V patnácti jsem měl přečtené všechno s touto tematikou. Knihu „Z Tatier na Eiger“ jsem recitoval téměř z paměti. Realizaci svého snu jsem si doslova vybojoval (máma byla zásadně proti) až po přestěhování do Žiliny. V roce 1983 jsem vstoupil do oddílu a začal lézt v okolí – Prúbka, Manín, Súlov. Potom postupně písky a částečně letní a zimní Tatr. V roce 1986 jsem přestal lézt v Tatrách a soustředil se výlučně na skalky a písky. Po sedmi letech lezení, na konci r. 1989, jsem z rodinných a zdravotních důvodů lezení na pět roků zabalil. (Kvůli operaci ledvin letos opět na půl roku přerušil lezení, pozn. autora.)

V počátcích mě ovlivnili kluci z oddílu: Fero Hudek, Lacko Králíček a Pišta Kuchár. Do extrémního lezení mě svou drzostí a mladickou agresivitou posunul Miro Píala. Po čase jsme se rozdělili a obrovským stimulem se pro mě stal Stano Martinka, nenajdu pro něho lepší přirovnání, než „slovenský Jerry Moffat“.

Kariéra

Za svoji první extrémní cestu s celoslovenským ohlasem považuji 1.RP přelez cesty INDIÁNSKA na Kalamárce. Přelezl jsem ji po víkendovém navčování koncem roku 1984. Touto cestou všechno začalo: „Vlk ucítil pach krve a hnal se za kořistí!“

1985

Jako druhý Slovák jsem přelezl RP DIREKTE SUPERLATIVE XA v německém Rathene a na podzim jsem s Ferem Hudekem udělal 1. opakování stylem PP tehdy asi nejtěžší cesty v Tatrách AVE MARIA 7 na Malou Žlutou stěnu. Dostal jsem se do slovenské reprezentace.

1986

Další dvě cesty Xa v Česko-saském Švýcarsku. Hudečkova FATAMORGANA a Arnoldova SPIRALE.

1987

Tři pískovcové desítky za víkend v Německu. UTOPIE, IRON REALITY a 1. opakování SCHALLMAUER, historicky úplně první Xa v Německu od Bernda Arnolda. Perfektní série v Súlově během jediného týdne: SPOMIENKA 9-, prvovýstup, BLÁZNIVÝ PROJEKT 9-, DOUBLE FANTASY 8+, 1. RP a HRANA 1624 9, prvovýstup. V létě 1. repre výjezd do Frankenjury a Arca – cesty do stupně 9 UIAA. Na podzim 1. opakování Hudečkovy HRANY ZAPADAJÍCÍHO SLUNCE IXc – pověst nepřeležitelnosti a 1. RP KLEKÁNÍ, moje klas. Xb–c. Obě cesty v Teplících.

Za HRANU 1624 a RP KLEKÁNÍ jsem získal OCEŇENÍ VE VÝSTUPECH ROKU na federální úrovni.

1988

Na jaře 2. repre výjezd do Arca – cesty do stupně

Dobrosrdečný lelekovický sedlák Rudo Tefelner, mimo jiné i duchovní vůdce artistů na visutém laně – skupiny Los Brños, se v poslední době vrhl na trénink pohybové koordinace. Při tomto tréninku využívá prostředí klubů pochybných pověstí a popíjí ne zrovna sacharidové či proteinové nápoje...

9+ UIAA. V létě OPUS DEI 8a franc. st. v Súlově, zřejmě nejtěžší skalní cesta své doby na Slovensku. 1. RP HRANY ZAPADAJÍCÍHO SLUNCE Xa a 1. RP NOTRE DAME Xa, spolu s RP KLEKÁNÍ završená trilogie prvních RP přelezů nejspychičtějších cest na písku v Teplících. Na podzim 2. RP přelez (správně ale PP) CESTY PŘES RYBU na Marmoladě s Iggorem Pappem a Iggorem Kollerem. Ve své době asi nejmávanější skalní cesta Alp.

Za cesty OPUS DEI a RYBU ocenění ve výstupu roku na federální úrovni a vyhlášení nejlepší skalní lezec roku 1988. V tomto roce jsem se po návratu z Dolomitů oženil.

1989

Kvalitní série přelezů v Moravském krasu. HRADNÍ SPÁRA 8a+, 4. přelez, MUŽ S DÍTĚTEM V OČÍCH 10-, 1. opakování po Svišťovi, PEDRŮV SMRK 10-, 1. opakování po Svišťovi. V zimě odchod do nemocnice na první operaci ledvinové pánvičky na pravé straně a přerušení kariéry do roku 1995.

1997

1. opakování Pólovy EVOLUCE 10 a 1. pokus v PIETRE MURATÉ v Arcu – ani jsem ji nezkročoval, ale byl jsem prvním Čechoslovákem, který v ní visel. V září 1. opakování ČARODĚJOVA UČNĚ 10+, pět let nebyl zopakovaný, na svou dobu totálně převratná cesta svou obtížností a nedoceněná. 4. přelez NOVÉHO ZÁKONA 10. Po trilogii EVOLUCE – UČNĚ – ZÁKON jsem se rozhodl věnovat se v dalším období atletickým cestám.

1998

KAŠPÁRKŮV HROBEČEK 8b, 5 cest obtížnosti 7c až 7c+ flash anebo OS. Vydání knihy „Trénink sportovního lezce“. Historicky první kniha o tréninku v lezení na českém i slovenském trhu.

2000

NEMAJ BOJ 8b, kras. Pět cest 8a+. Dvakrát finále na nejmávanějších českých závodech roku (Brumlovka a Ruzyň).

2001

KUMM OMBO 8b ve Višňovém, 2 dni a 6 pokusů. LA PIETRA MURATA 8b+, 2 výjezdy, 5 dní, 7 pokusů. FUEGO 8a+, 3.p., Massone.

Za svých pět nejtěžších cest považují: OPUS DEI – KLEKÁNÍ – RYBA – UČNĚ – PIETRA MURATA.

Nové cíle

Věřím, že ke sportu a k lezení se vrátím co nejdříve. Koncem roku bych chtěl znova naskočit do tréninku. V lezení bych chtěl pokračovat ve zvyšování fyzické výkonnosti systematickým tréninkem a proměňovat ji ve výsledky – prioritně ve skalním, atletickém lezení. Moje ambice sahají někde ke stupni 8c, ale to je ještě daleko.

Motivace

S motivací mám opačný problém. Svoje ambice musím krotit. Pro mě je lezení součástí životního stylu. Je to moje fitness a zásadní prvek tělesné a tím i duševní hygieny. Nemusím se motivovat k tomu, abych žil, nemusím se motivovat k tomu, abych lezl.

Trénink

Věřím na klasickou teorii sportovního tréninku. Určím si cíle a jednoznačně vrcholy sezóny, rozvrhnu si rok do jednotlivých období (všeobecná příprava, speciální příprava, vyladění, vrchol, regenerace), určím zhruba náplň tréninku a sna-

žím se jí více anebo méně úspěšně dodržet. Trénuji všeobecně (běhání, plavání, posilovna) i speciálně (statické visy na lištách, lezení na bouldrovce, hrazda, Bacharův žebřík). Nejvíce času věnuji lezení na bouldrovce, nejen v zimě, ale i v létě. Snažím se o dokonalou regeneraci v každém časovém úseku (trénink, mikrocyklus, mezocyklus i makrocyklus). Regeneruji hlavně vhodným střídáním zátěže a odpočinku, lehkým aktivním pohybem (plavání, běh) a pobytem v sauně. Přiměřeně se věnuji stravě. Používám vybrané, mnou otestované doplňky (sacharidové a proteinové nápoje, energetické tyčinky a gely, vitamíny a minerály, nápoje, částečně aminokyseliny). Samozřejmě že to jsou jen základní rysy mého tréninku.

Trénink pro začátečníky

V tréninku začátečníků platí jedna zásada: Technika především. Nejdůležitější je vlastní lezení v co nejvariabilnější podobě hlavně na skále. To je zvlášť důležité u dětí. Po tomto období se stávají důležitými další formy tréninku: lezení na umělé stěně, posilování, cvičení prstů atd... Za největší chybu považuji naskočení do zběsilého umělého bouldrování.

Takže bych shrnul principy tréninku začátečníků: Lezte co nejvíce na co největším druhu skal. Buďte trpěliví a nežeňte se zbytečně brzy do speciálního posilování. Mějte otevřené oči a uši, poslouchajte, přemýšlejte, ptejte se. Nekopírujte trénink a metody pokročilejších lezců.

Dobrá technika vždy snadněji dotrénuje sílu, jako síla adekvátní a funkční techniku! Yuji Hirayama, ale i Tomáš Mrázek, jsou hlavně technici a až ve druhé řadě vládnu silou.

Naděje českého lezení

Jednoznačnou a největší je samozřejmě Mrázka. Nejen talentem, ale tím, jak se celkově profiluje. Jistě každý, kdo se pohybuje v závodním lezení, si nemůže nevšimnout výsledků juniorů – Terky Kysilkové, Lucky i Silvy Rajfových, Petra a Pavla Solanských anebo Honzy Zbranka. Hovořit o nadějích českého lezení je ještě asi předčasné. I když často pracují vcelku profesionálně, nejsou ještě úplně vyprofilovaní a jejich kariéra se může zvrtnout. Konceptně kvalitně pracuje se svými dcerami Jirka Čermák, z chlapců se slibně ukazuje malý „Bokulík“ Ondra. To je samozřejmě jenom pár jmen z mého okolí.

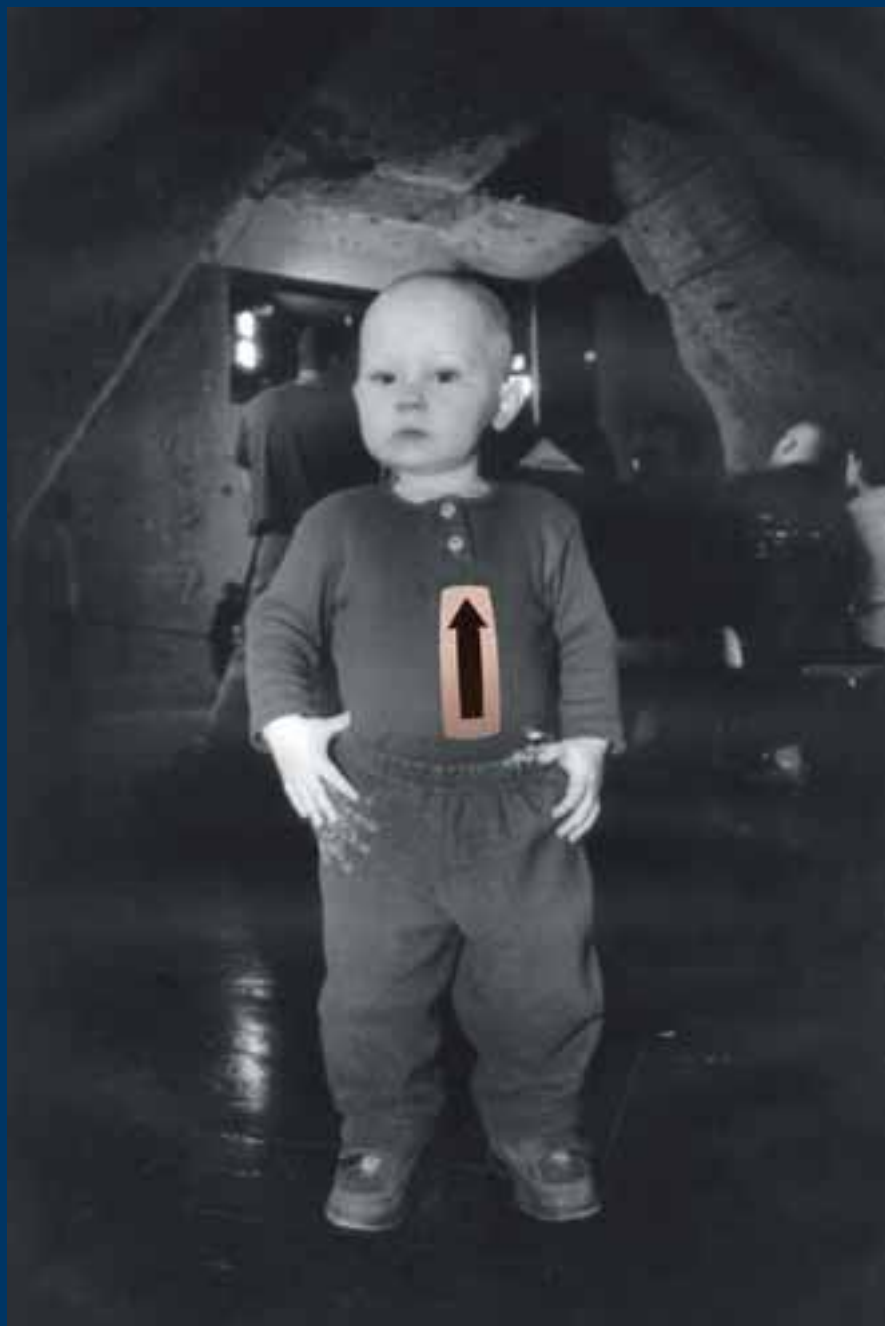
Za nadějí českého závodního lezení považuji například také Toma Kysilku. Právě on by mohl svým organizačním talentem a zapáleností zlepšit současnou organizačně-metodickou práci v závodním lezení.

Životní přání, krédo

Mám jediné životní přání – zdraví pro mě, rodinu a všechny mně blízké lidi. Mám podvědomě zapracovanou filozofii, kterou vyznávám intuitivně a naplňuji svým konáním. Jejím základem je moje rodina a její pohodové a bezproblémové fungování. Dále se snažím, aby frčelo lezení, aby mě bavila práce, kterou vykonávám a abych nikomu svou činností anebo existencí neubližoval. Když se to všechno daří a ještě do toho sem tam zavrátí slunko, je můj život šťastný a dokonalý.

Životní příběh a názory Rudo Tefelnera zaznamenal

Rosta Tomanec

Běhkolezba

Prosincové regionální závody

Mistrovství České republiky 2001

Mistrovství Slovenska 2001

Tomáš Mrázek rozdrtil své soupeře v Kranji

MEJCUP

Silvestrovské Hejnice 2001

Finále světového poháru v boulderingu

Boulder Kolotoč 2002

Běhkoledba

Dva dny po Štědrém dnu proběhl v okolí Jičína již druhý ročník ASICS Běhkoledby. Za názvem nehelejte žádnou vánoční prasnicičku, jde o seriózní závod složený ze tří disciplín obsažených právě v oné podezřelé zkratce. Začíná se pětakilometrovým během v terénu, pokračuje se 15 kilometry na horském kole a závěr probíhá na jičínské umělé stěně lezením na obtížnost. Účast je možná sólo v jakékoliv disciplíně, ale samozřejmě nejvíce je ceněný dokončený celý triatlon. Letos si ve všech disciplínách pěkně zkusilo celkem 14 mužů a 7 odvážných žen. Jinak i se sólisty se

této poslední letošní akce zúčastnilo 30 běžců, lezců a „bejkařů“. Zdařilá akce zakončená promítáním outdoorových filmů vesměs vlastní produkce a oceněním nejlepších hodnotnými věcnými cenami. Pořadatelé: Jára Tišer, LK Prachov a CAES.

Muži–triatlon:

1. Tišer, 2. Pádívý, 3. Vlach

Ženy–triatlon:

1. Chaloupská, 2. Lundáková, 3. Šebestová

Kolo–sólo:

1. Bubílek, 2. Šádek, 3. Gotvald

Lezení–sólo:

1. Slouka, 2. Slouka, 3. Chlumský

Prosincové regionální závody

V čase předvánočním již tradičně proběhly poslední letošní lezecké závody mládeže.

První prosincovou sobotu se uskutečnil v Trutnově 8. ročník Mikulášských závodů „Čertova stěna 2001“. Malinká stěna v místní základce neumožnila postavit finálové cesty, a tak když si všechny kategorie odlezy své dvě kvalifikačky, tak se finalisté i se svými početnými fanoušky a fanynkami přesunuli pár set metrů do sokolovny na Nivách, kde na velmi originální stěně co do materiálu (krásně lakované palubky) proběhlo kvalitní finále na obtížných technických cestách. Nejlépe byly jako vždy obsazeny nejmladší kategorie, ve kterých chyběla pouze děvčata a chlapci z Moravy. Velmi dramatické boje sváděli především nejstarší chlapci a nejmladší děvčata, kde o místech na bedně rozhodovaly držené, resp. tečované topy. Celkově velice zdařilá akce pod vedením zkušených organizátorů z místního Yetti clubu, zpestřená opravdu neobvyklým přesunem mezi dvěma stěnami. I na skutečně malých stěnkách se dají uspořádat pěkné komorní závody pro vědecká děcka. Stačí chtít!

Vítězové

jednotlivých kategorií

A – Debora Šandová (HO Gekon Újezd n/L),

Vít Lachman (Bufo/LK Prachov)

B – Alena Mačátová (Yetti club Trutnov), Vojta Votoček (Yetti)

C – Lenka Borůvková (Yetti),

Míchal Kunc (Yetti)

D – Romana Kádrlová (Yetti),

Jiří Kunc (Yetti)

Druhým závodem byl již 13. ročník Přeboru školní mládeže „O studentskou pečeť“ v Újezdě nad Lesy nedaleko Prahy. Tradičně kvalitně připravené cesty, zdánlivě chaotický, leč bezproblémový průběh závodu držel pevně ve svých ředitelských rukou Míra Kůrka se svými zkušenými pomocníky. Opět byla přítomna prakticky celá česká špička, a tak zde vlastně proběhlo malé neoficiální mistrovství Země české. Odpovídala tomu i dosud rekordní účast 187(!) sportovčích dětí, rozdělených do deseti kategorií. Díky této masovosti se poněkud protáhl i celý program a tak poslední supersuperfinále proběhlo s úderem osmé hodiny! Pěkné ceny a „tuny“ čokoládové Studentské pečeti uspokojily všechny soutěžící děti i jejich „managery“.

A – Nela Hyvlová (Bufo/LK Prachov), Jan Prokop (Satalice)

B – Štěpa Burešová (Gekon), Ondra Pecan (Yetti)

C – Adéla Bímová (HOM.Alpin IV), Vít Lachman (Bufo/LK Prachov) a Vojta Votoček (Yetti)

D – Karolína Burešová (G Praha), Jaroslav Staněk (Yetti)

E – Veronika Omastová (HOM Alpin IV), Pavel Slouka (LK Prachov), Jiří Kunc (Yetti) a Aleš Feix (Zlíchov)

A do třetice proběhl Vánoční pohár v moravské Pustiměři. Na zdejší stěně se rozrůstající útulné překlíže se podařilo již po šesté uskutečnit velice příjemné závody pro nejmenší horolezčata.

Slušná účast 60 děcek přinesla tyto vítěze:

A – Aneta Hyvlová (Bufo/LK Prachov), Martin Šifra (HO Lanškroun)

B – Bohuslava Tomášková (Triop Zlín), Adam Hacura (Hradec Králové)

Tyto, dnes již tradiční, závody jsou určeny nejen pro „pohárové“ lezce, kteří si jimi vyplňují zimní závodní přestávku, ale především pro širokou mládežnickou veřejnost a i pro úplné začátečníky,

kterí si tak mohou vyzkoušet lezení na „překlíže“ v praxi. Za jejich uskutečnění patří díky obětavým pořadatelům a jejich pravým i levým pomocným rukám! Takže díky, Máco, Míro, Jirko a vy všichni okolo!

No a v letošním roce se mohly mimo jiné i tyto závody zdárně uskutečnit díky programu firmy Lanex, která pod záštitou ČHS poskytuje na lezecké stěny bezplatně svá lan. Takže velké díky do Bolatic spojené s přáním příjemného roku 2002 všem!

Houmles

Mistrovství České republiky 2001

► 10.– 11.11. Brumlovka, Praha

► V nádherném závodě obhájili své loňské tituly Věra Kotasová a Tomáš Mrázek

Vynikající závod se odehrál na Brumlovce za přítomnosti možná pěti set diváků, České televize, šedesáti tří mužů a šestnácti žen. V hale vládla nadšená atmosféra již během sobotních kvalifikací, ale bouři, která se rozpoutala v zaplněném hledišti během finále, pamatují snad jen účastníci Světového poháru před čtyřmi lety. Dík patří především majitelce stěny Jarce Poslední a obětavému mladému týmu lezců z Brumlovky, Slávkovi Vomáčkovi, trenéroví reprezentace, a potom všem zúčastněným včetně diváků a zá-

při technických i dynamických krocích dobře bavili. Polovina stropu dlouho zívala nudou, avšak trio nejlepších Jakub Hlaváček (TRIOP), Pólo Kořan (TRIOP/VAN GANSEWINKEL) a zejména Tomáš Mrázek (ROCK PILLARS/VAN GANSEWINKEL) si závěr cesty vychutnalo.

Finále žen už před naplněným sálem a televizní kamerou rozpoutalo bouři, která neustále sílila. Rozevřáté pohyby ve stropu a boj o výlez nad diváky otevřely strhující divadlo. Dojem ještě umocňovala atraktivnost našich

Tereza Kysilková, 2. místo

vodníků, kteří se postarali o skutečný svátek lezení. Tratě stavěli Rostislav Tomanec a Tomáš Doubravský. Sponzoři: ČHS, HUDY SPORT, LANEX, MAMMUT, RUPA, OCÚN, SINGING ROCK, BUFO a další.

Semifinále za 8/8+ vylezlo devět žen a dívek. Dlouhé, technické vytrvalostní semifinále mužů (9+/10-) ozvláštnila série nových obrovitých „Kamenů“ a diváci se

závodnic. Juniorky nebyly opět k zastavení. Lucka Hrozová (SALTIC/SINGING ROCK) sklídila obrovský aplaus za svoji výdrž a šesté místo. O chyt výš doskočila Lucka Rajfová (TRIOP/UNIVERZITA Brno) a byla pátá. Její sestře Silvii se dařilo méně – osmá. Dobře a zkušeně si počínala Slovenka Zuzana Čintalová (MKŠK Modra), ač pro ni zbylo čtvrté místo, neboť Helena Lipenská má letos

Věra Kotasová, 1. místo

Jakub Hlaváček, 2. místo

obdivuhodnou formu a po elegantní performanci poprvé získala na mistrovství bronz. Lence Trnkové (SALTIC/SPOLTRADE GROUP) začalo překvapivě brzy natékat a skončila devátá. Sylva Nagyová z Brna se vrátila k závodům po roční pauze na sedmém místě. Napjatě očekáván byl souboj o titul mezi letošní kometou čtrnáctiletou Terezou Kysilkovou (HUDY SPORT Brno) a obhájkyní, zkušenou Věrou Kotasovou (HUDY SPORT/VAN GANSEWINKEL). Obě předvedly krásné představení a obě shodně spadly z předposledního chytu. V těžkém superfinále Věra jasně vyhrála, ale ani Tereza nezaostala.

Chlapi na své dynamické a silové cestě rozpoutali hotové peklo. Davy řvaly strhávány vírem na

stěně. Vašek Malina (HO Ruzyně) to roztočil první a z dlouhého stropu ukrojil velký díl – čtvrté místo. Pražské publikum zvyšovalo decibely při nástupu Jirouse Přibila (BB KLAN/ROCK PILLARS) a ten po dlouhém letu, kterým lízal zem, obsadil páté místo. Početně menší Slováci přeřvali Čechy během uragánu Andreje Chrastiny (BB KLAN/ROCK PILLARS), ale Jirouse nepřekonal, šestý. Pólo Kořan (TRIOP/VAN GANSEWINKEL) po dvou letech znovu na Brumlovce udivoval svou lehkostí v těžkých krocích – třetí místo. Druhý stupínek k velkému nadšení domácích vybojoval Kuba Hlaváček (TRIOP/BB KLAN), který se stropem proplétal jako chobotnice. No a Tomáš

Mrázek (ROCK PILLARS/VAN GANSEWINKEL) do nádherného večera zapíchl zlatý hřebík. Naprosto perfektní, exhibiční technikou a úžasnou silovou rezervou došel až na TOP. Báječné představení nabídl celý dvoudenní závod. Diváci byli ihned vtaženi do děje a lezci hnáni atmosférou na vrchol. Na takový závod se nezapomíná.

RT

foto: Petr Piechowicz

Věra Kotasová: „Už v pátek jsem říkala, že bude superfinále. Ve finále mi klouzal hladký ‚bochník‘ pod vrcholem, tak jsem si chtěla namážovat a už to pak nešlo.“

Tereza Kysilková: „Dobrý to bylo. Finálka mohla být delší a těžší. Na superfinále se mi už nechtělo jít, jsem ráda, že to mám za sebou.“

Tomáš Mrázek: „Bylo to tak čtvrtfinále, možná semifinále na Světovém poháru, ale hezčí. Líbila se mi ta cesta, neboť byla úplně jiného charakteru. Cítím se už unavený, mám za sebou strašně moc závodů.“

MČR, Brumlovka

Muži:

1. Tomáš Mrázek ROCK PILLARS/VAN GANSEWINKEL/MLO
2. Jakub Hlaváček TRIOP/BB KLAN/RUZYNĚ
3. Pavel Kořan TRIOP/ELIASS SPORT/VAN GANSEWINKEL
4. Václav Malina HO RUZYNĚ
5. Jirous Přibil BB KLAN/OCÚN/ROCK PILLARS
6. Andrej Chrastina BB KLAN/OCÚN/ROCK PILLARS
7. Zdeněk Resch LOKOMOTIVA BEROUN
8. Martin Fojtík LOS BRŇOS

Ženy:

1. Věra Kotasová ROCK PILLARS/HUDY SPORT/NUTREND
2. Tereza Kysilková HUDYSPORT Brno
3. Helena Lipenská EGGENBERG/SENSOR/IONTO
4. Zuzana Čintalová (MKŠK Modra)
5. Lucie Rajflová TRIOP/UNIVERSITA Brno
6. Lucie Hrozová SALTIC/SINGING ROCK
7. Sylva Nagyová Brno
8. Silvie Rajflová TRIOP/UNIVERSITA Brno

Český pohár 2001

– celkové výsledky

Muži:

1. Tomáš Mrázek	244 b
2. Marek Havlík ALPINUS/REBOK/OCÚN	196 b
3. Jakub Hlaváček	166 b
4. Pavel Kořan	152 b
5. Václav Malina	138 b
6. Petr Solanský TRIOP/HUDY SPORT	131 b
7. Jan Zbránek TRIOP	115 b
8. Radim Nosek Liberec	110 b
9. Tomáš Rakovič SKY CLUB BRUMLOVKA	92 b
10. Jiří Přibil	85 b

Ženy:

1. Tereza Kysilková	252 b
2. Lenka Trnková SALTIC/SPOLTRADE	244 b
3. Věra Kotasová	216 b
4. Lucie Rajflová	207 b
5. Silvie Rajflová	199 b
6. Kateřina Kupilková VERTICAL SPORT	138 b

Mistrovství Slovenska 2001

- ▶ Zlaté Moravce, 24.– 25.11.
- ▶ Kralovali bratři Repčíkové a sestry Čintalovy

Pěkný závod v komorní atmosféře malé sokolovny ve Zlatých Moravcích se odehrál za účasti 35 lezců a 7 lezkyň. Kořením mužské kategorie byla účast několika pražských závodníků, především čtvrtého z MČR Vaška Maliny (HO Ruzyně). Tratě byly natažené přes zajímavé přepislé profily tak, aby si každý zalezl, avšak pro nás Čechy to bylo přece jen bouldrovější než jsme zvyklí. Slovenská konkurence byla našlapaná, postrádán byl ovšem Andrej Chrastina (SOKOL Žilina). Sponzoři: IZOMAT, ViOn a SHS IAMES.

Finále zahájily ženy před asi stočlenným hlasitě povzbuzujícím publikem na sedmnáct metrů dlouhé trati. Nejvíce síly ukázala Zuzana Čintalová (MKŠK Modra), která se jediná dostala do stropu. Její sestra Katka ji tentokrát nepotrápila. Třetí favoritka, domácí Petra Tomanová (HK Zlaté Moravce), po půlroční přestávce znovu ukázala svůj talent a zařadila se za obě sestry. Muži měli dramatičtější závod, avšak pozice se měnily až od třetího místa, první dvě drželi pevně v rukách Repčiči. Mladší a silnější Juraj (EXTRÉM ŽILINA/ALPINUS) měl lepší formu a s náskokem vyhrál semifinále i finále. Techničtější Marek (ALPINUS/ANATOMIC) po sérii postavených stěn neměl obvyklou vytrvalost.

Na třetí místo se tlačili Vašek Malina a domácí Julio Bucheň, ale bouldrový začátek finále sedl lépe Petrovi Doležajovi (CCC BBB) a Mirovi Dvoršťákovi (DIRECT Bytča). Oba shodně obsadili třetí místo. Pátý skončil Rosta Tomanec (TRIOP/SINGING ROCK) a sedmý Vašek Malina. Překvapením bylo těsné vyřazení Martina Eckerta a Petera Topercera už v semifinále.

RT

Mistrovství Slovenska Zlaté Moravce 2001:

Muži:

1. Juraj Repčík
EXTRÉM ŽILINA/ALPINUS
2. Marek Repčík
ALPINUS/ANATOMIC
3. Peter Doležaj CCC BBB
4. Miroslav Dvoršťák
DIRECT BYTČA
5. Rosta Tomanec
TRIOP/TJ TŽ TRINEC

Ženy:

1. Zuzana Čintalová
MKŠK MODRA
2. Katarína Čintalová
MKŠK MODRA
3. Petra Tomanová
HK ZLATÉ MORAVCE
4. Monika Klučiarová
HK ZLATÉ MORAVCE
5. Ivana Leitmanová
Baník Prievidza

MEJCUP

Tomáš Mrázek rozdrtil své soupeře v Kranji

Na posledních závodech Světového poháru, které se konaly 17. a 18. listopadu ve slovinské Kranji se Tomáš představil v oslnivé formě a vyhrál před F. Legrandem a M. Petrenkem.

Tomáš Mrázek se v celkovém hodnocení Světového poháru umístil jako třetí. Vítězem celého ročníku se stal A. Chabot, druhý je J. Pouvreau.

Z našich žen se nejlépe umístila na 18. místě Věra Kotasová, Lenka Trnková byla 31.

RT

MEJCUP

V sobotu 15.12. 2001 proběhl další ročník brněnského MEJCU-PU, podle některých „nejprestižnějšího závodu sezóny“. Na 300 diváků přihlíželo a dobře se bavilo při zápolech asi 60 závodníků a závodnic. Nejsem žádným odborníkem na stavění boulderů,

fakt ovšem je, že v semifinále a finále se všichni účinkující propadivně kroutili, krčili či natahovali a dost často i padali. A tak to má zřejmě být. Závod vyhráli Helena Lipenská /ČR/ a Andrej Chrastina /SR/.

Následná pitka nebyla oproti

minulým ročníkům až tak ničím výjimečná, půlnoční SM nestálo podle zasvěcenců za nic. Zkuste se ale vžít do role amatérů, kteří teprve získávají na veřejnosti ostruhy a kolem vás snad stohlavý dav skanduje: „Chceme vidět krev!“ Rozpaky, jež nastaly po vystoupení, umně napravil budoucí havajský muž R. K. svými komentáři, soukromý striptýz jednoho z účastníků a komická vložka s názvem „Hledání latexové bundičky“, kterou předvedl jeden z účinkujících.

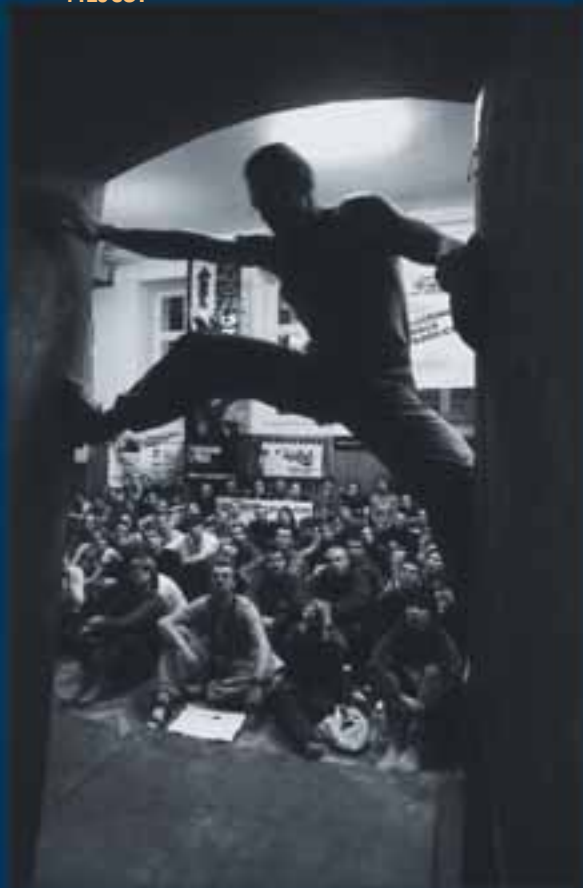
A ještě jedna poznámka. Dlouho panovaly dohady ohledně spá-

lené židle. Kdo to vlastně udělal, a hlavně proč? Jako zastánci investigativní žurnalistiky je mi celý příběh znám, ale raději jej nezveřejním. Inu, i mistr tesař se občas setne, že Vildo?

Na místě, kde se zpravidla objevuje seznam vítězů se jmény sponzorů, bude pro tentokrát jenom věta jednoho z pořadatelů:

„Moc se omlouvám, ale oficiální výsledky nebudou. Původně jsem je sice chtěl pracně přepsat, ale skončily v propadlišti dějin. Holt z historie jsou známi pouze vítězové a sedláci od Chlumce.“

-bkr-

Finále světového poháru v boulderingu

- ▶ (Birmingham – Anglie)
- ▶ 7. – 8. 12. 2001

Celkem 4 Češi se vydali závodit na letošní poslední závod v boulderingu – Jirka Příbyl (Ocún, Rock Pillars), Radek Souček, Helena Lipenská (Senzor) a letos poprvé i já, tedy Věra Kotasová (Rock Pillars, Hudy Sport, van Gansewinkel). Nechyběl „Polo-

lépe se vedlo Radkovi Součkovi, ale ani jeho 25. místo z celkového počtu 45 chlapců nestačilo na postup.

My holky jsme postupovaly bez problémů. Ve finále bylo potřeba nadlidsky zabrat, ale to jsme víceméně zvládly. Helena si

Silvestrovské Hejnice 2001

V sobotu 29. prosince proběhly asi poslední „překližkové“ závody loňského roku. Na stěně v hejnické tělocvičně již podvanácté v tomto termínu lezlo ve čtyřech kategoriích asi 60 lezců a lezkyň, na slabší účasti se jistě podepsalo i počasí a sněhová kalamita na severu Čech. Kategorii chlapců do 15 let s přehledem vyhrál děčínský L. Hroza před domácím Z. Melicharem, mezi dívkami dominovala liberecká E. Karešová. Té se dařilo i v kategorii žen, kde dosáhla o kousek dále než domácí P. Melicharová. Muži závodili dvojkolově, do finále postoupilo všech 13 závodníků, kteří dali Top v kvalifikaci. Silové finále gradovalo až v posledních metrech, kde nejvíce síly měl R. Nosek (Liberec), o druhé místo se podělili T. Rakovec a V. Malina (oba Praha). Pořadatele HO Hejnice chtějí touto cestou poděkovat sponzorům závodů, a to firmám SALEWA Semily, HUDY-

Sport Liberec, MAKAK Jablonec, DirectAlpin Liberec, KAMENY Pilka a SALTIC Zlín.

Kaspiny, Hejnice

Přehled výsledků

Chlapci

1. L. Hroza (Děčín)
2. Z. Melichar (Hejnice)
3. J. Knotek (Jablonec)

Dívky

1. E. Karešová
2. M. Glaserová (Liberec)
3. L. Hrozová (Děčín)

Ženy

1. E. Karešová
2. P. Melicharová
3. L. Hrozová

Muži

1. R. Nosek (Liberec)
- 2.–3. T. Rakovič, V. Malina (Praha)
4. J. Dragoun (Beroun)

čech“ Andrej Chrastina (Ocún, Rock Pillars) a šéf Slávek Votáčko.

Firma Enterprise dodala nové nižší věžky, ale i přesto bylo někdy těžké až nemožné ulovit topový chyt. Zvlášť naši kluci tento problém řešili téměř na každém ze 6 kvalifikačních boulderů. Nej-

z Anglie odvezla 12. místo. Já jsem si poprvé na světáku postála na bedně, zatím na tom nejnižším místě, tedy na 3. místě.

Věra Kotasová

Výsledky

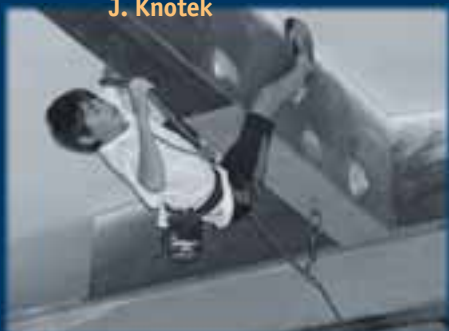
Muži

1. Calibani Mauro (Ita)
2. Core Cristian (Ita)
3. Meyer Jérôme (Fra)
-
25. Radek Souček
34. Andrej Chrastina
39. Jiří Příbyl

Ženy:

1. Levet Sandrine (Fra)
2. Rands Lisa (USA)
3. Kotasová Věra (CZ)

J. Knotek

Z. Melichar

Boulder Kolotoč 2002

První sobotu v novém roce proběhl na stěně Baby studia v tělocvičně teplického gymnázia 3. ročník boulderových závodů. Do Teplic tentokrát zavítalo 51 závodníků, z toho rekordních 12 žen.

Z kvalifikace, čítající čtyři cesty, postupovalo do finále 12 mužů a 4 ženy. Pro případné nesmělé „slabší“ zájemce o závodění chci upozornit na naši kvalifikační specialitku, kterou na jiných závodech nenajdete a díky níž si u nás zazávodí opravdu každý. Všechny kvalifikační cesty mají kromě základní linie ještě lehčí variantu s přidáním chyty a nižším bodováním. Takto se vedle sebe na matraci mohou válet pětkáři a desítkáři a všichni si příjemně zabývají.

Ve finále čekaly na ženy 2 a na muže 4 cesty. Ženy se letos opravdu předvedly a i přesto, že finále bylo obtížnější než loni, musely se první dvě nakonec utkat v superfinále, které teprve rozhodlo. I finále mužů bylo letos tvrdší a mnozí finalisté si marně lámali hlavy, jak s ním naložit. O to dramatičtější byly výkony nejlepších čtyř. Vždy, když se dostali na řadu, předvedli divákům, že nic není nemožné a byli také náležitě odměněni potleskem.

Výsledky

ženy

1. Lenka Trnková, USK Slavia Ústí n. L.
2. Světlana Kadlecová, Kadaň
3. Kateřina Chudobová, Praha

muži

1. Rosťa Štefánek, Hudy sport
2. Dan Kadlec, Hudy sport
3. Jiří Šimandl, Plzeň
4. Václav Peltrám, Praha

Za sebe i za Honzu Kouřimského děkuji všem, co se na našem kolotoči svezli, i těm, co postávali kolem. Vytvořili v Teplicích, jako ostatně i v předchozích letech, báječnou atmosféru. Se všemi, co u nás již byli i nebyli, se rádi shledáme první lednovou sobotu roku 2003.

Děk patří i celému dobrovolnému realizačnímu týmu a sponzorům, jimiž byly: FEIDAL ČR, s.r.o., HUNDY SPORT Teplice a SORBI.

Jarda Maršík

Čtenářská inzerce

Rubrika je určena pro nekomerční inzeráty jednotlivců. Poplatek za uveřejnění (50 Kč), lze poslat poštou nebo poukázkou na adresu redakce.

■ **Prodám** boty AKU-GORE-TEX, 3mm silná vodooodpudivá kůže, podrážka Vibram, s možností upnutí maček, vel. 44 1/2, jednou použité. Původní cena 5.800 Kč, nyní za 3.000 Kč. Kontakt: 0605/878420, nebo 067/7941829.

■ **Prodám** horolezecké průvodce, knižní fotograf publikace: Parisky, Heckel, Roubal a jiné. Vladislav Grochol, Nebory 350, Třinec 4, 0659/0728 031 748

■ **Prodám** výškové expediční kamaše firmy SCARPA ve velikostech 8 až 12. Kontakt: Novák, tel.: 0312/682439, odpoledne, večer.

hovory z montany

Tak vítějte v 13. ročníku Montany! Dost divné číslo, tahle třináctka. Skoro bychom ji přeskočili jako pokoj v hotelu, ale přece se neskrčíme! Věříme, že neutříme víc (ani méně) ran, než v minulém roce. Všichni jsme v pohotovosti, jen čekáme odkud to přiletí.

Jak vidíte vedle v tiráži, redakce trochu zeštíhlela. V žádném případě však o fotky Pepeho Petra Piechowicze ani o články Rosti Tomance nepřijedete – oba zůstávají dál našimi nejbližšími spolupracovníky. Už za tu trpělivost a toleranci, kterou při práci s námi museli projevít jim děkujeme.

Dobrou zprávu máme pro čtenáře ze Slovenska – klube se možnost přímé platby knih, objednaných v našem internetovém Horokupectví, na slovenský účet ve slovenských korunách. Sledujte proto www.horokupectvi.cz!

Další zpráva je pro členy Montana Turistického Klubu. Od 1. ledna 2002 převzala agendu s pojištěním horolezců v horách cestovní kancelář VIKING TOUR, Merhautova 93, 613 00 Brno, tel.: 05 – 45 21 23 87, e-mail: viking.tour@volny.cz. Viking Tour bude určitě pečovat o členy MTK stejně jako Montana. Nejde o „tunel“, ale o „strážní stráž“ – VIKING TOUR vždycky byl a je společníkem Montana Turistického Klubu.

Pokud si budete chtít předplatit Montanu až nyní, použijte poukázky C a pošlete 300 Kč na adresu v tiráži, je to jednoduché a rychlejší.

Máte-li zájem o kompletní ročník Montany 2001, stačí poslat stejným způsobem 150 Kč na stejnou adresu a obratem vše pošleme.

A to poslední – to je spíše prosba. Rádi uvítáme každou návštěvu. Když se ohláš předem, najdeme si čas na kus řeči u kávičky a probereme kde co. Přesto ale autorům, dopisovatelům, příznivcům, známým a vůbec všem, co půjdou koncem týdne kolem redakce, oznamujeme: pátek není návštěvný den! Mějte se parádně!

ČASOPIS PRO HOROLEZCE
SKIALPINISTY
A SKALKAŘE

1/02

ročník XIII
(Hotej XXXVI)

Vydavatelství a redakce:
Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

www.montana.cz
www.horokupectvi.cz

Redakce má připojení na Internet přes pevnou linku. Větší soubory můžete zasílat e-mailem na adresu: montana@montana.cz nebo: roubal@montana.cz

Posílejte jen obrázky naskenované profesionálními studii. V opačném případě pošlete rovnou předlohu (dia, foto).

Prosíme autory, aby uvedli celé jméno i kamennou adresu

Vydavatel a šéfredaktor:
Jiří Růžička
tel.: 05 – 41 24 33 33
e-mail: montana@montana.cz

Vedoucí redaktor:
Tomáš Roubal
tel.: 05 – 41 24 33 33
e-mail: roubal@montana.cz

Sekretariát:
Radim Výrubek
tel.: 05 – 32 16 36 27
e-mail: vyrubek@montana.cz

Externí redaktor:
Vladimír Procházka
Vzdušná 10, 460 01 Liberec 1

Stálí spolupracovníci:
Jiří Novák, Petr Piechowicz, Rostislav Tomanec, Vladimír Slouka

Jazyková korektura:
Pavel Bubla

Grafická úprava a sazba:
Martina Petrová
petrova.m@worldonline.cz

© autoři článků

Autorem nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme

Tisk: Moravská typografie Brno

Vychází 6x ročně
cena výtisku 50 Kč
roční předplatné 300 Kč

ISSN 1212-7957

Registrováno MK ČR pod číslem 5208 ze dne 6.4.1990. MÍČ: 46913.

Bankovní spojení:
ČS, a.s. č.ú. 1345370319
kód banky: 0800
název účtu: Jiří Růžička

Distribuce na Slovensku:
ABOPRESS, s.r.o.
Radlinského 27,
811 07 Bratislava
tel.: 012 – 5244979, 52444980,
fax: 012 – 52444981
e-mail: abopress@napri.sk

Příští číslo vyjde 12. 4. 2002

Redakční
uzávěrka
č. 2/02
je 8. 3. 2002